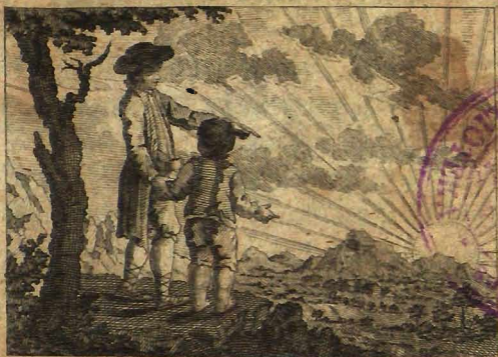

Augustas Gudribas
Grahmata
no Pasaulis un Dabbas.

Sarakstis
no Sehpilles un Sunnalkstes
Basmizkunga Stender.

1776

Jelgawā un Disputte,
pee Jekoppe Friedrike Hinz,
1776.

Ges. 40, 26.

Pazekket jehsu azzis us augschu, un stat-
tast, kas irr schihß lectas raddijis, un
iswedd winnu spehku pa yultam, un tohs
wiffus pee wahrda sanz.

Mihli Latweefchi.

 Schè jums tohp augstas gudribas grahmata fà no debbes dohta. Juh's ranni dauds sweschas leetas lassiseet. Ne dohmajeet, fà es ehrmus stahstischi. **Uf ne!** — Es jums stahstischi tohs leelus Deewa brihnumus pee winna darbeem, fo juh's gan redsat, bet ne prohtat. Pilni no wezzu bahbu pasakkahm juh's daschureis wellam un ragganahm peemehrojeet, kas tihri augsta Deewa darbi irraid.

Lapeh; es esmu apnehmees, Deewam par gohdu un jums par gaischumu, to leelu pasauli un to dabbu eefsch tahs, aprakstih. Es to

~~—————~~

tà aprakstifchu, kà ir juhs tohs gudrus padohmus un tahs taisnas sinas eefsch Deewa darbeem atfihut. Jums bes tam kà lauzineekeem, ar dabbas-leetahm, kas wirs jums, apfahrt jums un appafsch jums irraid, wairak ja darbojahs, ne kà istabneekeem pilsfatõs.

Nu tad, mihti Latweefchi, zilla-jeet prahtu, us tahm augstas gudribas leetahm, ko es jums kà Tehws un Draugs, un kà weens no Deewa usmuddinahts Mahzitajs isstahstifchu, pehz ta spehka, ko Deews man dewis, ar jums no schahdahm leetahm samannigi runnaht.

Schi mahziba juhs us gaischu gudribu waddihõs. Paschi fwehti Deewa raksti rahda, kà no pafauls eefahkuma dauds fwehti arridsan tahdi Gudri bijufchi, kas tahs augstas sinas no Deewa darbeem fapratufchi un zeenijufchi, kà mehõs no Ahdama, Mohsu, Tjaba, Salamanna un no
teem

~~_____~~

teem Austruma = semmes = Gudreem
lassam.

1) Schi gudriba 1) Deewa gohdibu
fà ffaidrà speegeli rahda. Zo no
teem dabbaß = darbeem, taß irr, pee
pafaulës raddifchanas un waldifcha-
nas, finnamß tohp, faß eefsch tahß
neredsamas deewifchfaß buhfchanas
apflehpts irr, fad mehß no tahm
augstahm finnahm un padohmeem,
faß eefsch wiffahm leetu = leetahm ir-
raid, Deewa augstu prahtu, gudri-
bu un mihtu apgahdaschanu apbrih-
noht mahzamees.

2) Schi gudriba zilla muhß par
fungeem tahß dabbaß wirß semmes,
fad mehß tohß dabbaß = darbus, fo
mehß pasihßtam, few par laimu wal-
fahß prohtam.

3) Schi gudriba pafarga muhß
par leetu tizzibu, par elka = deewibu,
un par neleetigahm bailehm, ar fo
negudri puhlejahß, un fawu pafchu
laimu aplam faude.

4) Schi gudriba muhs arridsan mahza, sawu paschu meesu un eeksch-figu buhschanu pasiht, un kas tai geld un skahde, wehrá list.

Kas nu tahds mulkis buhtu un ne saprastu, zil tohti waijadsiga leeta pee laimigas dsihwoschanas irraid, jau no masahm deenahm mahzitees prahtu zillaht, Deewa raddibas nolemt, pareisi walkaht, un neleetibas atmest?

Jo wairak tu, mans behrens, scho grahmatu ar apdohmu lassifi un pahrdohmasi, un jo wairak tu pas tohs leelus Deewa darbus wehrá listi, jo wairak tu mannisi, fo Dahwids III. dseesma fakka: Za Kunga darbi irr leeli, tee tohp mekleti no wisseem, lam pee teem labš prahtš irraid.

Tu Garš tahš gaismas, lohji wifus mannus wahrbus, ka tee taisni, un teem Latweescheem saprattigi buhtu.

La pirma datta.

No Pafaules,

jeb

no debbes un semmes,

un

no tahs Dabbas.

En un d'elles

De l'année

no. 1000

1000

Preeksch - mahzibas.

ekam tu tahs nahkamas nodaf-
las lassî, tad tem schahs trihs
preekschmahzibas labbi ja pa-
turr:

1) Jo tahlak kahda leeta stahw, jo
masak isfkattahs.

Rihgas tohrni no tahlenes ne leelaki, kà
tawi pieksti rahdahs. Behrens manna,
kà schè azzis wiff. Tapeh3 ne aplam
par masu leetu ja turr, kas no tahlenes
mas3 leekahs. Natturr labbi scho mah-
zibu. Jo bes tahs wiffi Deewa dar-
bi masi paliktu, kas tomehr ne isfak-
kocht leeli irraid. Deewa darbus ma-
sus teefah3, buhtu Deewa gohdam
A 5 pretti.

pretti. Jo masi darbi masu Meisteri,
bet leelee darbi leelu Meisteri gunde.

Bet kapeh3 azzis ta witt? Tas ne
irr azzu, bet tahuma waina. Bet par
to irr Deew3 zilwekam gaischu prahtu
peefch3ihris, to taifai teefah3, kas azzim
zittadi leekah3. Kas Meistera darbu ne
pasih3t, bet tikkai wehpiodams ka mul3
3is to skatta, tas ne jehd3 Meistera skun3
sti un gohdu. Zapat, kas to leelu pas
fauls nammu ne pasih3t, bet tikkai loh3
pu kahrt3 bes prahta un apdohma skat
ta, ka warr tas Deewa leelumu un
gohdibu jehgt? Ka warr tas no Deewa
darbeem zeenigi dohmah3, runnah3, un
winna fiatou wairoht?

Zapat 2) Jo tahkaf kahda leeta
teff, jo masaf leekah3 teffoht. Un
kad wiffai tah3 irraid, tad leekah3
fluffu stahwoti. Ta kuggis us juhru
ar pilnu wehju skreedams, tomehr no
tahlenes fluffu stahwoht leekah3. Ta
tas arridsan irr ar tahm swaigsnehm,
kas gaisfa teff.

3) Kad

3) Kad ta weeta teff, wirs
 ka mehš effam, tad mums leekahš,
 it kà ne ta weeta ar mums, bet
 tahš leetas apfahrt mums tezzetu.
 Kad seemas-laiškà knaschi žaur fillu
 brauz, tad azzim leekahš, it kà kòhki
 skreetu. Zapat, kad us plohtu jeb
 kuggi effam, tad mums leekahš, it kà
 krašts eetu. Us tahdu paschu wihsī
 wišfa semme ar mums gaisā liddinada-
 mees greeschahš, un mums leekahš, it
 kà saule un wišf debbes-pulks apfahrt
 mums staigatu.

Za I. nodalla.

No ta leela debbes-gaisa.

Zas leelais debbes-gais isfkattahs muhsu azzim, Èa augsta filla welwe, pee Èa pee deenas faule staiga, un pee nakts mehnes spihd un swaigsnes mirds. Scho welwi meh's sauzam to augstu debbes nammu.

Kad tu Èaijumâ effi, tad tero lees Èahs, it Èa debbes-appaÈschgals us meschu, jeb lauka gallu, jeb tuhda! ais Èalna stahw. Bet Èad tu farou zettu brauzi, tad jo deenas jo tahÈaÈ ta debbes tamâ preeÈschâ steepjahs. Un Èad tu dauds fimts juhds-semmes buhtu brauzis, tad tas debbes-gals allaschin, Èa papreeÈsch, ne wiffai tahÈ isfkattahs. Bet tomehr wiffu semmi apÈahrt brauzis muhscham ne warri fnehgt. No ta warri tu it Èkaidri manniht, Èa tas debbes-sillums, Èautschu turou leelahs, tomehr bes galla tahÈsch irraid. Un ta
 filla

filla debbes, welwe ne ween pahre muhsu
 galwou eet, bet arridsan us ohtras sem-
 mes, pusses tapat steepjahs. Kad tu
 apswaigsnotá nafti galwou zilla un deb-
 bes, wirs gallu ftatti, tad tu gan ne-
 isfakfamu augstibu manni, pee ka gals-
 wa un wiffi prahti reibst. Zif augsts
 nu tas debbes-wirfus irr, tif taht arris-
 dsan ta debbes, wiffas mallas apfahret,
 no semmes atstahw, fautschu gan lees-
 fahs lauzineekeem, fa us semmes, un
 juhrmalneekeem, fa us juhras gull. Ar
 wahrdu falkohr, debbes augstums, dsit-
 tums un plattums irr tihri besdibbeni no
 wiffahm mallu, mallahm, un winna
 starpus ar wisseem prahteem ne fnehg-
 fim. Zuhkstofschu reis tuhkstofschas juh-
 des irr mafs fahkumiasch no winna
 mehra. Tas irr bes galla, un Deews
 weens leelaks par to, fas to wiffu ar fas
 wu dwaaschu pild.

Bet fas tad ta filla debbes, welwe
 irraid, woi uhdens, woi leddus, woi
 zits fahds beesums? — Ar ne, tas irr
 tahds tihrs gais! Fas tif labb irr, fa
 tihrs

tihrs tuffchums un besgalligs tumfch bes-
dibbens. Schis tumfchums tohp zaur
faules un swaigsnu gaischumu, kas to
besdibbeni wiifur pahraemm, nosillohts.

Tad nu tew ja sinn, kà faule, meh-
nes un swaigsnes gan leekahs pee pa-
fchas debbes welwes buht, bet tahs
debbefis un wiannu starpi un besdibbeni
ne isfakkoht tahlak pahr wiinneem
stahw, un faule, mehnes un swaigsnes,
lihds ar muhsu semmes, tanni leelà deb-
bes gaisà liddinajahs.

Schè mahzees Deewa ne isdibbinas
jamu leelumu un wianna wiif spehzi-
atficht, kas to wiifu raddijis, usturr un
walda. No ta fakka Dahroids 19 ds.
Tahs debbefis isteiz ta Stipra Deewa
gehdu, un tas isplattijums pasluddina
wianna rohkas darbu.

Ta II. nodalka.

No muhsu semmes.

Mehs ne runnajam schè no muhsu
 tehwa semmes, fur mehs dsih
 wojam, bet no wiffas semmes, kas ar
 ridsan ta plascha pafaule appaksch fau
 les faukta tohp. Schi femme, jeb
 muhsu appakschaja pafaule tapat, kà
 faule un mehnes leelâ debbes gaisâ liddis
 najahs, un irr arridsan tapat appaksch,
 kà faule un mehnes, ne rippes, bet loh
 des kahrtâ. Winaa irr brihnischki no
 Deewa istaifita, un ne no semmes
 ween, bet arridsan no uhdens pastahw.
 Diwi dalkas wirs semmes irr juhra, un
 trescha dalka semmes walstas, fur dauds
 un daschadas tautas dsihw.

Bet kapehz tad Deews tahdus uhdes
 nu pulkus wirs semmes pamettis? Kas
 irr tahm semmes walstahm par labbu,
 kà uppes un akkas zilwekeem un loh
 peem, un leetus augkeem ne truhktu.

So kad fchee leeli uhdens-traufi, proh-
 ti tahs pafauls-juhras ne buhtu, tad
 ta femme lihds ar wiffahm uppehm un
 esareem bes leetus iskalstu, un wiffur
 tihri pohsti paliktu. Bet tee wehji tohs
 juhras-trwaitus fadsenn, un ar padeb-
 bescheem pahr wiffahm femmehm isdal-
 la. Eà mihligi irr tas debbes-faim-
 neeks par zilwekeem un lohpeem gahs
 dajis.

Kà fchi muhsu appafschaja pafaul-
 ne Eà Klaija rippe, bet Eà appata lohde
 irraid, lam rantes newa, to war pee
 ta manniht, Eà wehl pafauls rante ne-
 wa atrasta, bet Eà fuggineeki fcho muh-
 su pafauli daschureis eeffch pahru gad-
 deem apfahrt braufufchi, un weenâ
 strehki us rihtu-puffes ween braufdami,
 no waklara puffes atkal atnahfufchi.

Bet kad ta femme Eà lohde gaisâ lid-
 dinajahs, un arridsan us winnas oh-
 tras puffes, femmes irraid, fur zilweki
 un dauds tautas dsihwo, Eà tad tee no
 femmes ne nekriht? — Lihds tapat
 winni

winni brihniyahs, Èà mehs nenokrih-
 tam. — Bet fur buhs winneem ee-
 Krist? Woi debbesis? Kapeh; tad tu
 no semmes debbesis ne eekrihti? Jo
 winneem tapat, Èà mums, un wiffur
 apfahrt us wiffahm mallahm, ta debbes
 wirs galwas, un ta semme appafsch
 Pabjahm irraid. Kad tiffai weena wee-
 niga leeta waretu no semmes gaisà ee-
 Krist, tad ta semme un juhra fenn buhtu
 zaur wiffu gaisu isputtejusi. Schè
 mahzees Deewa rohku atsiht, Èas muhs
 fu semmi un wiffas leetas zaur farwu
 spehku faturr.

Èas leelums schihs uhdens un semmes
 lohdes jeb muhsu pafauls irr wiffleela-
 Èà riaki apfahrt 6000 juhdses, prohti
 peh; tahda juhdses mehra, Èo wihrs
 eedams eeksch diwi stundahm eet. Èas
 semmes mehres zaur pafchu dibbeni zaur,
 lihds ohtras puffes, irr 2000 juhdses.
 Apfahrt schihs lohdes us wiffahm mal-
 lah, fur ween semmes irraid, zilweki
 un lohpi, un eeksch juhreas daschadas
 siwis un ehrmi mahjo. Èas zilweku

B

puffs

pulks wirs semmes tohp us desmit fimts
 tuhlfstoschu reis tuhlfstoscheem rehlinehts.
 Redf xif dauds maises-behrni tam deb-
 besu. Tchwam irr, kurrus wirsch wis-
 sus barro.

Nu tu warri nomanniht, kapehz
 Deews to semmi raddijs. Ka ta buh-
 tu mahjas un ruhmes, preeksh dauds
 tuhlfstoschu reis tuhlfstoscheem raddijs-
 meem un tautahm, no tif daschadahm
 Fahrtahm, kas wiffi tur wirsu miht, un
 sawu barribu atrohn, no zilwekeem,
 lohpeem un putneem, lihds teem wiffma-
 safeem tahrpineem un luffkainischeem.
 Woi mums schè ne ja fakka ar Dahwi-
 du: Ta semme irr pilna no ta Kunga
 schehlastibas. (33. ds.)

~~—————~~

Ta III. nodalla.

No muhsu appakſchaja gaisa.

Muhsu appakſchajs gais pahe ſem
mi un juheu wiſſur apfahrt ſteep
jahs, un newa tahds tihrs, kà tas lees
lajs debbes-gais, fo mehſ pirnã no
daktã aprakſtijufchi. Muhsu gais, ne
augſtaf, kã diwi trihs juhdses us wirfu
iſplafchahs. Un jo tuwak pee muhsu
ſemmes, jo beesakſ un twaikains, bet
jo tahlaſt un augſtaſt no ſemmes, jo tihr
rakſ un ſflaidrakſ, kamehr tahds tihrs
tohp, kã ar debbes-gaiſu fa-eetahs.
Zanni appakſchaja beesã gaiſã zilweki
un lohpi dſihwo un wiſſi augli aug.
Bet kad us teem wiſſ-augſtaſteem kal
neem uſkabhj, tad tas gais wirfũ tik
plahns irraid, kã tik fo dwaſchu wilkt
warr. Zapeh; tur arridsan ne foh
ziſch ne ſahlite aug. Un jebſchu mehſ
to gaiſu apfahrt mums ar azzim ne
warram redſeht, tad tomehr mehſ to pee

fawas meefas juhtam, kad filts, wehfs
 un aufsts irraid. Brihscham mehs ar
 ridfan to gaisu apfahret few ohscham, kad
 pilns no daschadas smarschas irr. Un
 kad puhfch, tad arridsan to gaisu dsir
 dam.

No uhdens un no semmes dauds
 twaiki us augfchu fahpi, tee weegfaki
 augftaf, un tee gruhtaki femmaf. So
 filtums pehz faltuma, un faltums pehz
 filtuma welkafs. Siltâ istabâ seemas
 laikâ ta filta zilweku dwaſcha us falteem
 glahfchu lohgeem norwelkafs, no fa tee
 lohgi apfwihft un no falnas fafartno.
 Un kad durris atwere, tad faltums fâ
 duhmi eerwelkafs.

Tee twaiki, fas no uhdens usfahpi,
 irr flapji un uhdenigi. Bet tee, fas
 no semmes usfahpi, irr daschadi, zitti
 drehgni, zitti tauki, zitti fehraini, zitti
 fahlaini, zitti smirdaini un fpittaligi.
 Zitti zeltahs ar duhmeem no deggo
 ſchahm leetahm, zitti nahf no puékteem
 un maitahm.

Schee twaiki nu, Fas no tahs zaur
 fauli faulditas jubras un semmes weh-
 fumâ, jeb arridsan no fafalluschas
 semmes filtâ gaisâ us augschu kabpi,
 pild to gaisu ar daschadeem filteem un
 falteem, fauseem un flapjeem twaifeem,
 no ka daschadas leetas un spihgoloscha-
 nas gaisâ krahjahs un pahre semmi
 nahk, fo Deews mums par labbu
 stahdijis.

Ko meh's daudstreis mannam un reds
 sam, to meh's eejukfusch'i pasihstam.
 Bet Fas retti un kâ nejausch'i nahk, un
 Drufzin swesch isfkattahs, un spihgulo,
 to tee Latweesch'i tuh'dal par wella mah-
 neem turr, un tohs burwojeem un rag-
 ganahm peemehro. Bahbas brihscham
 arridsan fauli, leetu, falnu, krusfu un
 pehrkora, gaisu eeksch ragganu rohkahm
 leef. I juhs grehzineeki! Kaunajtees
 jel weentreis, Deewa darbus wellam un
 wianna beedreem peemehroht. Fas irr
 leela Deewa-saimoschana, ar fo juhs
 no wezzeem paganu laikeem lihds schim,
 pret swehtu un wiffuwaldigu Deewu
 B 3 ne

ne sinnoht apgrehkojuschees. Tas, kas
 debbes, semmi, gaisu un twaikus
 mums par labbu raddiis, tas tohs ar
 ridfan walda, un sawu waldischanas
 gohdu ne ar raddibu, neg wehl ar launu
 garru dallihs. Man pahreet schau
 schalas, to wairaf peeminneht. Kas
 nu ne gribb lohps palikt, tas lai zilla
 sawu prahtu, un lai labbi apdohma,
 kas katra leeta irr, kas no twaikeem
 gaisa nahk, un ka tas no schehliga Dees
 wa mums par labbu wehlehts.

Schahs gaisa leetas un atspihdes
 schanas irr tschetrkahrtigas:

1) Zittas ne irr wairaf, ka gaisa
 dsihschana un skreeschana, ka tee wehji.

2) Zittas irr uhdenigas, kas no
 flapjeem twaikeem nahk, ka rassa, fars
 ma, migla, padebbeschi, mahkuli, lees
 tus, sneegs, krussa, un staipeklis jeb
 lauku nostihgoschana.

3) Zittas irr uggunigas, kas no
 sehratneem twaikeem nahk, ka sibbens
 ar

ar pehrkoxu, ruhfa, leeki uggwai, puh-
Eis un zitti baigi.

4) Zittas tikkai spihgulo no faules
un mehnes starreem, Fa warrawihksne,
dahrs apfahrt faules un mehnes, rihta
un wakkara = blasma, faules = stabbi,
faules agraka lehkschana, un wehlaka
noretteschana, un leekas faules un leeki
mehneschi.

~~—————~~

Za IV. nodalla.

No teem wehjeent.

Wehjisch newa zittadi, kà kustinachts
 gais, kas weenâ strehki kà dsihis
 skreen. Zà kà uhdens krasstôs taisnâ
 lihdsibâ fluffu stahro, bet kad kahdâ
 mallâ leija tohp, tuhdat uhdens uhdeni
 speesch un tekk: tapat kad gais wiſſur
 apkahrt weenlihdsibâ irr, tad rahms
 gais ne lappinu kuste, bet kad no kah-
 das puffes ta weenlihdsiba subd, tad
 tuhdat gais gaisu speesch un puhſch.
 Wehisch daschadi rohnahs: No ahtras
 kustinafchanas, kà pee wehdinafchanas
 ar wehdekli un pee auliffas jahſchanas.
 No ſiltuma, kà pee leelahm ugguns-
 leefmahm mannams. No ſaspeefcha-
 nas, kà pee plehſcheem. No ſchauru-
 ma, kà pee ſkurſtineem un zaurumeem.
 Bet no kà tee leelee wehji nahk, kas
 pahre dauds ſemmehm un juhre ſkreen,
 no ta ſakka tas wiſſugudrakajs **Deſti-
 tojs:**

tajs: Das wehisch puhsch fur gribbe
dams, un tu gan dsied winna puhscha
nu, bet tu ne sinni, no furrenes winsch
nahf, un furp winsch eet.

Brihscham wehisch wirs - gaisa stipri
eet, kad appafschâ tik rahms irraid, kâ
ne lappina kustahs. Brihscham arri
dsan tee wirseji baltee padebbeschi schurp,
un tee semmaki melni un strihpaini pas
debbeschi turp eet.

Kad wehisch ar leetu zeltahs, tad
wehtru fauz. Kad ar leelu warru
kaukdams puhsch un ruhg, tad auku
fauz. Bet kad ahtri schnahfdams roh
nahs, grubsch, plehsch un smilktus rin
kê greesch un saiauz, un atkal ahtri pahre
eet, tad weefuli fauz.

Tee wehji daschadu gaisu atness, pehg
tahm pasfaules mallahm, no furrenes
tee nahf.

1) Das rihtenis jeb austrinsch atness
faufu un skaidru gaisu. So winsch
B 5 pahre

pahr leeseem un fauseem semmes = streh-
keem nahf.

2) Das deenas = widdes = wehisch filtu
gaisu ar druzia leetu atness. Zo
wiasch pahr silteem semmes = strehkeem
nahf, un tikkai wetahm pahr jubru eet.

3) Das wakkara = jeb leijas = wehisch
no jubras nahfdams wehsumu un leetu
un brihscham sneegu atness.

4) Das seemeta = wehisch nahf pahr
falteem semmes strehkeem, Fur dauds
sneega irraid, un salnu, un brihscham
sneegu un dranku atness.

Das labbums, Das no wehjeem nahf,
irr

1) Rà tee to leelu faules filtumu un
farstumu nowehsina un tohs semmes =
auglus spirdsina.

2) Rà tee lectus atness un femmi au-
gligu padarra.

3) Rà tee flapju femmi nosuffina.

4) Rà

4) Kà tee to gaisu, bes ka jiltweki un
 lohpi ne warr dsihwoht, tihri, un tohs
 nelabbus twaifus aisdsem. So kad
 wehji ne buhtu, tad muhsu appafsch,
 gais, pilns no daschadeem twaifeem,
 tapat kà stahwu-uhdens, drihs fahktu
 puht un smirdeht. Kas warretu to
 zeeft un dsihwoht?

Kà mahzees Deewa mihligus padoh-
 mus pee wehjeem asiht.

~~—————~~

Za V. nodalka.

No tahm uhdenigahm
gaisa:leetahm.

S Edeenas ne:isfakkams pulks flapju twaiku no semmes un uhdenim zetsahs un us augschu fahpj, to wehisch pehz tablak dsenn un no ka daschadas leetas gaisa frahjahs. — Ka tee twaiki ar siltumu usfahpj, un nowehfejus schees attal nokriht, to tu warri skaidri redseht, kad tu pahr werdofschu katlu wehsu blohdu turri. Zuhdat twaiki pee blohda peekarrahs, faduhdahs, un par uhdens:lahsehm tappuschi attal nokriht.

Kaffa ta rohnahs. Kad filts was faras:gais pret wakkaru un zauru nakti nowehfajahs, tad ta semme wehl sawu siltumu patur. See twaiki no siltakas weetas saltaka gaisa fahpj.

Kad

Kad tee nu sadobdahs un gruhtaki tohp,
 tad fà lahfitēs nokriht, un tohs auglus
 flazzina un spirdsina. Un tas irr ta
 raffa. Bet kad wehsfch tahs lahfitēs
 aisdseenn, eekam raffa nokriht, tad mehds
 ohtrā deenā liht. Zitta raffa no pascheem
 augsteem isfwiht.

Sarma rahdahs, kad raffa falsfo
 schā laikā kriht, un laukōs un kuhkōs fa
 falsf. Brihscham arridsan zeetā seemā
 zilweki un lohpi no dwaaschas un farweem
 pascheem twaifeem apfarmo.

Migla zekahs no uhdens. Kad wif
 sai dauds uhdenigi twaiki pahr nowehfo
 tas semmes stahw, un fawa gruhtuma
 deht ne warr us augstaku gaisu zilla
 tees, tad migla fà straume un juhra is
 plafchahs, un brihscham wissu gaisu
 apnem. Tahda migla tif labb irr, fà
 padebbes wirs semmes, eeksch furras
 mehseffam, un ne tahf redseht warram.
 Bet kad tas wirsgaifs wehfs paleef,
 tad ta migla us augfchu fahpi, un par
 padebbescheem un par leetu tohp.

Padeb

Pad eb beschi rohnahs no teem mis
 glaineem twaifeem, kad tee augsti kahpi,
 un no wehja fadsihiti tohp. Tee arri
 dsan zittadi nawa, kà migla wirs gaisà.
 Tee plahnaki twaiki wiff = augstaki
 kahpi, un balti isfkattahs, un tas irr
 tee filti debbeschi. Bet tee beesaki
 un grubtaki, kas no ta appaksch = gaisa
 nesti tohp, brihscham tà fabeefojahs, kà
 tumfschi un melni mettahs, un tas irr
 tee mahkuti jeb leetus, un sneega = pa
 debbeschi.

Leetus tà kluhst. Kad wehisch
 tohs twaikus gaisà fadsenn, tad tee fa
 Dohdahs un par lahsehm tohp, kas krihs
 toht zittas lahsites lihds rauj, un tà par
 leetu tohp. Kad tee no masa augstuma
 nokriht, tad tahs lahsites smalkas irr,
 un kà raffa pahr = eet un smalki no
 lihst. Kad tahs lahies grubtakas irr,
 un no leelaka augstuma kriht, tad labs
 leetus nolihst. Bet kad stiprs wehisch
 jeb auka tahs grubtas lahies fadsenn, un
 speesch, tad leetus gahsin gahsch.

Sneegs tà nahf. Kad padebbe-
fcha twaiki faltà gaisà safarno, fadoh-
dahs un grubtaki tohp, un nokriht, tad
sneeg. Kad jau isfalluschi twaiki no
drehgna appafsch-gaisà fadohdahs, tad
là putraimi nokriht, furreu ferdt
sneedsinsch irraid. Bet kad tahs leetus
lahsites puff, falluschas us semmes kriht
un apfalst, tad atfalla tohp.

Kruffa tà rohnahs. Kad tahs uh-
dens-lahsites augstà leetus-debbeschà
fafalst un leddainas tohp, un krihtoh
zitti twaiki un lahses peekarrahs un pees-
falst, tad kruffa kriht. Un jo wairaf
peelihp un leelaki tohp, jo smaggaki
kriht, un skahdi darra. Daudsreis tif
leeli là labbi sirai, brihscham, bet retti,
là mescha, ahboli, un leelaki kriht.
Kruffa pee deenas, retti pee nakts kriht,
un wehsumu appafsch-gaisa atness.

Staipeklis jeb lauku, nostihg
gofchana ire, kad pawassarà, bet jo
wairaf ruddeni, lauki un ruggaji là no
dsirneflu paweddeneem nostihgoti tohp,
pee

pee ka tee raffas-twaiiki kà pehlites pee
 Farrahs. Das nahk no teem smalkeem
 un taukeem twaikeem, kad tee farwel-
 kabs un kà stihgas faxemmahs. Kad
 tabs rahdahs, tad tas us labbu ffaidru
 un jauku gaisu irraid.

Wissi twaiiki tai semmei dauds labbu
 parahd. Tee to gaisu nodrehgno un
 nowehsina, to farstumu remde, to
 smarschu wauro, un sahles un auglus
 spirdsina. Sawadi ta raffa tohs wihs
 tofchus auglus spirdsina, un tohs, lap-
 pu-un seedu-mehnesi, ar to smarschu
 apdsihwo, kas no fohka-un pukku-see-
 deem nahk. Da migla tihri to gaisu no
 neweffeleem twaikeem. Tee padebbe-
 fchi tabs faules speefchanu remde, to
 gaisu nowehsina, un auglus spirdsina.
 Das leetus flazzina un audsina tohs
 dehstus, un labbibu. Kad weegli lihst,
 tad semmi mihkstina, bet kad pawaffarâ
 stipri lihst, tad to usruhguſchu semmi
 faylazzina. Das leetus artidian affas
 un uppes usturr. Sneegs un fruffa
 to gaisu nowehsina un tihru uhdeni no
 gaisa

gaisa atness, kas ballinaschanai un brüeschanai tohti geldigs irr. Sneegs ar ridsan pee seenas = sehjuma, pee zetta un pee gaismas eeksch garrahm un tum schahm naktim, dauds palihds.

Zur pretti farma skahde wahrigeem augteem. Ilga un smirdoti migla daschadas flimmibas dsemde. Kad debbes ilgi apmahkusees stahw, tad tas to gaisu nowehfo, un seemas = laikâ falnu, un waffaras = laikâ wehfumu un neaugligu gaisu padarra. Zo darra ar ridsan pastahwigs leetus = laikâ. Krusfa daschu skahdi darra un to semmi fafallina. Scho wissu tas augstajs Deewos kâ rihkstes farwâ rohkâ turr, zilwetus pahrmahziht, bet tomehr kâ Zehws, pehz farwas swehtas appahdaschanas, us labbu greesch.

Za VI. nodalka.

No tahm uggunigahm
gaifa = leetahm.

Nu nahkam meh's us tahm ugguni-
gahm sihmehm gaifa, kas baifi-
gas rahdahs. Schè es wiff = pirmat
pehrkonu un sibbinus aprakstifschu.

Kad faule speesch, jeb karsti spihd,
kà wiff twihkt, tad dauds fehraini un
filiti twaikt us augschu kähpi. Dee gai-
fà schurp turp stabbôs fakrahjuschees no
wehja daschadi augschup semjup lohzi
un wadditi tohp. No scheem fehraini
neem twaikteem kruhtis apgruhtinatas
tohp un sweedri rohnahs, kamehr weh-
tras, un pehrkonu = gais ar beeseem
gruhteem un tumfscheem padebbescheem
zektahs, un zaur leetu un pehrkonu kruh-
tis atkal atswabbina.

Pee pascha pehrkona tee fehraini
twaiiki no wehia Eustinati berschahs, ees
Karschahs un eedeggahs. Tad tas gaisã
ar leelu trohksni sprahgst, sperr un
schauj, ittin kã biffe jeb leels gabbals is
schaujs taptu. Brihscham arridsan kã
lausin lausch, kad leels strehksis us ween-
reis eedeggahs. Tas atbals padebbe
schõs un arridsan pee mescheem un kal-
neem daudsfahrtigi atkann, duhz un
rihb. Kad nu leelus un daudf sibbianis,
wissuwairaf tumichã nakti mett, tad
tahds bahrgs pehrkons breefmigs un
bailigs rahdas, kã lohgi trihz, un jils
weki un lohpi drebb.

Bet, woi ne buhtu labbaki, kã
Deems tahdus baidektus pawissam ne
liltu pahre semmi nahkt? Ak ne. Tas
mums ne buhtu labbi. Lai brihscham
Deewa rihkte irr, kad nestundã pehr-
kons jilweku jeb lohpu nosperr, jeb ehkã
eeschaun un to nodedsina, tad tomeht
deewichka labdarrihana irraid, bes
Kurras ne warretum dsihwoht. Kapehz
ne? To es tew skaidri parahdi chu.
E 2 Woi

Woi ne teef, Fà wirs semmes, daschas
 maitas un dauds zittas leetas fapuhst un
 smird. No teem dauds fehrami un
 spittaligi twaiki isplachahs. Kad nu
 schee twaiki no weena gadda us ohtru
 wairotahs, tad jo gads, jo gais fatwihk-
 tu, un jo niknaks mehres zeltahs, kamehr
 wiffus augtus, zilwekus un lohpus beig-
 tu. Bet tee sibbini wiffus schahs bees
 sus, fapuu schus un fehramus twaikus
 eededsina un wiffu muhsu gaisu tibri.
 Fà tas, fo mehres par nelaimi turram,
 Deewa laima irr.

Bet Fà pehrkons wellu mekle, un Fà
 wels aplam preeksch pehrkona behgoht,
 tas irr wezzu bahbu pasakka un negu-
 dra zilweka melschana. Tapat tas ar-
 ridsan neeki, fo daschi no pehrkona-loh-
 des jeb armina sapno, ar fo pehrkons
 sperroht. Fà sperchana nahk no sibbi-
 na zugguni, Fàs tik ahtri, Fà biss-sah-
 les eedeggahs, un ar ahtru warru
 gaisa isplachahs, un fo wiasch fnehds,
 azzumirkli maita.

Gribbi tu sinnaht, zif taht tas pehr-
 fons irr, tad nemm wehrâ, kad sibbens
 atspihd, un skait tuhda lehnat: weens,
 diwi, trihs, tschetri, un tà prohjam,
 kamehr pehrfons sahl duhkt un rihbeht.
 Kad tu diwidessmit effi skaitijis, tad pehr-
 fons juhdssemmes no tew atstahw. Kad
 tu diwreis diwdesmit, tas irr tschetr-
 desmit skaitijis effi, tad diwi juhdses at-
 stahj, un tà prohjam. Bet kad tu tik-
 kai desmit effi skaitijis, tad puss juhds-
 un kad tikkai peezi effi skaitijis, tad pee-
 rendeele atstahw. Bet kad pehz sibbina
 tikkai diwi jeb trihs skaitijis, jau sperr,
 tad turu irr. Un fur pehrfons eespeer,
 fur sibbens ar spehrschanas trohkfni
 allasch kohpâ irr. Zapat tas ar bissi
 irr, kad kas to no tablenes ischauj, tad
 to ugguni un duhmus labbu brihdi pa-
 preeksch redsi, eekam tu biffes schaufcha-
 nu dsirdi. Bet tas, kas ar to bissi
 schau, tam ugguns un biffes sprahg-
 schana weenâ reise irraid.

Kas, kas wissai brihnischki pee teem
 sibbineem irraid, irr tas, kâ weenadi
 irr, nei wiffi dedsina, bet us zittu un

Daschabu wihsî farwu spehku rahda, kà
 no fenn laikeem prahtigi laudis wehrâ
 nehmuschi. Zits sibbens tikkai eesper-
 dams ne degg. Zits tikkai skalda un
 plehsch. Zits zaurumianu kà urbin
 zaur-urbi. Zits dwaſchu apnem un
 azzumirkli noflahpi un ne kahdu ſihmi
 pamett. Zits azzumirkli pelnôs fade-
 ſina, ko wehſch tuhda! iſputtina. Bet
 pahre wiſſeem tas brihnifchki, kà zits ſib-
 bens tikkai kause un ne kahdu zittu ſkaha-
 di darra. Kà dascham no ſibbina
 kurrju, ſprahdes, ſohbins maſtis, ſu-
 draba karroti appakſch ſpilwenu gultâ
 iſkaufeti tappuſchi, un tomehr nei zilwe-
 kam, nei kurpehm, nei maſtim, nei ſpil-
 weneem, kahds ſkahds notizzis.

Beidſoht, no pehrkora runnadams,
 es ikweenam to mahzibu dohdu, kà ne
 labbi irr, pehrkora gaisâ, kad jau tu-
 ru irr, behgt un ſkreet, zittadi to ſibbe-
 ni lehti us ſew raut warr. Zapat ar-
 ridſan tad nelabbi irr, klohna wahrts
 jeb pee wakka lohga fehdeht, kur ſchauri
 wehji zaur-welkhs, kà ſibbens lihds
 ar

ar teem ne eewilktohs. Gan Deewa
rohku ne tweens isbehgt warr, bet zilwe
kam tomehr waijag apdohmigam buht,
un, fur peenahkabs, fargatees.

Ruhfa irr arridsan gaifa, tihri
schana no fehraineem twaifkeem, kas ne
tik beesi nedf stabbós stahw, bet schidri
un kà iskafiti irr. Zapeh; arridsan
ruhfas-leefminas nei dedfina, nei duh;.
Bet kà jaunus wahrigus auglus fwilli
na, kas irr tahda eenemta walloda.
Kapeh; tad zilweka mattus peegullós ne
fwillina. Za skahde, kas pee jauneem
meescheem, pee lohku, un ohgu, seedeem
un pee reeksteem noteek, kas wairak no
falnas, lohfschanas nahk, ne kà no ruh
fas, kas padebbeschós kà krattidamees
spihd.

Wehl Deewos par zilweku un lohpu
wesselibu gahdadams zittas gaifa tihri
schanas dewis, fo Latweefchi Baigus
fauz, bet fo labbaki Peekus uggus
nus faukt warretu.

Zitti no teem rahmâ waffaras wak
 Farâ us weenas weetas Kapfehtôs
 un purwojôs spihd. Zaur to dasch
 zettas, gabjejs nakti maldahs, dohmas
 dams, kâ tas fehtas, ugguns ef-
 fohr, un purwojâ nahl. Zuhdal nab-
 bagam wellam wainu peemett, kâ tas
 zaur farweem mahneem peewihlis. Jo
 wairaf schim leekam uggunam pakkaf
 eet, jo wairaf us preekschu eet un jo
 dsittakâ purwof eewedd. Zes nahl no
 pascha zilweka eeschanas, kas zaur to
 wehjinu padarra, kas scho leeku uggun-
 tinu tahlat us preekschu dsenn.

Zitti leeki ugguni no waffarôs gaisâ
 schauj, it kâ swaignes no debbes
 Kristu. Kad augsti un tahf irr, tad
 kâ swaignes mirds. Zapat swezze jeb
 ugguns tahlumâ arridsan kâ swaigne
 spihd. Bet kad tahds leeks ugguns
 turwumâ gaisâ eedeggahs, tad brihscham
 kâ swezze un ugguns, gabbals pret sem-
 mi schaujahs.

Brih,

Brihscham til leels èà kammolsch is
stattahts, un garra ugguniga aste pak-
kat wellahs. Schis leels ugguns, kas
brihscham dsirksteles nokratta, kad is
dsehst, puhkis faukts tohp. Bet schis
puhkis nawa dsihros swehrs, nei ar-
ridsan wels, bet gaisa tihrischana. Bah-
bas sapno, èà tahds puhkis sawam saim-
neefam labibu un naudu atneff. Kas
tu tizz, tam es wehleju, èà puhkis to-
pehz babbu tizzibas ar uttehm apbehtu,
èà tamehr kaffitohts, kamehr par scho-
blehru tizzibu fahkabs faunetees.

Schahds leels ugguns laikam èà leela
ugguns = lohde gaisa schaujahs un
kaidu brihdi èà sihme pee debbes stahw.
Das wiff nahkas no fehraineem twais-
teem, kas ahtri eedegguschees zits schah-
di zits tahdi spihgulo.

Murgi jeb baigi pret seemeli irr
arridsan leeki ugguni, kas brihscham èà
krohnis pee debbes stahw, brihscham èà
bahlas ugguns = leefmas tè jauzahs, tè
dakkahs, tè staiga, tè steepjahs, tè

faraujahs, të spihd, të suhd, të azzu-
 mirkli zittur rahdahs, un daschadi ehrs
 mojahs. Eaikam farkans kà affins met-
 tahs. Eatweeschi tuhdat teiz, kà johdi,
 zitti, kà karrakauschu Dwehfeles kaujahs.
 Bahbas tuhdat no karra, no badda un
 no mehra fapno. Bet tas irr gaisa
 spihgufoschana no leekeem ugguaeem,
 kas ne tahl no muhsu semmes rahdahs.
 Un kautschu ilgads daudsreis skattami,
 tomehr leeke wallooda ne mittahs. Kaut
 jel weenreis Eatweeschi prahtu-
 kauschu kahrtâ dohmaht, un Deewa darbus ar
 swehtu zeenischanu apdohmaht fahktu.

Ta VII. nodalka.

No tahm leetahm, kas gaisā
spihguto.

Nu gribbu es jums tahs leetas ap-
rakstibt, kas gaisā spihguto un
azzim jauki rahdahs.

Warrawihksne buhs ta pirma,
ko es istahstischu. Deems pats tu par
derribas, sihmi eestahdijis, kà tai semmei
ne buhs wairak zaur uhdenspluhdeem
pohstitali tapt. Kad faule us weenas
debbes, mallas spihd, un leetus us oh-
tras debbes, mallas faulei pretti lihst,
tad warrawihksne atspihd. Ta ar
septinahm pehrwehm rahdahs, no wir-
fu eefahkoht; eefarkans, seltains, pa-
dseltens, satsch, sils, itfarkans, un far-
kan = sils. Gan leekahs pee paschas
debbes effoht, bet kad us winnas kah-
jahm kuhlo, kas brihscham us lauku
stahw,

stahw, tad manniht warr, Èa teescham
 it turou irr. Brihscham zitta warra-
 wihksne no wirfus apfahrt, un brihs-
 scham ir trescha no appakscha rahdahs,
 bet jau ne ta spohscha, Èa ta ihsta war-
 rarwihksne, un tahs pirmejas pehrwes
 no appakscha fahlahs. Jo semmak ta
 faule stahw, jo augstak ta warrarwihksne
 spihgulo. Un Èad patlabban faule no-
 laischahs, tad warrarwihksne wiffleela-
 Èa augumâ rahdahs.

Bet no Èa winnas pehrwes nah?
 Tas nah? no faules starreem, Èas eeksch
 leetus, lahsehm, Èa uhdeni daschadi
 spihgulo. Gribbi tu warrarwihksnes
 pehrwes tarwâ istabâ rahdiht, tad
 nemm pilnu mutti ar uhdeni, Èad faule
 patlabban ffaidri zaur lohdsrau tumsehâ
 weetâ eespihd, un isprausli ahtri to uh-
 deni no muttes, Èa tas Èa rassa zaur
 faules-spihdumu kriht, tad azzumirkli
 warrarwihksnes pehrwes rahdisees.
 Gribbi tu zittadi warrarwihksnes pehr-
 wes, Èas ne tik drihs suhd, redseht, tad
 nemm gaischâ deenâ ap launaga laifu,
 Èad

Ead faule fkaidri spihd, tihru glahsi ar fkaidru uhdeni, un leez to faule us galdu pee galda rantes, tad tu semmè warrawihksnes pehrwes fkaidri un ilgi redsefi. Bet jaukas pehrwes pafaulè ne redsefi, fà eeksch seepju bursgula, Ead tu falmagallu seepju uhdeni eebahsis un to appaksch puttum lehnami nokratijis, bursgulu uspuhti. Jo leelaku tu winnu puhti, jo brihnum' jaukas pehrwes rahdahs.

Schè es tere zittas lustes stahstifchu. Es likku weenreis septinas tihras glahses ar fkaidru uhdeni pee galda rantes gaischâ faulè, un isspreede baltu palagu pee semmes, tad brihnuma jaukas pehrwes, fà warrawihksnes, fàs weens zaur ohtru gahje, pee semmes us palagu rahdijahs. Es fasaugu sawu faimi, un likke teem scho brihnumus redseht. Weena bahba to eeraugufi tuhdat pee lohga fkehja us faules fkatitees, fazzidama: Wai Deewin, fàs tur to nabbagu fausli plehsch! Es winnu isfmehju, un parahdiju, fà tas allaschix no faules star

starreem nahē, kas zaur uhdēni daschas
di spihgulo.

Es esmu arriidsan pilnā mehnesi, kad
patlabban zauru nakti leela migla bija,
warrumihēni ar wiffahm pehrwehm
miglā redsejis.

Tad nu lehti warr saprast, no ka
brihscham pehrwains, brihscham bahls
Dahrs jeb fehtinisch apfahrt fau-
les un mehnes tahdahs. Tas nahē no
teem twaikeem, kas tad gaisā irr, un
eeksch ka faules = jeb mehnes = starri spih-
gulo un tapeh; arriidsan tahds Dahrs irr
preeksch, sihme us flapju jeb mihēstu
laiku.

No scheem twaikeem arriidsan tahs
daschadas pehrwes pee rihta = un
waffara = blahsmas nahē, ko riht-
tōs tee pirmejee, un waffarōs tee peh-
digi faules starri ispuschko. Rihta-
farlanums preeksch faules leetu flud-
dina, jo tad zauru nakti daudf twaike
uskah.

uskahpufchi. Bet wakfara, farka-
 num's fausu deenu fluddina, jo tad
 tee twaiki ar raffas nokriht, un gais
 fu tihri. Zo jau wezzôs laikôs tee
 Judi sinnaja, Èà meh's Matt. 16, 2. 3.
 lassam.

Brihscham arridsan, bet retti, pil-
 nâ deenâ wiß gais farkans met-
 rahs, it Èà wißa debbes degtu. Tas
 nahf no it leeleeem un beeseem twai-
 keem gaisâ.

Gaules = stabbi rahdahs, Èad
 gais pilns ar twaikeem irr, un tee
 faules = starri zaur padebbeschu star-
 peem zaurkriht, un tohs beesus twai-
 kus apgaismo. Tahds faules = stabs
 istabâ redsam's, Èad faule zaur masu
 lohdsiau eespihd, un puttekli faules =
 starrôs zauzahs.

Tee twaiki arridsan pee faules leh-
 schanas un noreeteschanas padarra, Èà
 winna brihscham dauds agraki lezz/
 jeb

jeb wehlaſi noreete. Jo winnas
 ſtarri tad ne zaur taiſnu, bet zaur
 lauſtu zellu, azzis ſpihd. To es tero
 warru tà parahdiht. Nemm blohdi
 nu, un leez dahleru dibbeni. Nu loh
 zees, bet tikkai tamehr, kamehr patlab
 ban ta blohdinas rante tam dahleram
 preeſchâ ſtahn, un to apklahi. Bet
 ne lohzees wairak. Lai nu zits leh
 nam tanni blohdinâ uhdeni eeleji, tad
 tu redſeſi, kâ tas Dalehris, jo wais
 rak uhdeni eeleij, jo augſtaſ uslezz,
 kautſchu teeſcham dibbeni gull, kâ pa
 preeſch. Tad tu nu ne paſchu dah
 leru, bet dahlera gihmi jeb lauſtu at
 ſpihdumu zaur uhdeni redſi. Tapat,
 kad faule twaikôs agraki lezz, jeb
 wehlaſi noreete, tad tu ne paſchu
 fauli, bet tikkai faules gihmi un at
 ſpihdeſchamu redſi.

Wehl, bet retti retti gaddahs, kâ
 ne tahſ no faules, diroi, trihs lee
 kas faules atſpihd. Es to wehl
 pats ne kad ne eſmu redſeſis, tapeh
 es to arridsan tiſ ſkaidri ne warru
 aprak.

~~_____~~
 aprakstih. Bet zif es augstas gudri-
 bas gramatas laffijis, til es prohtu,
 ka tas no faules atspihdeschanas trais
 kos nahf, kas tapat div' un trihsfabr-
 tigi atspihd, ka leetas warrawihkfnes
 pee ihstas warrawihkfnes. Bet tahs
 leetas faules jau ne effoht tahdas spoh-
 schas, ka ta ihsta faule. Us tahdu pa-
 schu wihs tas arridsan irr ar leekeem
 mehnescheem.

La VIII. nodalla.

No tahm walstahm wirs
semmes.

Sahs semmes walstas muhsu appak-
schajâ pasaulé tohp eeksch tsche-
trahm leelahm daktahm eedallitas. Pir-
mâ dallâ dsihwo tee Seemelneeki jeb
Europeeri, kur kristitu tauschu walstas
irraid. Teem Europeereem pret rihteem
irr tannî ohtrâ pasaulés daktâ tee Asi-
aeri, jeb tahs leelas Austruma-
semmes, kur Turku, Tattaru, Indianes-
ru un zittu paganu walstas irraid.
Teem Europeereem pret deenas widdu
irr'ais Widdu, juhreas ta trescha pasau-
les daktâ, tee Aprifaneri, tur tee
Mohri jeb melni ziltweki dsihwo. La
zettorta pasaulés daktâ irr pret waffa-
reem ais leelas pasaulés juhreas tur tee
Amerikaneri, kas us ohtras pasau-
les pusses dsihwo, un no teem Europe-
ereem walditi tohp.

Eeksch

Geksch Europes jeb Kristitu lauschu
 walstahm irr diwi Keiseru walstas, un
 desmit Kehniu walstas. Weena Kei-
 sara walsts irr ta wiff, leelaka semmes
 teefa pasaulé. Ta irr ta leela Kreeru
 walsts pee ka arridian Bidsemme,
 Jggaunu semme un Pinnu, semme pees
 derr. Ta ohtra Keisara walsts irr
 Wahz, semme. Schim Keiseram ar-
 ridsan tee Unguri un Beemi peederr.
 Tahs desmit Kehniu walstas irr:
 1) Pohlu un Keischi, walsts, pee ka ar-
 ridsan muhsu Kursemme peederr. 2)
 Pruhshu walsts. 3) Groedru walsts.
 4) Dunsku walsts. 5) Englanderu
 walsts. 6) Sprantschu walsts. 7)
 Spaneru walsts. 8) Portugihsu walsts.
 9) Neapolu walsts un 10) Gardines-
 ru walsts.

Tee Ollanderi, no Kurrenes dauds
 Kuggi us Ribgu un Leepajas nahé, irr
 brihwi laudis, kas zaur Kungeem, fo
 tee paschi zeff, walditi tohp.

Wehl irr weens augsts waldineeks
 eeksch Kristitu lauschu semmes, kas Ita-
 lias semmes widdü walda, un eeksch
 ta pilsfata Rohma dshroo. Wiasch
 tohp tas Pahwests un no teem Katto-
 teem tas swehtajs Tshros nosaukts.
 Wissi Kattoli eeksch wiffahm Kattolu
 walstahm to par Kungu un galwineeku
 tahs Kristitas draudses zeeni, un eeksch
 basnigas, leetahm tam flausa.

Wiffahm. schahm walstahm un tau-
 tahm irr farwada walloda.

Bet kur tad ta Judu walstiba irraid?
 Ta pirma un wezza Juduwalsts, jeb
 ta apfohlita swehta semme, kur tas pilsf-
 fats Jerusaleme un tas leelajs swehts
 Deewa nams bijis, -eeksch kurra Jesus
 mahzjis, irr senn ispohstita un taggad
 Turku rohkas. Zitta walsts, kas Ju-
 deem peederretu, naw' ne kur wairak
 pasaulē, bet tee Judi irr par wiffu pas-
 fauli iskliduschi, kà Jesus to winneem
 papreeksch fluddinajis.

Zkattrâ semmes, walstâ irr dauds
 pilsfati un meesti un ne isfkaitams leelu
 zeemu pulks.

Tee wiff, augstaki pilsfati, fur pa-
 schi Keiseri un Kehniat dshmo un farou
 augstu pils-gohdu rahda, irr schee:

Za Kreerou • Keisereene dshmo Ves-
 terburgâ un brihscham Moskawâ. Das
 Wahzu-Keisers eefsch ta pilsfatâ Wienn.
 Das Pohlu • Kehniatsch Warschawâ.
 Das Preusschu Kehniatsch Berlinê.
 Das Sweedru Kehniatsch Stok-olmâ.
 Das Dunschu Kehniatsch Koppens-agâ.
 Das Engellenderu Kehniatsch Londonâ.
 Das Sprantschu Kehniatsch Parihfê.
 Das Spaneru Kehniatsch Madritê.
 Das Portugihsu Kehniatsch Lissbonâ.
 Das Neapolu Kehniatsch Neapoli, un
 das Gardineru Kehniatsch Tuhrinâ pils-
 fatâ.

Wehl irr weens leels pilsfats, Kon-
 stantinopel wahrda, das wezzôs laikôs
 Greekeru Keiseram peederreja, un fur
 D 3 Kristita

Kristita walsts bija. Bet nu Turku
Reiseram pederr, kas tur walda.

Muhfu teh wu. semme jeb Kurs
semme, un arridsan Widsemme,
irr preeksch dauds zittahm semmehm
pasaulē, baggata maifes semme, un
laimiga. Gan negauschi sapno, kà
zittur tihras laimes effoht, un scheh
iojahs, kà teem schè ja wahrgst. Bet
woi zittur baggata maife gattawa no
debbes kriht? Jeb woi zittur ne kajs
das leezibas un pagasti semneekem ir
raid? Mehš gribbam tahs walstas ap
fahrt apdohmah, un ar muhsu teh wu
semmi falihdsinah. Bahzsemme,
tur dsintu laudis narwa. Kas irr tee
fa. Bet woi tapeh; jau wallineeki ir
raid? Teescham tur appaksch gruhdas
kas teefas stahro. Tur klah tee laudis
tur til plaschi un beesi dsihwo, kà wifs
fur maife fuhri gruhdi ja mekle. Tur
ne weens bes naudas ne kummosu welti
dabbu. Dascham faimneekam dauds
wairaf teefas naudas ja dohd, kam ne
definita teefa no semmes irraid, kas
schè

schè irr. Un kad tee Bazeefchi ta
 brandwiñnu dedfinatu un dsertu, kà schè,
 tad fenn no badda pohstisu buhtu. Pee
 gaddigas dsihwofchanas tomehr brihs
 scham tur tahds dahrgums irr, kà puhes
 rudsu pa desmit un peeppazmit dahles
 reem pehen makfajis. Tas wehl tohs
 laudis tur usturr, kà tee zittadi strahda,
 ne kà schè. Trihs wiñri to schè ne pas
 strahdahs, fo tur weens pats. Schè
 welkajs kà tee mirli, bet tur wiff mu
 dri un knafchi eet. Kad Latweetis no
 scheijenes turp ais-eetu, tad baddu nihl-
 tu. Ne weens welti meelo, un ar roh-
 kasdarbu ne faufu maifi pelnitu. Wehl
 Wahzescheem retti meschi un malkas
 truhlst. Weens wesums diwi, trihs
 dahlerus makfa. Weetahm pee welle-
 neem, salmeem un kaltinateem fuhdeem
 ja wahri.

Prufsch ôs buhs labba dsihwofcha-
 na? To tu dohma. Bet tur tapat,
 kà Wahzsemme. Bes tam tur leeli
 gruhti pagasti Kehniyam ja nodohd. Ta
 gruhtaka leeta turpat, par fo man

ſchaufchalas pahre eet, irr tas, fà faus
dis ar makti ſpeesti tohp, karrâ eet. —

Bet kas fait Leifchôs un Poh-
kôs? Tur daschi aisbehg. Kas man
allasch brihnums. Kas tad no turrenes
attal baggats atnahjis? Woi tad tur
ar gattawas maifes pretti ffreen? Tee-
ſham tur jo leelakas gruhtibas, un dar-
bulaiikâ ar wiarku ſchwintem dauds ka-
weſchanas un truhkums. Bet kahdas
mohkas tur tahs tizzibas dehl irrald!
Man matti zellahs to peeminneht. Ko
ſakka tawa firds, kad tu farou paſchu
dwehfeli un behrnu, un behrnu, behrnu
tizzibu ſaude? Updohma arridsan, jik
ilgi tur drohfchi miſt warr. Kad karsch
zellahs, Kas tur drihs ar jauna kchnina
zelschanu rohdahs, tad daschas muifchas,
ſahdschi un ſemmes - ſtrehki ispoſtiti
tohp, fà ſcheem gaddeem notizzis. Woi
ta ta laime, ko behgli tur melle! Pal-
dees Deewam, wehl muhſu tehrou
ſemme lihds ſchim Deewa - ſemmite bijus
fi, par ko Deews farou rohku turrejis,
to ſchehligi glahbis un ar meeru ſweh-
tijis.

tijs. Kad tee Latweefchi, wiſſutwairaf
 tee Augſch, ſemneeki, ne tahdi dſehreji
 buhtu, un Deewa ſwehtibu ne tà aplam
 iſchkehrdetu, tad tee pilnâ maiſe bag-
 gati un laimigi dſihwotu. Kâ taggad
 wairaf ſpeesti tohp, irr pelnita Deewa
 riſkte, par ſarou lohpiſchku dſihwoſcha-
 nu. Kad zittas tautas fahſas, kriſti-
 bas un behres pa gohdam turr, tad ſchee
 fahſas dſerr, kriſtibas dſerr, behres
 dſerr, un weenâ deenâ un neddetâ iſ-
 plihthe, no ka tee dauds neddetas un
 mehneſchus pahrtikt warretu. Woi nu
 Deewa waina, kâ no dſerſchanas ſa-
 kruhp, dilſt, wahji un nabbagi paleek?
 Kas gohdigi turrahs, tam maiſes pa-
 pilnam. Es preezajoſhs jau no tehwo
 tehweem Kurſemneeks buht, un ſehinn
 ſemmê, kas arriſan dauds ſweſchinee-
 kus barro, ar gohdu meerigi, ſahtiga
 un laimigi dſihwoht.

La IX. nodalla.

No kalneem un tukšnescheem.

Papreešch es no kalneem stahstifchu. Pafaulé dauds tohti augsti kalni un kalnu strehki irraid. Weetahm pa desmit, diwidesmit, trihsdesmit, lihds fimts juhdschm, un weetahm dauds tahkaf steepjahs. Zitti no teem pee pussjuhdsi un pee juhdssemmes pahpadebescheem eet. Us tahdu kalnu uskahpt, pa diwi trim deenahm ja kahpi. Tee augsti kalni wirsgallâ ar sneegu, kas muhscham ne iskuhst, apklahti, kautschu karstâ semmê buhtu. Kas nahē no wirs gaisa, kas auksts un kalnains irraid. Us teem wiffaugstakeem kalneem wirsgallâ sneega newaid, nedf ar rldsan kahda jahlite, jo lihds teijenes ne kahdi debbeschi kahpi. Kas tur wirsū bijufchi, teiz, kâ tur tee padebbeschi, kâ migla, dsitti appakfch kahjahm redsami, un kad tee brihscham dallahs, tad scho, tad

tad zit!u semmes • strehki të apflahj.
 Brilyscham appakschâ bahrgs pehrkons
 bijis, fo tas, kas wirfû bijis, ne dsir-
 dejis ne mannijis. Dee schahdeem aug-
 steem kalneem waffaru un seemu us
 weenreis redseht warr. Zo kad appak-
 schâ wiffi lauki pilni augteem, tad pret
 wirfu sneegs, fâ zeetâ seemâ, zitti no
 scheem augsteem kalneem irr tihras klin-
 tes un afmins • kalni. Weetahm is
 flattahs, it fâ dauds kalni weens us oh-
 tru stahwetu. No dascheem kalneem uh-
 dens • straume no weena kalna us ohtu
 krisdama tahdu trohksni darra, fâ di-
 wi trihs juhdses dsirdeht warr.

Dee wiff • brihnischki kalni irr tee u g-
 guns • weh meji, kas laikam bree-
 smigas ugguns • leesmas, un lihds ar-
 tahm fehru, afminaus, frammu, ohgles,
 laufetu fwekkainu straumi un pulku pel-
 nus isgahsch, un wiffu semmes • strehki
 apfahret fadedsina, apbahrsta un maita.
 Dee par laimu ne allasch degg, brih-
 scham daschus gaddus fluffu stahw.
 Bet kad jau fahk plohsitees, tad wiff
 fahh,

Kraß, sprachst un rißb. Dar Deewa
 laimi mas tahdu kalnu pafaulé irraid.
 Dwi no teem tee niñaki un laikam
 tohti bailigi irraid. Das weens irr
 eefsch Italias semmes, Weesuros
 wahrda. Das wezzôs laikôs turou pils-
 fatu, Erkulanum wahrda, pawiffam
 apbehris, noflahpis un pohstijis. Das
 ohtrs irr ais jubras schim pretti, Etna
 fanfts.

Bet no ka schee ugguns wehmejee
 kalni nahf? Das tà nahf: Dsilla sem-
 mé dauds allas irr. Kà dsihles zaur
 meefu, tà schihs zaur semmi eet. Das
 schas no eefsch, Eigeem fehraineem twai-
 keem fatwihfst, eekarsahs un grund, ka-
 mehr ugguns eefchaujahs. Kur nu zaur-
 rumu atrohd, tur tahs leefmas ka zaur
 ffursteni eet, un ugguns spehfs kà zaur
 hißi wiff ismett, kas eefschâ irr, ka-
 mehr isdedsis norimst. Bet kad wee-
 tahm zaurumu ne atrohd, fue tee
 eefschigi karsti twaiki, kas pleschahs,
 is-eet warretu, tad wiffa wirfeja sems
 me tohp zelta un krattita, un rißb un
 trißg.

tribz. Un kad deufzia wairaf semmi
 fust, tad muhru, nammi, basnizas un
 tohri fagahschahs. Za muhsu laika
 tas leels un baggats piisfats Lisbon, e,
 Portugihsu semme, pohstih's tappe, ka
 dauds tuhstoschi zilweki fadausiti un
 dsihwi aprakti tappe, un tee zitti lihds
 ar Kehniaw zaur behgschanu glahbu-
 schees. Jo deenas, jo wairaf schi nes
 laime schurp turp rahdars. Lai Deems
 muhsu semmi lihds ar wiffahm semmehm
 schehlo, un par tahdu pohstischanu pas
 farga.

Nu es arridsan tohs leelus tu h' f nes
 schus jeb pohstus pasaulé peeminnes
 schu. Das irr tahdi semmes-strehti,
 tur nei uppes, nei affas, nei purwji,
 nei zits kahds uhdens irr, un tabapchz
 tukfschi bes eedsihwotajeem irraid.

Das wiffuleelakajs tukfnefis jeb
 pohsts pasaulé irr pret deenas, widdus
 karstá Aprifaneru semme, Sahra saukts:
 Das

Das irr dauds fimts juhdses garrumâ
 un pee fimts juhdschm plattumâ. Das
 widdus tohp ta fmillfchu, juhrea
 faukta, Eur nei Pohzinsch, nei sahliite
 aug. Kad wehjsch tohs faufus fmill-
 fchus fanemm, tad winsch tohs ne kal-
 nôs ween fadsenn, bet arridsan fâ juh-
 ras-wilkaus dsenn un schuhpo. Kad zek-
 ta-gahjeji turou nahf, tad daschi aps
 behrti un dsihwi aprakti tohp, un tapat
 fâ uhdeni grimst un slihft.

Das ohtrs leels tuffnesis un pohsts
 pasaulê irr pret rihteem, starp Kreerou
 un Tattaru rohbescheem, fo winni
 Stepp fauz. Schis tuffnesis nawa
 tif leels, nedf tif breefmigs. Tomehr
 pee 60 juhdschm steepjahs, un irr
 bes uhdens us bes gannibas un pret
 juhreas fmilltains. Ta buhtu jauka
 un baggata semme, Kad kahdas up-
 pes jeb affas tur buhtu. Zee zekta
 laudis alhaschia uhdeni lihdsf wedd, un
 tomehr bricham uhdens pectrubft,
 fâ dasch par weenu uhdens, malku
 dauds

dauds naudas dohtu. Zetlu zaur scho
pohstu ne warr maldiht. Zo inaitu kauki
no lohpeem, Fas us zetlu uhdens, baddâ
sprahgufchi, to rahda.

Neds nu, Èa mehs laimigi effim,
wißur uhdeni papilnam atrasdami un
iwelti smeldami.

Za X. nodalka.

No juhreas, uppehm
un awoteem.

No juhreas schè papreeksch ja peeminn,
kas ohtrâ nodalkâ fazzihets, là
wairak juhreas, ne là semmes-walstas,
wirs muhsu pafaules irr. Kad wiffus
juhreas-strehkus un gabbalus, kas ap-
fahrt wiffu semmi eet, un wiffas wal-
stas, kas wirs semmes irraid, falihs
dsina, tad diwi dalkas juhrea, un trescha
dalka semme irraid.

Za leela pafauls-juhrea apfahrt
wiffas semmes irr tikfai weena weeniga,
jo wiff weenâ gabbalâ eet. Bet tomehr
daschadi saukta tohp, ne ween, pehz
tahm pafaules mallahm, us kurrenes
stepjahs, bet arridsan pehz tahm sem-
mes-walstahm, fo ta snehds.

Za pafauls-juhra us seemela puffes
 tohp ta leddus-juhra faukta, jo paschâ
 seemeli sneegs ne kuhst, un leddus-kalni
 muhscham stahw. Za pafauls-juhra,
 kas us rihteem steepjahs, tohp ta Au-
 struma-juhra, kas us deenas-widdus
 steepjahs, ta deenas-widdus-juhra, un
 kas pret wakkareem steepjahs, ta wak-
 kara-juhra faukta. Za pafauls-juh-
 ra, kas no rihteem us deenas-widdus
 pret ohtru pafauls-gallu ais Indijas
 semmes eet, irr ta wissuplaschaka, un
 weenâ strehki pee diwi tuhkstoscham
 juhdschm eet.

Vehz tahm semmes walstahm, ko
 pafauls-juhra sneeds, zits pafauls-
 juhreas strehkis ta Wahzu-juhra, zits
 ta Engellenderu juhra, zits ta Spane-
 ru juhra, zits ta Indianeru juhra, un
 ta jo prohjam, faukti tohp.

Za leela pafauls-juhra wiffas seme-
 mes pafaulê aplahrt eedama eeslehds.
 Bet tee pafaules-juhreas gabbali, kas
 ar lihktumeem labbu strehki eetsch semmes
 E steep

steepjahs, un wiffur apfahrt no semmes,
 walstahm eeslehti irr, un tiffai zaur
 schaurahm weetahm ar pasauls-juhras
 fa-eet, tohp faukti semmes-juhras.
 Weena no schahdahm semmes-juh-
 rahm, irr ta juhra pee Rihgas un
 Leepaijas, fo tee Kuggineeki Ohst-
 see fauz. Schi juhra tohp no weenas
 puffes no Dunftu un Sweedru walstas
 un no Pinnu-semmes, no ohtras puffes
 no Widsemmes, Kursemmes, Bruh-
 schu-semmes un Wahzsemmes eesleht-
 ta. Wiina irr puffedeschu fimts juh-
 dses garrumâ un weetahm 30, 40, 50
 lihds 60 juhdschm plattumâ.

Wiffas semmes-juhras ar tahs lee-
 las pasauls-juhras fa-eedamas, Eug-
 gineekeem to zellu atweez, wiffas pa-
 faules-mallas snehgt, wiffu pasauli
 riakê apfahrt braukt, un mums no wis-
 surenes prezzes atnest. Un us tahdu
 wihsî wiffas froeschas semmes un tautas
 sinnamas un pasihstamas tappuschas.

Weetahm eefsch juhvas leelas un masas fallas atrastas tohp. Zittas dauds juhds, semmes garras un plattas irraid. Daschas til plafchas steepjahs, kà pilnas Kehnia walstas tohp. Zah das fallas irr ta Engellenderu Kehnia walstas.

Weetahm leels fallu pulks eefsch juhvas tohpà irr. No tahm fallahm, kas pee Greekeru semmes peederr, tahds leels pulks irraid, kà ta Greekeru juhva pee fimts juhdschm, kà ar fallahm apfehtha, un pa tuhstoscheem leelas un masas irraid, wirs kurrahm dauds pilsfati meesti un zeemi irraid.

Weetahm semmes - schaurumi juhva steepjahs un kà starp diwi juhrahm eefpihleti irr. Zahds semmes schaurums ais Klaipedas irraid, 14 juhdses garrumà, un peerendele plattumà. Zur nabbagi sweineeki dschwo, kas Kursenneeki irr, un Pruhscheem peederr.

Weetahm arridsan juhreâ feklumi,
 un weetahm akmini un flintes appatsch
 uhdens irraid. Par schahdahm wees-
 tahm tee fuggineeki lohti fargajahs.

Nu meh's juhreas uhdeni apluhkofim.
 Wiss juhreas uhdens irr fahligs un
 suhltis, fo ne warr dsert. Das nahf
 no ta, fâ juhreas uhdens ne teff, fâ
 uppes, bet fâ stahwu uhdens no aps-
 patscha puhst. Bet fâ ne parwissam
 fmirdains taptu, tad tee wehji zaur
 wilneem to daudseis iskustina.

Wehl es juhreas seedu stahstis-
 schu, fo es ar fawahm azzim redsejis
 un wehl ne fahdâ gramatâ lassijis
 esmu. — Das bija wassarâ pehz Jah-
 neem, kad es pahc juhrea us Wahz-
 semmes gahju. Tad gaddijahs, fâ
 eefsch trim deenahm ap deenas, widdu
 lihds launaga laiku tahds rahms laiks
 bija, fâ wiffi fugga sehgeli fashukka,
 un tas fuggis ne no weetahs kustejahs.
 Ne fahds debbestinsch bija, un faule
 skaidri spihdeja. Da juhrea tappe flus-
 sa

fa un tiē spohscha, Èà speegelis, un tiē
 kai palehnam eeksch garreem strehkeem
 lihgojahs. Tad no faules siltuma wiffa
 juhra ar seedu no jaukahn brihscham
 pehrwehm pahrlahta tappa. Wees
 tahm it farkans, Èà affins, weetahm
 it sils, weetahm it saksch, un weetahm
 it dseltens Èà selts mettehs. Bet tà Èà
 juhra lihgojahs, tà wiffas pehrwes
 brihnischli mainijahs. Kas schè far
 kans, tur sils, zittur saksch un zittur
 dseltens bija, tas us weenreis schè sils,
 tur farkans un zittur zittadi tappe, un
 atkal zittadi mainijahs. Taks pehrwes
 bija it tahdas, Èà brihscham rahwu
 uhdens purwojs, un brihscham wezzas
 lohgu = glahses, no faules eespeestas,
 spihgulo. Schi pehrwu lihgoschana un
 mainischana man bija jauka skatti
 schana.

Tapat man tobrihd pee faules laischas
 nas pret wakkaru jaukas lustes bija.
 Juhra no jauna rahma palikke, un fau
 lē twaikôs ais, eedama Èà selts-lohde
 farkana isstattijahs un uhdeni spihgu

loja. Ta juhra lihgodamees faules bil-
 di uhdenôs tanni strehki no kugga lihds
 faules wairoja. Tas bija kâ simts
 faules juhra, kas lihgodamees tē grim-
 me tē zehlehs, it kâ zittas flihke, un
 zittas tanni weetâ no juhras islahpe.
 Eho jaukumu es tamehr redseju, ka
 mehr faule pilnam noreeteja. Us ween-
 reis wiffi atspihdumi lihds ar faules
 sudde.

Wehl irr dauds esari pafaulē ar
 faldu uhdeni. Daschi no teem dauds
 juhds, semmes steepjahs. Tahds leels
 esars irr Widsemme, Veipus wahrda,
 10 juhdses garumâ, un 7 lihds 8 juh-
 dschm plattumâ.

Uppes pafaulē, leelas un masas
 dauds irraid. Kahdas leelas un mihli-
 gas Deewa dahwanas tahs irraid, to
 wiffa pafaulē atsihst. Uppes no atwo-
 scheem kalnôs zellahs. Jo wairak up-
 pes weenâ uppe faskreen, jo winna pla-
 schahs un leelaka straume tohp. Pa-
 faulē tahdas leelas straumes atrastas
 tohp,

tohp, kà weetahm puff-juhdse, wees-
 tahm juhds-semmes plattumâ eet. Eeksch
 daschahm leelahm uppehm weetas atra-
 stas tohp, fur ta straume kà no kalna
 gahschahs, kà ween putt un rihb.

Muhfu tehrou-semme irr ta leela
 Daugawa pasihstama, kas no Kreerou-
 semmes nahk, un Kursemmi no Wid-
 semmes atschkire, un daschâ pawaffarâ
 kà ar leddus-kalneem eedama dauds-
 skahdes darra. Un tad tahs diwi up-
 pes, kas no Leischeem nahk, pee Bau-
 skas fa-eet, un kas leela uppe gare Zels-
 garwas eedama us juhru ais-eet. Kà
 arridsan ta Wentes-uppe, kas gare
 Kuldigas eedama pee Wentes juh-
 râ dohdahs. Un wehl dauds zittas uppes,
 kà ta Ahbawa, Behrse, Bahrtawa,
 Suffeija, Illuxte &c.

Bet kas lohti brishnischki pee daschahm
 uppehm pasaulê irraid, irr tas, kà tahs
 pamihschu dauds juhds-semmes pret
 straumi atpakkat eet. Es to pats pee
 ta leela Wahzsemmes pilsfata Umbur-

ge redsejis un wehrâ nehmis esnu, fur
 ta leela Elbesuppe eefsch feschahm
 stundahm nofreen un weetahm fekla
 tohp, un eefsch otrahm feschahm stun-
 dahm askal aug un no juhvas atpaffat
 nahkufi pluhst. Un tà par deenu un
 nakti pamihschu diwireis fasihl un diwi-
 reis pluhst. Das nahk no tahs leelas pas
 faulsjuhvas, kas pehz mehnescha gah-
 juma fahpj un triht.

Wehl uppes pasaulê atrastas tohp,
 kas ar smilkteem selta-graudus lihds
 wadda un pee krasta ismett, fur tee no
 smilkteem daschadi islassiti un istihriti
 tohp. Wehl daschâs uppês dahrgas
 pehrles isfweijotas tohp, un tahdas up-
 pes arridsan Widsemmê irr.

Nu mehs arridsan awotus apme-
 flehm. Zitti no semmes us augschu fâ
 wirdami fahpj, un us leiju teff. Zitti
 no kalneem noteff. Abbejadi irr tee
 awoti upju eefahkumi un straumju wai-
 rotaji, kas pehz no leetus un strauteem
 usturreti tohp un brihscham pluhst, kad
 no

no wiffteem Falneem uhdene faffteen. Zo
wairaf awoti, jo leelakas un plafchakas
uppes jellahs. Deems par to gabdas
dams, kà faufâ laifâ uhdens ne truhktu,
tohs awotus zehlis, kas fawu uhdene no
tahm uhdens-ahderehm dabbu, kas eefsch
semmes kà dshifles zaur meefahm eet.

Kad nu tahs uhdens-ahderes dshikâ
semmé pahre tahdahm weetahm eet, fur
daschads warsch irraid, tad tas awots
fweefchu uhdens-smakku rahda, un par
weffelibas-awotu tohp, zaur fo ar
ihstu sinau dauds flimmibas deldetas
tohp. Tahds weffelibas-awots
irr muhsu tehrou-*semmé* tas Bahrbeles
un Baldohnes awots, un Leifchôs tas
Smordans. Bet flahde, kà pee teem
nei Dakteri dshrow, nei kreeti kohrteti
irraid, fur tee awota-weefi warretu pa
reifi ahrteti, un par fawu naudu lab
bak meeloti tapf un tur Elahf islustetees,
kà Wahysemmé pee teem Virmontes-un
Spah-uhdenim.

Wehl zitti weffelibas-awoti irr, fur
werdats uhdens no semmes kahpi,
E s un

un preefch weffelibas ar finnu bruhkehts
 lohti geld. Ea Kahrts-pirts Beemus
 femmē, un tahs Ahkneru-pirtis Wahz
 femme wiiffur daudfinatas tohp. Bet
 no ka tas uhdens werdots no femmes
 nahk? Eas nahk no ta, kad uhdens-ah-
 deres femmē pahre dselschu un fehru-wee-
 tahm eet, no ka uhdens tà eekarsahs,
 Eà werdots no femmes isteff.

Beidsiht ja apdohma, Eà wiiff uh-
 dens no juhreas nahzis atkal us juhru eet.
 Jo juhreas-twaiki par debbescheem tap-
 pufchi nolihst, un awetus, uppes un
 straumes pildi, Eas atkal us juhru ais-
 teff. Eà brihnischki Deews to isdoh-
 majis un eestahdijis, Eà juhreas-uhdens
 twaikoôs gaisfâ uskaphdams, un zaur
 femmi fuhkdamees un uppēs tezzedams,
 schlichstijahs un fkaidrojahs, un par
 wiiffu pasauli eedams tomehr Eà mahtes-
 Elehpi atpakkal greeschahs, un ne mas
 ne suhd.

La XI. nodalla.

No daschahm sweschahm leechahm
 eeksch tablahm sweschahm
 semmehm un juhrahm.

Geesch sweschahm semmehm un juhrahm
 dauds sweschas leetas, wissus
 wairal eeksch tablahm paganu semmehm
 un juhrahm, atrohnamas, kas
 muhsu semmeh un juhrahm newaid.

1) Daschadi sweschi swehri un
 lohpi.

See Selewanti irr tee wiss-leelaki
 swehri wirs semmes. Tahds lohps irr
 lohti refns un gruhts ar ihfahm blukku
 Fahjahm. Wianna galwa irr pee pa-
 scheem plezzeem pee-augusi, ka ne mas
 ne warr pee semmes steept. Bet par
 to irr Deers wiannam leelu garru fnuke
 fi dewis, to ka rohku bruhkeht, un ar
 to,

fo, kad ismahzihis, daschu gruhtu dar-
 bu padarriht warr. No wianna diwi
 leeleem un garreem fnučka, sohbeem, kas
 tif balti kà papihis, tohp tahs smalkas
 Femmes taisitas, un dauds skunstes, lee-
 kas dreijetas. Wianna ahda tif beefa,
 kà wiansch ne ar pahtaga, bet ar ahmes-
 ra, zirteeneem waldams. Pee semmes
 wiansch ne warr apgultees, jo weenreis
 Frittis wairs ne warr zeltees. Dehl fa-
 wa stipruma irr tahds swehrs wezzôs
 laifôs karrâ bruhlehts tappis, pee 30
 saldateem tohrniti us fawas mugguras
 nesdams. Za eelewanta eenaidneeks irr
 weens zits refs un neiaufs swehrs, Kih-
 nozeros faukts, ar lihku assu raggu pah-
 fnučki, ar fo wiansch, kad tikkai pee-
 kluht warr, eelewanta wehderi pah-
 greesch. Schahds swehrs tappe ne senn
 gaddeem zaur leelu Zelgawu waddihis
 un par naudu rahdihts.

Zee la uwi irr tee wiiffstipraki pah-
 wisseem swehreem, kummeta leelumâ,
 ar plattu rihkli, un ar leeleem Frehpeem
 un matteem opfahrt kaku. Kad wiansch
 gubstihis

gubstihst un eeflehgts tohp, fur dselses-
 stanges preefschâ irr, tad wiafch tahs
 druppu-druppôs falausa. Bet kad pree-
 des, kohka stanges preefschâ irr, tad
 wiafch tahs ne aiskarr, jo wianam par
 ffabargu lohri bails irraid.

Tee plekkaini panteri un tihgeri
 irr tee wiffniknaki un lohri plohsigi. Ko
 tee eefsch trim springehm ne fagrahbi, to
 tee pamett. Bet retti gaddahs, fâ ne
 trahpitu.

Tee mescha • sirgi ar leelu kupru
 un garreem un teerdeem fakleem, leelas
 nastas neff. Ne weens lohps af ilgi
 ne • dschris isjeest warr. Bet kad
 wiafch dserr, tad pilnu muzzu isdserr.
 Bihbelé fchee lohpi kameeli faukti
 tohp.

Tee mehrkalki un ehirmi tohp
 no Kungeem par lustes turreti. Jo tee
 dauds ehmojahs, un pakkat • darridami,
 to tee no zilweekeem reds, daschus smee-
 flus padarra.

Uwis

Arwis un a uni paganu semmê atra-
sti tohp ar tohti mihtstahm willahm un
ar tūplahm astehm, kas us waschineem
usliktas tohp, ko arwis paktat few well,
lai willas fuhdōs ne farwasa.

No teem fwehreem, kurreu ahdas
preeksch kaschokeem tohti zeenitas tohp,
irr tee balti wilki, balti lahtschi
un baltas lapfas, kas seemeta-sem-
mēs, kur tee leddus, kalni irraid, kanti
tohp. Bet jo wairak zeeniti tohp tee
Sibberijas, semmes zauni, zohbeli
faukti, kurreu spalwas beesas, garras,
mihtstas un melnas irraid, ar starpus
spalwahm, kas wirsgallindōs kà sudrabs
spihgulo. Bet tahs wiffudahrgakas
ahdas pasaulē irr tahs no melnahm lap-
fahm tanni pascha Sibberijas semmē,
kas pee Kreerou semmes peederr. Schah,
du ahdu, ne weens drihtst pirkt, kà
patti Kreerou, Keisereene. Kad tahs
spalwas it melnas irr, tad tayda wees-
niga ahda dauds fimts dahlerus rehki-
nata tohp.

2) Daschadi fweſchi putni paſſaulé.

See Strauſi irr tee wiſſleelaki,
un til augſti, kà ſirgs, un wiſſau pauti,
fo dehi, appaki un kà labs kammolſch
leelumá irraid.

See leeli melni Wahzſemmes
ehrgli irr tee wiſſu ſtipraki ſtarp wiſſeem
putneem. Ehrglis brihſcham leelu
breedi uſwarra, tam raggós eekheeres
un azzis iſknahpdams. Dehl wiſſau
ſtipruma abbi Keiſeri un diwi Kehnini
ehrglus par gohdafiimi nehmuſchi.

See wiſſmaſaki putaini irr tee Koh
librihſchi Indijas ſemmé, ne leelaki,
kà bambali, ar it jaukahm raibahm ſpal
winahm.

Ea Indijas ſemmes Wahlodſe, fo
Wahzeefchi Papagoj fauz, dauds wahr
dus ſkaidri runnaht, un jaukas meldet
jas dſeedaht, iſmahzahs, un ar to da
ſchas luſtes padarra.

3) Zif

3) Ziẽ dauds sweschu Siwju un
mums ne pasihstamu raddibu irr tai lee-
lã pafauls, juhrã.

Zahs wiffleelakas siwis pafauls,
juhrã irr tee Wallwifchi, kas leds
dus, juhrã waffaras, widdũ no teem
Kuggineekeem kauti tohp. Zahds
Wallwifch irr lohti refns, un daudsteif
pee 10 lihds 12 affim garrumã, un ta
aste 3 lihds 4 affim plattumã. No
winna wairaf ne tohp nemts, kã tee
dfeltani tauki un tee melni spurri. Tau-
ku winnam pulks irraid, jo tee appafch
ahdas fprihfcha beesumã pahc galtas
eet. Schee tauki irr tas sehlspettis,
fo tee Kohpmanni pahrdohd, un kad kã
darwa dedsinats tohp, tad to Trahnu
fauz. Tee melni spurri irr aff. garru-
mã, fo tee Kohpmanni siwoju-kaulus
fauz, un fo tee strohderi pee feewifchu
fchnohbersteem bruhke.

Silkes gan pasihstamas irraid.
Zahs ne-istakamõs pulkõs kohpã eet
un farou strehki juhrã turr. Kur win-
nas

nas eet, to warr nakti no tablenes
redseht, jo wiff debbes no wiannu balta
spohschuma atspihd. Wiannas us juh
ru no Kuggineekeem pa tuhkstoschu reis
tuhkstoscheem ar weenu lohmu iswilktas,
un tuhdat tihritas un eefahlitas, un pehz
par wiffu pasauli pahrdoschanai aiswe
stas-tohp. Gan tohp no Dunskeem un
Sweedreem filkes sweijotas, bet fo tee
Dllanderi sweiijo, irr tahs taukafas un
fmeekigas.

Juhras, wehschi daschadi irr.
See leelee, Ummeri faukti, irr pa oh
lektis garrumâ. See masiai Krab
bischi faukti, irr kâ zirzeni, un tohp
ar wiffahm tschaumalahm ehsti.

Wehl dauds swehri un ehrmi un zit
tas brihnischkas raddibas pasauls juhrâ
irraid kâ uhdens, wehrschi, uhdens,
weenradfi, uhdens, puhki un dauds zitti
lohti swehschi. Gals ne buhtu tohs is
teikt un aprakstiht. Jo Deews eeksch
faweem darbeem tif pat leels uhdens,
kâ wirs semmes irraid.

4) No teem, Fas abbejadi, tiē iab
 uhdent, fà laukà miht, irr tee Kroko-
 dili Egiptes, semmē tohti bihtami.
 Tee daschu lohpu un zilweku apriht.
 Wixni ihsti fà tahs kirsattes isfkattahs,
 bet tohti leeli lihds trim affim garrumà
 aug. Das Krokodils allaschia ar at-
 plehstu rihkli gull. Tad weens put-
 niasch nahē, Fas no tahs atlikfuschas
 gattas sehbs barrojahs, to isknahs-
 dams. Tad krahkdams gull. Bet wees
 na pelle irr ta Krokodila bende. Kad ta
 waktà rihklē eespruhē, tad ta wiffas
 winna farnes zaurkohsch. Das Krok-
 dils to mannidams gauschi plohsahs, un
 fà negudrs lezz un wahrtahs, famehr
 sprachst. Das par to, fà winasch da-
 schu zilweku, fà behrens brehkdams un
 raudadams peerwillina, un to apriht.

Wehl irr no teem, Fas abbejadi, uh-
 dent un laukà dshwo, wehrà nemma-
 mi, tee ar Kaulufaschoku ap-
 brunnoti rupputschi no furreem
 zitti dauds pohdus fwerr. No winnu
 Faulu-dekki tohp daschadas tabbaka, dohs
 ses

fes un naschu kachtis raifitas, kas mel-
nas, ar farfanahm un dseltanahm strich-
pehm, israibotas irraid.

5) Tschuhffas tuffneschós wee-
tahm, bet retti, til leelas, kà mehreni
balki irraid.

Zurpat ihsteni Puhki atrohnami.
Tee newa wels, bet tschuhffas ar
spabrneem, kas lohti nahwigi irraid, un
ar farou dwaaschu zilweku nonahwe.

6) No swescheem tahrpeem un tauris-
neem, tee sihschu - tahrpini un
sihschu - taurini ja peeminn. Tee
pa tuhffstoscheem dehj un perre, un tohp
ar sweschu Maulbehr, kohku lappahm
bareoti. Us, augufchi kà kammolstiani
eetinnahs un sihdes wehrpj. Taks tohp
pehz notihtas, schletteretas un austas.
No ta wiffas dahrgas sihschudrahnas
raifitas tohp.

7) No swescheem kohkeem eefsch kri-
stisu kauschu walstahm irr tee wihna

Kohki wiffai zeeniti. Tee wihna-falnós
 debstiti kà stihgas apfahrt meeteem tin-
 nahs un wihna-ohgas leelós tschummu-
 rós neff. No teem tas wihns is-speests
 tohp, kò Deews par weffeligu dsehreni
 un par zilweka firds-atspirgshanu rad-
 dijis, kad to retti un or fahrtu dserr. Kad
 tas noruhdsis un nogullejees, un wezz
 tappis, tad smeekigaks un weffeligaks
 irr. Jo wezzaks wihns tohp, jo dahrg-
 gaks irr. Tee wihni dauds, un dascha-
 di, ffahbi, faldani, stipri, plahni,
 weens par ohtru labbaki, jaukaki un
 dahrgaki irr. Tee Unguru-wihni wiffa
 pafaulé augsti zeeniti. Starp teem tas
 Zekaijas-wihns tas wiffujaukafajs un
 wiffu-dahrgakajs, tà kà paschi Kehni-
 ni un Keelungi to retti baud.

Tee Palmu = Kohki tabkàs paganu
 semmés zittadi, ne kà zitti kohki aug.
 Kà swihni pee siws, tà wianu misas
 reises stabw. Schim kohfahm sarru nes-
 wa, bet sarru weeta wiffur teewas bee-
 fas un afs garrumâ lappas is-aug, fas
 wiffur apfahrt kà tee lohki lohkahs.

Das Kohnus, Kohns Indijas, sem-
 mē irr tas wiffu, geldigs pafaulē. Wiffch
 tiff augfti kà preede aug, un pats Kohns
 balckhm, un farrri malkai geld. Wiffn
 na augfti irr leeli reekfti, kà galwa. Ka-
 mehr reekfti wehl falki irr tad uhdens is-
 telf, kas lohti fmeckigs un weffeligs
 Dfehreens irr. Vezz uhdens beesums
 rohnahs, kas kà krehjums fmecke. Kad
 tee reekfti eenahkufchi, tad tur eekfchd
 halts un faldans Kohns irr, fo ne ween
 kà maifi ehd, bet no kà arridsan labbu
 elji isfpeesch. No tachs puhkainas mis-
 fas apfahrt tschaumula, striekkes, un no
 pascha tschaumula blohdes, kausinus un
 zittus traufus taifa. No Kohna fullas
 faldu wihnu tezzina, un kad ffahbs pas-
 leef, tad no ta brandwinu dedfina.

No dahргеem Kohnem irr tas melns
 Kohns, zeets kà Dfelse, no kà dauds
 ffunstes leetas taifitas tohp, jo wiffch
 lohti gluds un spohfch irr.

Das wiffu, dahргакais Kohns pafaulē
 irr tas Kalamba, Kohns, kas ar

seltu usfwehrt's tohp un ar to weenâ
 dahrguinâ irr. Wînsch tiffai weenâ
 weenigâ semmê aug un ne tohp islaifts.
 Bîkkeris no tahda fohka tuhda parahd,
 fad nahwes, sahles dsehreenî irraid, un
 tapehç wînsch arridsan tîf augsti zeenihts
 tohp.

† Arridsan dauds fweſchi ahboli un
 augli fweſchâs semmês irraid, fâs ar
 fugeem atneſti tohp, fâ tee Zitrohni,
 lohſberes, Kappeijas, puppas,
 See, lappas, pippars, ingbers, fwe-
 ſchi needri, un fâs warr wiſſus fweſchus
 fohkus, dehstus, auglus, pukkes un sahles
 isstahstih, fureri fahrtas pa dauds tuhk-
 ſtoſcheem irraid.

Bet tomehr ne warram tohs fuffus
 ra, ſteebus peemirſt, no fâ tas
 faldans fuffus wahrihts tohp. Schee
 fuffura, ſteebri leelôs pulkôs pa lauku
 laukeem tahlâs paganu, semmês dehſtiti
 un fohpti tohp. Tabapehç leele ſchkuh-
 ni, peesti un katli uſtaifiti, fo tee fuf-
 fura fudmallas fauz. Schè tohp
 tee

tee needri sarvesti, ar mohkahn preestõs
 aruhtsi, ta saldana fulla isspeesta, puh-
 dinata, wahrita un ar lohpu affiniim
 tihrita. Tas tihrs fukkurs traugiaõs
 eeleets, un kad sabeiõs un zeets tappis,
 isnemts, fillõs papihroõs eetihõs un pa-
 tuhstroscheem aistwests tohp. Yee ful-
 kura taifschanas dauds leeli un gruhti
 darbi irraid, ar to tee pirkti melni
 wehrgi, neschelligi speesti un wahrdõs
 nati tohp. Zo peestu, un ugguan, dar-
 bi bes mitteschanas deenas un naktis eet,
 fur tee nabbagi wehrgi nopuhleti un puff
 iszepti tohp. Tee Ollanderi, Engel-
 lenderi un Spaneri ar to fukkuru keelas
 prezzes zaur wiffu pasauli dsenn.

8) Wehl zitti augli pasaulê, kas ne
 wirs semmes, bet juhkas dibbeni aug, kà
 tahs Kor alles, no ka tahs farkanas
 krelles taifa. Tee kà akminaini lohgi-
 ni aug.

Wehl ja peeminn tahs dahrgas
 pehrles, to eeksch sawadeem pehr-
 gleemeschu wahkeem atrohn. Zo leelaka

tahda pehrle irr, jo dahrgaka. Keel-
stes leelumã gan tuhstoschus dahlerus
maksã.

9) Beidsoht wehl ja peeminn, ka tahs
semmes eekschas arridsan newa tuffchas
no dahrgahm Deewa dahranahm. Jo
no dsittas semmes, fur kalnainas wees-
tas irroid, selts, fudrabs, fwins, alwa,
warzsch, dselse, dsihws fudrabs, dahr-
gi afmini, dahrgas pehrwes, fehre, al-
luns, daschadas fahlakahrtas, un dauds
zittas sweschas leetas, fo apteekes pahre-
dohd, israftas tohp, kas zaur Kaufe-
schanahm tihriti un flaidri, un tee dahr-
gi afmini zaur trihschanu un berfeschanu
spohschi tohp.

★ Wehl augstos kalnos Alminatas
leetas no semmes israftas tohp. Das
irr tahdas, kas ne ka afmini auguschi,
bet par afmineem pahrewehrtuschees, ka
afminati zilweku, un lohpu kauli, af-
minati fohki ar misas un sarreem, afmi-
nati augli un lappas, afminati putni,
afminatas siwis, un dauds zittas leetas,
fo

 So pee sijnmeem wiffur apfahrt flaidri
 pasiht warr. Es pats esmu weenu af,
 minu redsejis un apstattijis, kas pa
 preefsch bischu schuhnis bijis.

Staro wiffem afmineem, so no sem-
 mes isroht, ne weens tahds brinischkis,
 Èa tas Magneets, kas Èa slihta dselse
 isstattahs. Ar weenu gallu wiasch dselsi
 pee few rauj un ar ohtru no few stumj,
 un kad fwabbads farr, tad weens gals
 allaschia us seemeli greeschahs. Èa ar
 scho afminu apstrijketa un fwabbada
 magneet=addata wirs semmes un wirs
 uhdens seemeli, un fuggineekeem zeltu
 us juhras rahda. So kad seemeli, tad
 arridsan tahs zittas debbes=mallas, iss
 schkirt warr.

Èa daschadigs irr Deews eefsch sa-
 weem raddijumeem, no Èa meh's ne to
 simtu reis tuhstoschu dalliau peeminne-
 juschi. Ar wahrdu sakkoh't, fur ween
 azzis mettam, tur meh's sijnmes no Dee-
 wa ne=isfakkamas pilnibas atrohnam.

La XII. nodalla.

No tahs faules un winnas
gahjuma apfahrt semmes.

Saggad gribbam meh's ar farweem
prahteem no semmes us debbes
fahpt, un tahs debbes leetas apskat-
tiht. Kas mums pee debbes wiffleelas
fa gohdiba azzis spihd, irr ta faule, kas
tik spohscha irr, fa azzis maita, kad
eeksch winnas skatta. Nu apdohma,
kahds gaischums un dsihwa skaidriba
pats Radditajs irraid, kas to fauli tai-
fijis, to pafauli apskaidroht, fildiht un
augligu darriht. Al kas buhtu muhfu
pafauli bes faules: muhschiga tumfiba,
no muhschiga aukstuma fastingufi un bes
augleem un raddibahm tihrs pohsts.
Sche mahzees Deewa padohmu atsiht,
ar kahdu sinnu winasch to fauli pee deb-
bes stahdijs.

Bet kas ta faule irraid? Ta irr pa-
 faules svezze un pasfaules krahsns, un
 ar faweem dsihwocem spehkeem wissu ap-
 pasfchaju spehku usmuddinataja un ap-
 dsihwotaja. Patti faule, woi ar brees,
 migahm leefmahm deggoti uggurs, juh-
 ra, jeb woi tikkai ar spohscheem star-
 reem spihdama debbefiga semmes, lohde
 irraid, to mehš wehl taggad ne warram
 ischēirt.

Ziļ leela irr ta faule? Wissi
 gudri swaigsnu, prattigi rehēine, kà faus-
 les mehšs žauri rehēinehts fimtu reiš
 leelaks irr, ne kà semmes, mehšs. Sem-
 mes, mehšs žauri mehrohts irr 2000
 juhdses, kà tu chtrā nodallā effi mahzi-
 jees. Tad nu faules mehšs žaur widdu
 taisni rehēinehts irr 200 tuhēstoschas
 juhdses. No ta warr saprast, kà faus-
 les klajums wissur apkahrt irr 10 tuhē-
 stoschu reiš leelaks, ne kà wissas muhsu
 semmes un juhšas, klajums. Un us-
 tahdu wihsī tur 10 tuhēstoschu reiš wai-
 rak ruhmes irr, ne kà wirs muhsu sem-
 mes un juhšas. Ak ziļ dauds wairak
 tur

tur warretu tilpt un dsichtocht! Fas swars wiffas faules, lohdes irr tuhftosfchu reis tuhftosfchi leelaks, ne fà wiffas semmes lohdes swars. Fas irr. Kad Deeros tuhftosfchu reis tuhftosfchas tahs das semmes, lohdes fakauferu, fà muhsu leela semmes lohde irraid, tad tikkai weena weeniga tahda leela lohde taptu, fà muhsu faule irraid. Schè mahzees Deewa leelus darbus atsiht.

Bet kapeh3 tad ta leela faule ne leelas fà, fà labba rippe jeb tallerkis isfkats tahs? Fas nahk no winnas brihnum' leela tahuma pee debbes. Jo winnas tahlums no muhsu semmes irr pee 22 tuhftosfchu reis tuhftosfchahm juhdschm. Bet fà tu jo labbaki faules tahlumu jehgtu, tad es tew to wehl zittadi man, niht dohschu. Kad leela dselses lohde, fas no leela gabbala isfchauta tohp, ar to paschu ahtrumu, fà eefahlfusi, us faules skreetu, un if azzumirkli simts affis skreetu, tas buhtu kattrâ stundâ wairak ne fà 100 juhdses, fo tu dohsma, zil drihs ta lohde jawr gaisu skrees
dama

dama faule snehgtu? Woi weenâ deenâ? jeb weenâ neddetâ? jeb weenâ mehnefi? Al ne. Dauds wairak ne kâ 20 gaddus tai ja skreen buhtu. Eik tabla irr ta faule!

Bet kur ta faule nakti paleek? Ta us ohtras semmes puffes spihd, kur tad deena irr, kad mums nakts irraid. Ta pat us ohtras puffes nakts irraid, kad mums deena irraidas.

Bet no kâ tad wirs semmes tahs ihfas un garras deenas, un tee tshetri gadsfahrtigi laiki, seema, paraffara, waffara un ruddens nahk? Tas nahk no ta gadsfahrtiga faules zelta pee debbes. To Larweescheem ne warr ihsti isstahstih un skaidri parahdiht. Jo tur augstu skohlu mahzibas un augstas rehlinefchanas wajaga. Bet tik dauds warram stahstih:

Kad muhfu semme flaija kâ rippe buhtu, tad wiffur wiffas deenas zauru gaddu lihdsenas buhtu, un waffara ar
seemas

seemas ne mainitohs. Bet nu irr muh-
 fu semme weena lohde, kas gaisa liddi-
 najahs, un apfahrt kurras tee faules-
 Deenas-zelti tad augstaki, tad semmaki
 pee debbes eet. Tapehz nu deenas, un
 nakts-garrums ne ween seema zittadi, ka
 waffara, bet arridsan fiveschäs semmes
 zittadi, ne ka pee mums irraid. Tas
 nahk no ta, ka faules starri zittur taisni
 un zittur flihipi us semmes friht. Nemm
 lohdi jeb kammetu rohka, un turri to
 faule, tad tu, ja tu prahtigs effi, gan
 mannisi, ka faules starri us to widdu
 pret fauli taisni, un us fahneem flihipi
 friht.

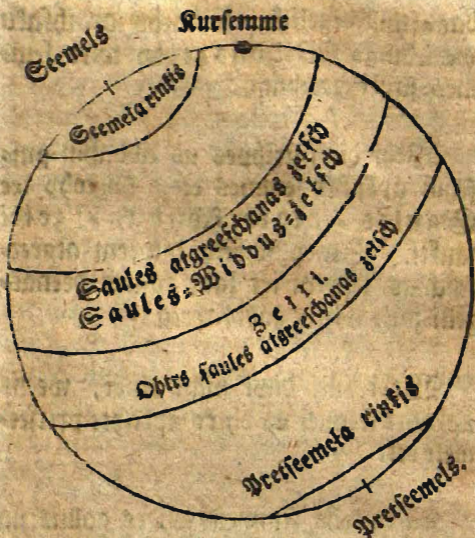
Tai semmei irr ka lohdei diwei galli.
 (To labbaki fapraft, fkattees, Kad drei-
 mannis lohdi dreije, tad tu redsefi, ka
 lohde diwejos dallos stahw.) Tas
 weens semmes-lohdes gals tohp tas
 Seemels, un tas ohres gals tas
 Prettiseemels faukts. Tas wid-
 dischlis semmes-lohdes rinkis jeb ta
 widdu-strihpe starp Seemeli un Pret-
 seemeli irr ta Deenas, un nakts-lihdsi-
 bas

bas faules zeffch, to mehß ar ihfaku
wahrdü to Widdus zettu wirs fems
mes faukt gribbam.

Wehl diwi strihpes us abbahm pufß
fehñ apfahrt femmes eet, un tohp tee
Sauls atgreeschanas zetti
faukti. Starp scheem diweem atgrees
schanas zetteem irr tahs faules Deenas
zetti zaur wiffu gadstahrtu.

Wehl zitti diwi mast rinki, weens
apfahrt seemeli un ohrs apfahrt pretsee
meli eet.

Rà tu tohs femmes-lohdes gallus un
tohs faules-zettus apfahrt femmes lab
bati saprastu, tad tee tew schinni bildé
tohp preekseh azzim mahleti. Apfkatti
to labbi un paturr to bildi tawâ galwâ.

Schè tu redsi to semmes = lohdi ar fas
wahn peezahm stribpehm, kas kà riaki
arridfan us ohts puffes apfahrt eet.

Nu mahzees. Wiffahs tahs sem-
mes, kas us abbas widdus = zelta puffes
starp teem diwi atgreeschanas = zetteem
eet, irr tee karsti semmes = strehki. To
tur ta faule pahr galwu eedama to
semmi lohdi eesilda.

Tahs

Tahs semmes apfahrt seemeli un oh-
trâ gallâ apfahrt pretseemeli, irr tee fal-
ti jeb aufsti semmes = strehki. Zo tur ta
faule tohti semma eedama, ne spehi to
semmi eefildiht.

Tahs semmes stary faules = atgrees
schanas zekku un stary seemeta = riaki irr
tee remdeni semmes = strehki, fur faule
flihpi eedama ne pahreleeku karsti waffa-
râ spihd, nei arridsan seemâ pahreleeku
falti irraid. Schinni remdenâ semmes =
strehki meh's arridsan tur, fur ta melna
sihme wirfû stahw dsihwojam, bet to-
mehr dauds tuwak pee aufstahm ne kâ
pee karstahm semmehm effam.

Tapat tahs semmes, stary ohtru fau-
les = atgreeschanas zekku un stary pret-
seemeta = riaki irr tee ohtri remdeni sem-
mes = strehki.

Nu warrefim labbaki fapraft, kâ
deenas aug un atkal rauzahs, un kâ
waffara un seema mainahs.

Kad faule apfahrt semmes eedama it
 taifni pahre to widdus, zekku eet, tad
 wiffâ pasaulé irr deenas, un nakts, lih
 dsiba, jeb deena un nakts weenâ garru
 mâ, un pee mums, fur faule slihipi eet,
 Pawaffara fahkabs. Das irr pret
 Kahposta, Mahreem.

Yehz tam ta faule farvus deenas, zek
 kus ifdeenas augstaki eedama garrakas
 deenas taifa, famehr weerendeela gad
 da to augstaku atgreeschanas zekku pret
 seemeta puffes fnehgusi, tahs wiffu
 garrakas deenas un tahs ihfakas un
 gaischas nakts pee mums taifa. Tad
 muhsu Waffara pret Jahneem
 fahkabs.

No scheijenes faule ahpakkat duhdahs
 un deenas atkat rauz, famehr ohtrâ
 weerendeelâ gadda no jauna widdus
 zekku fnehds, un ohtru reisi deenas, un
 nakts = lihdsibu wiffâ pasaulé darra.
 Das noteek pret Miketeem, kad pee
 mums Ruddens fahkabs.

Nu jau faule us ohtru widdus, zella
 puffi fatvus deenas, zellus staigadama
 jo deenas jo semmal eet, un deenas jo
 ihfakas, un naktis jo garrakas pee
 mums taifa, kamehr treschâ weerendees
 lâ gadda to semmaku debbes, weetu, jeb
 to ohtru atgreeschanas zellu fnehds.
 Tad irr pee mums tahs wiffu, ihfakas
 deenas un wiffu, garrakas naktis. Un
 tad muhsu Seema pret seemas, sweht
 teem fahkaks.

Nu faule atkal atgreeschaks, un dees
 nias fahl augt, un garras naktis rau
 zaks, kamehr zettortâ weerendeelâ gads
 dâ atkal pee widdus, zella nahk. Tad
 atkal deenas, un naktis, lihdsiba irraid,
 un kâ papreeksch Pawaffara fahkaks.
 Un ta irr faule gadsfahrte staigajusi un
 tohs tschetrus gadda laikus, pawaffa
 ru, waffaru, ruddeni un seemu dar
 rjusi.

Nedsi, tâ tas pee mums irraid, kas
 mehs us seemeta puffes dsibwojam.
 Bet pee teem Pretti semelneekem tas

zittadi irraid. Jo kad pee mums deenas aug, tad pee winneem rauzahs, un kad pee mums ihfumâ eet, tad pee winneem spreeschahs.

Kad pee mums waffara irr, tad winneem seema, un kad pee mums seema, tad winneem waffara irraid. Deem fristiteem laudim, kas tur dsihwo, waijag seemas: swehtkus waffarâ un waffarus: swehtkus seemâ swehtiht. Un tas arridsan ne warr zittadi buht. Jo kad faules gahjums no mums no wehrschahs, tad pee winneem greeschas. Èà Deems pehz farwas tehswischkas mihlestibas un deewischkas gudribas arridsan par winnas puffes eedshwotajeem gahdajis.

No faules gahjuma un semmes appasuma arridsan nahk, Èà tas deenas garums newa weenads pasaulé. Jo tu wak pee seemeta wirs semmes dsihwo, jo garrakas deenas un ihfakas naktis waffarâ, un jo ihfakas deenas un garrakas naktis seemâ. Zahlak eelsh teem falschem

teem semmes, strehkeem, weet as irraid,
 fur ap Zahneem faule pawiffam nens,
 reete un ap seemas-fwehtkeem pawif-
 fam ne lezz. Weetahm faule ap Zah-
 neem eeksch dauds neddelahm un mehne-
 scheem ne noreete, neds ap seemas-fweht-
 keem eeksch dauds neddelahm un mehne-
 scheem lezz. Un appaksch pascha seemes-
 ta, fur seemels wirs galwas stahw,
 zauru puff-gaddu weena weeniga deena,
 un ohtru puff-gaddu weena weeniga
 nakts irraid. Jo tur faule garram mesch-
 gallu (ja tur meschi irr) riakfi apfahrt
 eet. Fur ne weena dsihwa dwaicha
 miht. Bet par laimi mafs semmes-streh-
 kichts irraid.

Bet Kad pret widdus, zekku us tahm
 fildakahm semnehm nahk, fur faule
 augstaek ne ka pee mums kahpj, tad jau
 newa tahdas garras deenas waffara,
 neds arridsan tahdas ihsas deenas see-
 mas laikâ, ka pee mums. Tanni leelâ
 semmes-strehki, fur tahs faules widdus-
 zeksch apfahrt semmes eet, tur allaschia

Deenas un naktis zaur wiffu gadstahru,
tu, weenâ garrumâ irraid.

No ta wiffa mehš skaidri warram
manniht, Èà allaschia us weenreis wirs
semmes, schè deena, tur wakkars, zittur
naktis un atkal zittur rihts; schè waffa-
ra, tur ruddens, zittur seema un atkal
zittur pawaffara irraid. Èà brih-
nischēs irr Deeros eeksch farweem dar-
beem.

La XIII. nodalla.

No tahs mehnes.

Sa mehnes irr arridsan semme jeb pa-
faule, bet masaka, kà muhsu sem-
mes-lohde. Zo wiinas mehrs zaue
mehnes taifni rehkenchts, irr trihsreis
masak, ne kà muhsu semmes mehrs. Un
wirs mehnes desmitreis masak ruhmes ir-
raid, ne kà wirs semmes.

Bet kapeh3 tad ta masa mehnes tiē
pat leela, kà ta brihnum' leela faule is-
stattahs? Das nahē no ta, kà faule
lohti tahē no semmes, un mehnes dauds
dauds turwak pee semmes, ne kà faule ir-
raid, un no semmes tiffai pee3desmit tuh-
stoschas juhdses atstahro. Un ta no leela
gabbala ischauta lohde, kam us fauli
20 gaddus ja skreen buhtu, us mehnes
eeksch 20 deenahm aiskreetu.

Rà mehnes, lai buhtu masaka, tos
 mehr tahda patti pafaula, Èa muhsu
 femme irraid, to warr pee winnaas gih-
 mi manniht, Èas ar tumfchahm plek-
 Eehm jeb sihmehm atspihd. Èai bahbas
 fapad un mefch, Èa tahs sihmes meita
 ar nehfehahm effoht, prahta laudis nos
 jehds, Èa tahs gaischas weetas wirs
 mehnes femmes irraid, bet tahs tum-
 fchas sihmes irr uhdeni jeb juhras. Ap-
 ftaates wakkarôs, Èad faule ftaidri no-
 laifchahs, tad wiffi pakalni no tahlenes
 it us tahdu wihsî gaischi isftattahs, Èa
 tahs mehnes gaischas weetas, bet efari
 pamelni un tumfchi isftattahs.

Bet fapeh3 tad ta mehnes tà daschadi
 rahdahs, tè tuffch, tè jaums, tè aug,
 tè pilns, tè nowezzajahs, tè atkal fuhd?

Papreefch tew ja finn, Èa tai meh-
 nes, tapat Èa muhsu femmei nerda faws
 pats gaischums, bet tahs mehnes fpih-
 dums irr atspihdums no faules. Oh-
 tran fahrtan tew ja finn, Èa mehnes,
 lohde buhdama, tiffai par puffi atspih-
 deta

deta tohp, kà pee katras lohdes redsams. Trefchan Fahrten peeminn, kà faule dauds tahlaf no semmes, un mehnes dauds turwat pee semmes irr. Un zettortan Fahrten tew wehl ja sinn, kà faules gahjums pee debbes drihsafes isstatahs, ne ka mehnes gahjums, ta pehz arridsan faule un mehnes ne weenâ starpâ pee debbes paleef. Naturr labbi schahs tschetras leetas, tad tu tahs mehnescha starpas drihsaf saprattifi. Zo tahs nahf no tahm weetahm pee debbes, fur faule un mehnes muhfu semmei rahdahs.

Kad mehnes us tahs paschas debbes mallas irr, fur faule irraid, tahs mehnes gaischa pufte us faules, un tumfscha pufte us semmes greesta irr, un tad mums irr Zul schajs mehnes, fo laif ku grahmatâ Jaunu mehnesi sauz.

Zo deenas mehnes no faules pa kreisu rohku atstahwedama us to mallu fahf spihdeht, kas us faules greesta irr. Schi gaischa malla kà zirpe D isstatahs,
G 5 tahs,

tahs, un tad warr walfarós arridsan to tumfchu mehnes = pussi redseht, un no debbes = silluma skaidri atschkirt. Jo Deenas mehnes tablat no faules atstahj un spihdums aug, famehr zettortu debbes = dattu no faules pa kreisu rohku atstahw. Tad puss isfkattahs, it kà schkelta rippe. Un tas irr tas Pirs majs Zettortkfnis.

Jo deenas jo tablat ar augofchu gaischumu no faules atdehdahs, famehr us ohtras debbes puffes faulei it pretti pilns atspihd. Tad faule us weenas, un mehnes us ohtras = semmes puffes irraid. Tad tahs mehnes gaischa pufse tik lab us faules, kà us semmes greesta irr, un tad irr mums Pilnajs mehnes.

Pehj jo deenas us labbu rohku dohdahs, un isfkattahs faulei tuwak nahsoht un masumà eet, famehr zettortu debbes dattu no faules pa labbu rohku atstahw. Ta gaischa pufse allasch pa leet us faules greesta. Tad mehnes atfal

Kal puff, bet us ohtru mallu isfkattahs,
un tas irr tas Vehmigais Zet-
torffnis.

So deenas jo turval mehnes us to deb-
bes-puffi, Eur faule spihd, nahkdama,
ar ween winaas gaischums masumâ eet,
kamehr it ka ne tahf no faules kâ pah-
wehrsta zirpe C spihd.

Vehmigi ar faules us weenadu debbes,
mallu stahwedama mums atkal suhd, un
attal tuffsch mehnes tohp.

Wiff to warri tu redseht pee lohdes
us basnizas tohrni, Kad faule spihd, un
tu labbu rinki apkahrt basnizas eedams
us lohdes fkattees. Kad tu wiffu to
mannifi, ko mehs pee mehnes redsam,
prohti kâ gaischums aug, kâ masumâ
eet, kâ tuffcha, kâ pilna tohp, un arri-
dsan kapehz brihscham kâ zirpe isfkatt-
tahs. Tu warri to arridsan tawâs
mahjâs redseht, Kad tu waffarôs us
weenu galdu istabas dibbenâ swezzi leezi,
un zittâ galdâ istabas widdû labbi aps
pafu

patu dsijes s kammolu us wahpstu us
 bahsis, eespraudi. Kad tu nu kahdu
 gabbalu apkahrt to kammolu staigasi, un
 us kammola gaischumu un tumfchumu
 fkattees, tad tu wiffu to, fo es pa-
 preefch fazzijis esmu, mannifi. —
 Mehgini to. Jo kad tu to ne darri un
 ne prohti, tad tu arridsan to mahyibu
 no faules s un mehnes s maitaschanas
 jeb aptumfoschanas, ne prattifi.

~~—————~~

Ta XIV. nodalla.

No faules, un mehnes,
aptumsofchanas.

Zu sinni, fo faule apspihd, to winna
ne pawissam us weenreis wissur
apfahrt, bet tillai us tahs pusses ap-
spihd, fas us winnas greesta irr. Ta
ohtra pusse pakrehslâ stahw un tumfscha
irraid. Tas pakrehsls, fo schi pusse
mett, stahw allafchin faulei pretti, un
fad schis pakrehsls us fahdu weetu kriht,
tad ta patti weeta arridsan aptumso-
ta tohp.

Nu tu warrefi jehgt, fâ tas ar fau-
les, un mehnes, aptumsofchanas irraid,
fo juhs Latweeschi aplam faules, un
mehnes, maitafchanu fauzat, un Dees-
wam schehl wellam, puhkeem, ragga-
nahm un tschuhstahm peemehrojeet, fo
pats Deews stahdi, is un darra. Meds
faule

faule nedſ mehnes tohp plehſti jeb maita-
 ti, kad aptumſoti tohp. Kad tas ne no
 labba buhtu, kà warretu tee ſwaigſnu
 prattigi un Kalendera isrehkëinataji to
 papreekſch ſinnaht, un to deenu un ſtun-
 du, lhdſ ar to leelumu tahdas aptumfo-
 ſchanas isrehkëneht. Bet kad Deews
 faulei un mehneſcham zellu nomehrojis,
 un tohs ar ſpreeſtu ſianu wadda, tad
 mahziti gudri laudis to tiſ lab papreekſch
 ſinnaht un isrehkëneht warr, kà tohs
 mehneſcha ſtarpus. Nu tad zillajeet
 prahſtu, un nemmeet wehrâ, kà es jums
 faules un mehnes aptumſofchanu iſtahn-
 ſtiſchu.

Papreekſch gribbam mehſ tahſ fau-
 les aptumſofchanu apdohmaht.

Ko mehſ faules aptumſofchanu
 fauzam, tas noteet no mehnes tuſſchâ
 mehneſi, kad faule un mehnes tannî
 paſchâ debbes-weectâ irr, un weenu zeh-
 lu, ne augſtaſ, ne ſemmal ſtaiga.
 Kad nu fa-eetahſ, tad faule aptumſota
 tohp, daudſreis un itgads pa gabbalu,
 bet

bet retti retti papilnam. Kad nu gad-
dahs, Èà mehnes tannî paschâ strehêi,
fur faule irr, tà lihdseni, Èà ar fchnoh-
ri nomehrohts, nahf, tad wiffa faule,
Èà preefsch mehra, tumfscha un melna
paleef, un tiffai gaisch rinkis apfahrt
faules rahdahs. Tad wirs semmes
pilnâ deenâ tumfsch mattahs, Èà swaigs-
nes pee debbes redseht warr. Redf
tà faules = aptumfschana azzim rah-
dahs.

Bet peeminn to wiffpirmaku mahjis
bu, Èà azzis tablumâ wilt. Èà tas
schê irr. Ne faule aptumfsota tohp, so
ta gaischa paleef, Èà bijusi. Un kad
wianas ugguns weentreif isdsistu, tad
faule fenn wairs ne buhtu. Bet muhsu
semme zaur mehnesî aptumfsota tohp, Èas
farwu pakrehflu faulei preefschstabweda-
wa us muhsu semmi mett. Tad nu
tas melnum's faulê ne irr paschas fau-
les melnum's, bet mehnes = melnum's jeb
mehnes = pakrehfls. Zo tahs mehnes
gaischa 'puffe us faules greesta irr, un
wianas tumfscha puffe us mums greesta,
to

to fauli tà apflahj, Èà jits tew fwezzj
apflahj, preeksch fwezzes stahwedams,
un tad ne fwezze, bet tu tohpi aptums
fohts. Un fautschu mehnes ar fauli fa-
nahf, tad mums tas tiffai tahumâ
dehl tà leekahs, jo faule dauds dauds
tahfaka, ne Èà mehnes, paleef.

Gribbi tu to lehtaki saprast, tad eij
flaidrà deenâ, Èad faule spihd ap dees
nas widdu pee tahdas basnizas, Èur
appata lohde us tohrni stahw, un
nemm to weetu wehrâ, Èur tahs lohdes
pakrehfls us semmes friht. Lohzi tatwu
galwu us to paschu weetu, Èur lohdes
pakrehfls irraid, un flattees us fauli,
tad tu tapat faules aptumsofchanu re-
dsesi. Jo ta lohde Èà melmums faulei
preekschstahwehs, un tu arridsan flaidru
rinfi apfahrt faules redsesi. Bet far-
gees, Èà tu azzis ne maita, faulè dauds
redsedams.

Èchè es tew padohmu mahzifchu, Èà
tu drohschi faulè flattihrt warri. Nemm
lohga, glahses gabbalu un turri to Èu-
stedams

stedams par fwezzi, kamehr no foh-
 dejeem tif melns kà katis paleef, zaur
 to warri tu kà zaur twaifeem fauli reds
 seht. Bet wehl labba! tu darrisi, kad
 tu papiru ar masu zaurumianu no ad-
 datas taisitu par to melnu glahsi pee azz
 leezi (ohtru azz aiistaisidams) un tad
 skattees. Zif reis laifu-grahmatâ no
 faules aptumfoschanas stahw, warri tu
 tà darriht, kà es mahjiis, un reds
 seht, kà mehnes faulê ee eet un aikal
 is eet.

Nu gribbam mehš arridsan mehš
 nes aptumfoschanu apdohmaht.
 Zà kà muhsu semme tukschâ mehnesi
 brihscham no mehnes aptumfota tohp, un
 mehš to faules aptumfoschanu fauzam,
 tapat daschureis pilnâ mehnesi, kad sem-
 me starp faules un mehnes it taisni
 stahw, muhsu semmes pakrehfls us meh-
 nesi friht, un to aptumfcho, brihscham
 tikfai gabbalu, brihscham papilnam.
 Kad mehš tanni stundâ wirs mehnes
 buhtum, tad mehš to tur arridsan faules
 aptumfoschanu fauktum, jo tur tad ta
 S faule

faule no muhsu semmes apklahta tohp.
 Tit mas, kà tahs mehnes pakrehls
 pee faules aptumfoschanas muhsu sems
 mi maita, tit mas arridsan semmes
 pakrehls mehnesi maita. Lai mai
 ras bahbas pee faules, un mehnes
 aptumfoschanu, maita-schanas wahrs
 du zeeni, prahtu-saudim tas kauns
 irr.

Gribbi tu mehnes, aptumfoschanu
 kà kahdà bildè redseht, tad leez ista
 bas dibbeni fwezzi us galdu, un pee
 istabas durwim tallerki pakare jeb no
 fahneem peenaglo. Remm labbu kams
 molu un pakare to pee schnohrites,
 un turri to schnohriti tawâ rohka tà,
 kà kammola pakrehls us to tallerki
 kriht. Kà nu tas tallerkis no kam
 mola aptumfots tohp, tà arridsan
 mehnes no muhsu semmes aptumfota
 tohp. Tà kà kammola pakrehls
 tallerki ne mas ne maita, un tew is
 smeetu, kad tu to nabbagu aptum
 fotu tallerki schehlotu, kà tas plohs
 sichts tohp, tapat arridsan fauli jeb
 meh

mehnesi pee aptumfeschanas noschebloht,
 Èà tee neschebligi plohsiti tohp, lohti fmeis
 jama leeta irraid.

Èà mahzees Deema darbus ar prah
 ta, azzimi skattih.

Ta XV. nodalla.

No Kalendara.

Kalendars jeb Laiku, grahmata irr ta gadskehrtiga laiku eedallischana, peh̄z ta meh̄s iſgads faules, un meh̄nes, zekus un starpas, fwehdeenas, fwehtkus un wiffas neddelas deenas, lihds ar deenas, un nakts, garrumu jaur wiffu gaddu sinnah̄t warram.

Tas laiks tohp eedallih̄ts eeksch̄ lgads deem, meh̄neſcheem, neddelah̄m, Deenah̄m, ſtundah̄m, minuteh̄m un azzumirkcheem.

Katrâ gaddâ irr 12 meh̄neſchi, jeb 365 deenas, tas irr 52 neddelas un wees na deena pah̄ri, un iſzettortâ gaddâ 366 deenas, tas irr 53 neddelas un diwi deenas.

Katru deenu (ar nahti kōhpā) rehēne tee swaigsnu, prattigi 24 stundas. Bet peh̄ pulksteni f̄kaitam meh̄s no nahts̄ widdus lih̄ds deenas, widdus 12 stundas, un no deenas, widdus lih̄ds nahts̄, widdus atkal 12 stundas.

Katra stunda tohp̄ 60 minutes un katra minute 60 azzumir̄ki rehēneti.

Bet no ka tas nah̄k̄ah̄s, k̄a īf̄ zettortā gaddā weena deena wairaf̄ irr? Tas nah̄k̄ no ta, k̄a faule farwu gads̄k̄ahrti gu zeltu eek̄sch̄ 365 deenah̄m ne pilnam beids̄, bet tai wehl̄ 6 stundas waijaga, k̄amehr̄ tann̄i paschā debbes, weetā nah̄k̄, kur gaddu eefah̄k̄oh̄t pehr̄n bijufi. Schihs̄ 6 stundas īf̄ gads̄, irr eek̄sch̄ 4 gaddeem 24 stundas, tas irr pilna deena un nahts̄. Un tah̄du gaddu tee Kalendara, rak̄st̄itaji Schaltgaddu, tas irr, to leelaku gaddu, fauz.

To faules, zeltu rehēne tee swaigsnu, prattigi peh̄z tah̄m 12 sihmeh̄m pee debbes, zaur kurr̄ah̄m ta faule īf̄

gads weentreif jaureff. Schihs sikhmes
 irr lihdsenas daktas ta leela faules = zetta,
 un tohp pehz teem swaigsnu = pulkeem,
 kas kattrâ daktâ irr ar fenn nowezgateem
 wah:deem, tà faukti:

Muns, Wehrsis, Dwihni (Pawaffarâ.)
 Wehsis, Lauwa, Jumprawa (Waffarâ.)
 Swars, Stahrpis, Strehlneeks (Kuddeni.)
 Uhsis, Uhdenawihrs, Siwis. (Seemâ.)

Bet no ka schie ehmigi wahrdi nahk?

To es tew isstahstischu. Dee pirmee
 Swaigsnu = prattigi Austruma semmé
 fenn wezzôs laikôs tahs faules = weetas
 gadsfahrta pehz farwas rohtas un sinas
 nofauze. Pawaffaras faules = weetas
 tarpe pehz mihteem lohpiameem Muns,
 Wehrsis un Kaslenu pahris jeb Dwih
 ni faukti. Saules augstaka weeta pee
 debbes, fur waffarâ atgreeschahs, irr
 Wehsis, kas atschagarni rahpi, un
 faules karstums tas stiprais Lauwa.
 Maujams laiks irr ta Jumprawa jeb
 Mahweja ar wahrpahm. Deenas un
 nakts lihdsibu eesihme Swars, kas us
 abbahm

abraham mallahm lihdseni welf. Weh-
 fajs laiks, kas tur daschas flimmibas
 dsemdeja, tappe ar to nahwigu Skahr-
 pi, kas ar sawu assu asti ka tshuhfka
 eedseft, salihdsinahts. Skahrpis ka
 wehsis isftattahs, un tohp no teem Jtas
 lieneru kuptscheem ar elji pahredohts.
 Meddischanas laiku Strehlneeks eesih-
 meja. Das Mescha, absis, kas us aug-
 steem kalneem kahpele, eesihme, ka faule
 seema to semmaku weetu snehgusi atkal
 fahf us augfchu kahpt. Kad leetus
 laiks Austruma, semme fahze, tad fag-
 zija tee: Saule irr pee Uhdena-wihra,
 un sweijofchanas-laika: Saule irr eefsch
 Siwim. Keds ta irr tee wezzee wahr-
 di no tahm iz debbes, simehm jeb fau-
 les weetahm zehluschees.

Mehnes pee debbes scho paschu
 debbes, zeltu un iz simehs ikmehnesi
 zaurteff, un pa tam te tuffsch, te aug,
 te pilns, te nowezzajahs.

Tohs iz Laika, mehneschus tee
 Latweefchi no weena jauna mehnescha
 H 4 lihds

lihds ohtru, Pà tee Judi ftaita. Un
 tapeh; arridsan winneem weenâ gaddâ
 wehlaki, ohtrâ gaddâ agraki, un tres
 schâ gaddâ 13 mehneschi irraid. Bet
 tas buhtu tikkai fajulschana eeksch lais
 tu lihdsinaschanas.

Tapeh; jau no wezzeem laikeem tee
 swaigsnu, prattigi tohs 12 Laika, meh
 neschus peh; faules gahjuma lihdsinaju
 schi, un us nospreestahm deenahm zeh
 luschi, lai mehnes buhtu pilns, jeb
 tufsch, augots jeb dilstots. Schee 12
 mehneschi ar farwahm spreestahm dees
 nahm weens peh; ohtra tà nahk:

1. Seemas, mehnes jeb
 Jauna gadda mehnes, to
 laiku, grahmatâ arridsan
 Swehtku mehnesi fauz.
 Schim mehnescham irr 31 deenas.
2. Swet schu mehnes, tam 28 deenas,
 un zettortâ gaddâ 29 deenas.
3. Sehrfnu mehnes, Bal
 loschu, mehnes, Garwen
 mehnes,

mehnefs, fo brihscham arri
dsan dehl zekka to Schlihu
mehnefi fauz, tam irr 31 deenas.

4. Sullu mehnefs, tam 30 deenas.
5. Lappu mehnefs, fo zitti
Sehju mehnefi fauz, tam 31 deenas.
6. Seedu mehnefs, tam irr 30 deenas.
7. Leepu mehnefs jeb See
nu mehnefs, tam irr 31 deenas.
8. Suaxu mehnefs, fo labz
baß Plauju mehnefi faukt
warretu, tam irr 31 deenas.
9. Sillu mehnefs, tam 30 deenas.
10. Semlika mehnefs, 31 deenas.
11. Salla mehnefs, tam 30 deenas.
12. Willu mehnefs, tam 31 deenas.

Tee tschetri Gadda-laihi, Pa
waffara, Waffara, Nuddens un See
ma, ne tohp pehz gaifa, pehz filtuma
un aufstuma, rehkeneti, zittadi weenâ
gaddâ

gaddâ agraka jeb wehlaka, garraka jeb
ihfaka seema un waffara buhtu, ne kâ
ohtrâ un zittâ gaddâ. Tas buhtu fa
jufschana. Tapehz tee swaigsnu prats
tigi tohs 4 gadda laikus pehz faules
gahjuma lihdsina, kâ mehs 12 nodalkâ
redsejufchi. Taks spreestas deenas,
eeksch kurrachm tee fahkaks, irr schaks:

Parwaffara fahkaks	20	deenâ fehrfnu mehnesi.
Waffara fahkaks	21	deenâ seedu mehnesi.
Ruddens fahkaks	23	deenâ fillu mehnesi.
Seema fahkaks	22	deenâ wilku mehnesi.

Taks Swehdeenak irr pehz Dees
wa eestahdischanas ikkakra septira deena,
un tee Swehtki irr no taks kristitas
draudses eestahditi, par swehtu peemin
neschanu, ko Deetos mums gaur Kri
stum parahdijis.

See Swehtki irr pehz Kalendara reh-
fenafchanas diwfahrtigi.

Zitti irr tee Stahrou, fwehtki,
tas irr tee, kas ifgads us spreestu deenu
kriht, lai buhtu furra neddelas deena
buhdama. Schee fwehtki irr:

1. Jaunajs gads 1 seemas s mehnescha
deenā.
2. Treiju Kungu deena, jeb
Swaigsmu, deena 6 seemas s m. d.
3. Swetschu deena jeb Mahs
rias Schkistifchanas deena
2 swetschu s m. d.
4. Kahpostu, Mahre, jeb Mahs
rias fluddinafchanas deena
25 fehrsnu s m. d.
5. Zahna deena 24 seedu s m. d.
6. Mahrias peemeklaschanas
deena 2 leepu s m. d.
7. Mikkela deena 29 fillu s m. d.
8. Seemas fwehtki, 25. 26. 27.
wilku s mehnescha deenā.

Zitti

Zitti irr tee Mainu • fwehtki,
 Fas weenâ gaddâ agraki, ohtrâ weh-
 laki, zittâ atkal zittadi nahk. Schee
 wiffi pehz Leeldeenas lihdsinati
 tohp. Irr leeldeenas agraki, tad ar-
 ridsan wiffi mainu • fwehtki agraki irr,
 bet irr leeldeenas wehlaki, tad arridsan
 wiffi mainu • fwehtki wehlaki irraid.
 Leeldeena irr allaschin pawaffarâ pehz
 deenas • un nakts, lihdsibas, tanni fweh-
 deenâ pehz pirma pilna mehnescha. Jo
 agrak jeb wehlak schis pilnajs mehnes
 nahk, jo agrak jeb wehlak irr arridsan
 tee leeldeenas fwehtki.

Zahs feschas fwehdeenas preeksch
 leeldeenas irr tas Gawenu laiks,
 un ta zettordeen un peektideen preeksch
 leeldeenas irr ta Leela Zettort-
 deen un ta Leela Peektideen.
 Septinas neddelas pehz leeldeenahm
 irr tee Waffaras • fwehtki, un
 desmit deenas papreeksch irr ta Zet-
 tortideena ta Kunga Kristus debbes
 braulshanas deena, fo aplam
 to

to Leelu Krusta . deemu fauz. Tahs
atfwehtes pehz waffaras z fwehtkeem
irr tee fwehtki tahs fwehtas Tria
dibas.

Zeem gudrafeem grahmatneekkeem
par patilkschanu gribbu 'es fche tohs
fenn papreeksch isrehkenetus Leeldee
nas fwehtkus no nahkoscha 1774 gado
da lihds 1800 gaddu fehinni grahma
ta list.

 Eeldeenas buhs

Tanni	1774	gaddâ	taï	3	fullu	mehnescha	deenâ.
	1775	—	—	16	fullu	m. d.	
	1776	—	—	7	fullu	m. d.	
	1777	—	—	30	fehrsnu	m. d.	
	1778	—	—	19	fullu	m. d.	
	1779	—	—	4	fullu	m. d.	
	1780	—	—	26	fehrsnu	m. d.	
	1781	—	—	15	fullu	m. d.	
	1782	—	—	31	fehrsnu	m. d.	
	1783	—	—	20	fullu	m. d.	
	1784	—	—	11	fullu	m. d.	
	1785	—	—	2	fullu	m. d.	
	1786	—	—	16	fullu	m. d.	
	1787	—	—	8	fullu	m. d.	
	1788	—	—	*23	fehrsnu	m. d.	
	1789	—	—	12	fullu	m. d.	
	1790	—	—	4	fullu	m. d.	
	1791	—	—	*24	fullu	m. d.	
	1792	—	—	8	fullu	m. d.	
	1793	—	—	31	fehrsnu	m. d.	
	1794	—	—	20	fullu	m. d.	
	1795	—	—	5	fullu	m. d.	
	1796	—	—	27	fehrsnu	m. d.	
	1797	—	—	16	fullu	m. d.	
	1798	—	—	8	fullu	m. d.	
	1799	—	—	24	fehrsnu	m. d.	
	1800	—	—	12	fullu	m. d.	

No ta warr redseht, kà 1788 gaddâ tee
wiffu agraki, un 1791 tee wiffu wehstaki
Eeldeenâs swehtki buhs.

Tee Kalendara Bahrdi, til lab
wihrischki kà feerwischki, lihds ar teem
Kattolu Schwintem, irr wairak
par laiku ischkirschanu, ne kà par
Swehtibu eelikti. Un tapehz arridsan
ne wiffi Kalendari eeksch teem wahr-
deem faderr.

Kà Kalendarâ jeb Laikugrahmatâ,
faules • un mehnes-lehkschana un nos
reeteschana, deenu-garrumi zaur wiffu
gaddu, un paher wiffahm leetahm tahs
mehneschu starpas stahm, tas irr labba
un wajadsiga leeta. Bet kà to eeleek,
kähds gais buhs, tas irr tihri neeki.
Ko warr zilweki scho Deewa sianu pas
preeksch sinnaht? Un kas us Kalendara
eeksch gaisa • leetahm gribbetu pasautees,
tas teescham aplam peewiltshs.

Beidsoht wehl ja isstahsta, no ka tas
wezzajs un jaunajs Kalendars, un ta
starpis

starpiba starp jauneem un wezzeem
 swehtkeem nahk? Pee Latweescheem
 daudsina, kà tee wezzi swehtki no Dees
 wa, un tee jauni swehtki no zilwekeem
 effoht, un tee Daugaweeschi ne ween
 jaunus, bet arridsan wezzus swehtkus
 swehti, un zaur to few pascheem dauds
 darbu-deenas welti atrauj. Bet tas
 kà irraid:

See faules-zekka rehkenetaji it wezzos
 laikos rehkeneja to faules-gaddu 365
 deenas un 6 stundas. Bet tee ihsti
 swaigsmu-prattigi pehz attradde, kà fau-
 les gads irr drufzik ihfaks, prohti 365
 deenas 5 stundas un 49 minutes. Tahs
 11 minutes, kò tee wezzee daudsak reh-
 kenejuschi, tee darra eeksch 133 gaddeem
 wiffu deenu wairak, tas irr eeksch puff-
 ohtru tuhkstoscheem gaddeem no Jesus
 peedsimschanas lihds jauna Kalendara
 eefahkumu 11 deenas wairak, ne kà tas
 faules-zeksch pee debbes rahda. Schahs
 11 deenas tas gudrajs un swaigsmu-pra-
 ttigs Pahwests Greegohrs wahrda, us
 weentreif no Kalendara ismett. Un kà
 zehlehs

gehlehs tas jauns Kalendars, peh̄z tã
 wiffas křistitas draudses turrahs. Krees
 rou semmẽ ween, un Widsemme, kas
 kreeweem peedert, wehl peh̄z wezza Ka
 lendarã turrahs.

Tad nu ikweens, kas prahtigs irr,
 manniht warr, tã tas wezzajs Kalen
 dars un tee wehlaķi wezzu fwehtku laiki
 ne no Deeroa, bet no maldifchanas
 eeksch faules zetta rehkenefchanas, un
 tas jaunajs Kalendars un tee jaunu
 fwehtku laiki no jaunã lihdsinafchanã
 ar faules zektu nahk.

Bet tad tas jums Daugaweefcheem
 wehl newa gan, no wezzeem tehru teh
 ru eeraddumeem atskah̄t, tad es jums
 to zittadi jaur fkaidru lihdsibu gribbu
 rahdiht.

Kad pulkstens jeb stundeneeks, kas
 stundes un minutes rahda, weenreis stel
 lehts tohp, un ar faules gan lihdseni eet,
 bet ikdeenã tikķai weenu azzumirkli, ko
 ne kas manniht warr, wehlaķ eet, tad
 3 wiafch

winsch pirmâs neddelâs un mehneschôs
 ar faules tà faderrehs, fâ pirmâ gads
 dâ to starpibu mas mannihs. Bet kad
 desmit gaddi pahreer, tad pulkstens
 jau wiffu stundu wehlaiki ees, ne fâ
 faule. Kad nu to pulksteni no jauna
 pehz faules wiffu stundu us preekschu
 stelle, un wrens mulkis behrens, ar tahm
 wehlaifahm stundahm ceraddis, fazzitu:
 tahs wezzas wehlefas stundas bija no
 Deewa, un tahs jaunâs agrakas irr no
 zilweekeem, fursch prahstigs ne smeetehs
 par tahdu behrena = wallodu. Zapat
 juhfu walloda smeijama, fâ wezzi
 fwehtki no Deewa, un jauni fwehtki no
 zilweekeem effoht. Un fâs wehl gribbetu
 abbus fwehtkus, jaunus un wezzus,
 fwehtiht, tahds patz mulkis un negudrs,
 fâ tas behrens, buhtu.

Bet fapehz tad Widsemneeki wezzus
 laikus fwehti? Fapehz, fâ winneem
 tas wezzajs Kalendars no augstas wal
 dischanas pawehlehts irr. Zo tee fwehtki
 irr no pirmâs Kristitas draudses zelti, un
 pee augstas waldischanas tas stahw, no
 spreest,

 sprees, Furrâs deenâs swehtijami. Un
 Fâ tas grehks buhtu, augstai waldischa
 nai ne klausiht, tã tas arridsan Wi
 dsenneekeem grehks buhtu, arridsan
 jaunus swehtkus swehtiht, un saweem
 behrneem to maisi atraut, fo tannâs dees
 nâs pelniht warretu. Tad nu pee Kur
 semneekeem jo grehks buhtu, wezzus
 swehtkus swehtiht, un few, feewai un
 behrneem to maisi atraut, fo tad pelniht
 warretu. Kas schè prahnu ne gribb zil
 laht, lai lohps ar zitteem lohpeem paleek.

Za XVI. nodatta.

No tahm swaigsnehm.

Sauli un mehnesi apdohmajuschi augstak zahpsim un swaigsnes apstatisim. Tajs swaigsnes irr trijadas: Stahwu, swaigsnes, Sahju, swaigsnes un Astitas swaigsnes.

Tas wiffu leelakajs swaigsnu pulks, kas par wiffahm debbesim iskaifitas irr, irr tajs Stahwu, swaigsnes, tas irr tajs, kas ar wiffu debbes greesdamees tomehr farwâ starpâ ne schkirrahs nedf mainahs, bet ikkatra no chtrahm til tahf paleef, kâ no pasauls eesahkumâ stahditas, un tapehz arridsan stahwu swaigsnes fauktas tohp. Wikkas warr pee ta pasiht, kâ wikkâ mirdsin mirds, tas irr, farous starrinus tē steepj, tē atkal farauj.

Starp scho brihnum' leelu swaigsnu pulku peezas leelakas swaigsnes wehrâ
nemtās

nemtas tohp, kas ne paleet̃ savā weetā,
bet starp tahm zittahm staiga. Tāpeh̃
tahs arriḁsan tahs peežas Bahju
swaigsnes fauktas tohp. Winnu starri
ne mas ne mirḁs, bet k̃a pee debbes mah
leti fluffu stahw. Pee ta winnus arri
ḁsan no wiḁfahm zittahm stahwa swaig
nehm lehti isfeh̃irt warr.

Tahs Astitas swaigsnes irr tahs,
kas eeksch dauds gaddeem it retti ween
reis, bet ar garu asti k̃a flohta atspih̃d,
un kahdu laiku rahdahs. Bahbas un
nejehgi drebb to redsedami, un tuhdat no
kara, badda un mehra sapno.

No wiḁfahm schahm swaigsnehm grib
bam meh̃s taggad runnaht, un pa
preeksch tahs peežas Bahju swaig
nes aprakstih̃t.

Ta pirma Bahju swaigsne irr tas
pasih̃stams Aueklis, jeb ta leela
Rihtas un Wakara swaigsne.
Kad rihtōs faulei preekschā eet, tad Rih
ta swaigsne, jeb Aueklis, un kad wak
karōs

Farôs faulei pakkat eet, tad wakkara
 swaigsne faukta tohp. Schi swaigsne
 starp wiiffahm swaigsnehm leelafa un
 spohschaka rahdahs, tà, fà brihscham
 arridsan pee deenas redsama. Kad
 noianu zaur tahdahm glahsehm flatta,
 Fas stohbrôs eetaifitas tahlas leetas fà
 turwas un leelafas rahda, tad schi swaigs-
 ne fà mehnes, brihscham ar augoschu,
 brihscham ar suhdamu gaischumu rah-
 dahs. Tur flah arridsan fahdas plek-
 tes jeb simes wirs aufekta wehrâ nem-
 tas tohp. Aufeklis irr arridsan pafaule,
 Fas tà fà semmes lohde debbes-gaisâ
 lidbinajahs. Wina leelums lihdsu
 najahs muhsu pafaules jeb muhsu sem-
 mes leelumam, un irr ohtruteek turwaks
 pee muhsu semmes, ne fà pee faules.
 Dee swaigsnu-prattigi scho swaigsni ar
 scho sismi ♀ eesihme.

To ohtra Gahju-swaigsne irr ta ma-
 sa Rihta - un Wakkara - swaigs-
 ne. Brihscham rihtôs preefch faules,
 brihscham wakkarôs pehz faules, bet
 retti un ne ilgi redsama. Kad to zaur
 skun

~~_____~~
 stunstigahm glahsehm stohbrôs skatta,
 tad arridsan kà mehnestinsch, kas aug
 un masumâ eet, isfkattahs. Scho swaigs-
 ne irr dauds masaka, ne kà muhsu semme,
 bet tomehr arridsan weena pasaule, kas
 kà muhsu mehnes gaisâ liddinajahs, un
 ohtruteek tuwak pee faules, ne kà pee
 muhsu semmes irraid. Wianu ar scho
 sismi & eesihme.

Ta trescha Gahju swaigsne irr ta
 Sarkana swaigsne, kas no tahles
 nes ar pasarkanu gaischumu spihd, un
 zaur tahm glahsehm arridsan kà mehnes
 stinsch ar plekkeh m jeb simehm isfkattahs.
 Wianas leelums ne dauds ma-
 saks, kà muhsu semme, un tapat kà
 pasauls-lohde gaisâ liddinajahs, un irr
 tahlak no faules, ne kà muhsu semme.
 Scho swaigsni ta eesihme ♂.

Ta zettorta Gahju swaigsne irr ta
 leela Silla swaigsne, kas no tahles
 nes ar pasillu gaischumu spihd, un tah-
 lumâ dehl ne leela kautschu leelaka, ne
 kà wiffas stahwu swaigsnes isfkattahs,
 3 4 bet

bet tomehr dauds leelaka ne kà muhsu
 semme irraid. Zo wiannas mehrs irr
 definit reis leelaks, ne kà semmes mehrs,
 un tur wirfû fimtreis wairak ruhmes ir-
 raid, ne kà wirs semmes. Bet wianna
 arridsan peez' reis tahlak no faules, ne
 kà muhsu semme, un arridsan peez' reis
 tahlak no mums, ne kà faule, tapehz
 arridsan tif masa isfkattahs. Zaur tahm
 glahsehm arridsan kà mehnestiafch, bet
 ar dauds tumfchahm strihpehm rahdahs.
 Schihs swaigsnes sihme irr 4.

Apfahrt wiannas tschetras mehnefis
 staiga, tà kà weena mehnes apfahrt
 muhsu semmi. Bet tahs zittadi ne, kà
 ween zaur tahm fkunstigahm glahsehm
 redseht warr. Schahs mehnefis ne dauds
 masakas, kà muhsu mehnes, jebfchu
 tahkuma dehl ar azzim ween parwissam
 ne warr redseht.

Ta peekta Bahju-swaigsne irr ta
 Bahla swaigsne, kas tif leela, kà
 ta silla swaigsne, bet gan drihs ohtruteek
 tahlak no faules, ne kà ta silla swaigsne
 irraid.

irraid. Kad scho swaigsni zaur tahm
glahsehm skatta, tad ta arridsan kà meh-
nestinsch, un brihscham kà ar gaischu
gredsenu, kas apfahrt winnas steepjahs,
isfkattahs. Winnas sihme irr schi h.

Schai pafaulei Deews peežas meh-
nesis dewis, kas katra leelaka, ne kà
muhfu semme.

Schih's peežas gahju swaigsnes ar
fawahm dewinahm mehnesim irr kattras
fawâ fahrtâ pafaules, fur semmes un
juhreas wirfû irraid. No ta meh's zits
tureis wairak runnasim.

Zahs Astitas swaigsnes, kas kà
slohtas pee debbes isfkattahs un retti at-
spihd, irr arridsan pafaules, kas leelâ
debbes gaisâ staiga, bet Deews sinn,
khdas winnas irraid. Zitti dohma, kà
tahda astita swaigsne edeggusi pafaule
effoht, zitti zittadi dohma. Bet to gu-
dri laudis nomanna, kà winnahm lohri
tahsch zetsch pee debbes irraid, un kad
tahs tuwak pee muhfu semmes nahk,

tad redsetas tohp, un pehz atkal isshhd,
 tad atpakkat dohdahs, un pehz dauds
 dauds gaddeem atkal rahdahs. No ka
 ta aste nahf, kas faulei pretti irr, jeb
 no faules nogreesufees, to wehl ne weens
 zilweks isgudrojis. Kas warr wiffus
 Deewa darbus fapraft?

Wiffas zittas swaigsnes, kas pee deb
 bes mirds, irr tahs Stahwuswaigs
 nes, zittas leelakas, zittas masakas,
 zittas tif masinas un miglainas, ka tif
 to eeraudsiht warr. Jo tihrafs gaisf
 seemas nakti, jo wairaf swaigsnes re
 dseht warr. Bet zaur tahm glahsehm jo
 leelaks un ne isfkaitams swaigsnu pulks
 rahdahs. Ka tif masinas isfkattahs,
 tas nahf no winnu ne isfakkameem tah
 kumeem. Winnas warr tif lab leelas,
 ka muhsu faule buht. Ka winnas mir
 dsin mirds, no ta tee augstas gudribas
 Mahjitaji dohmaht dohma, ka tahs stahs
 wu-swaigsnes tihras, bet tohti tahlas tah
 las faules irraid, dauds tukstoschu reis
 tahlakas, ne ka muhsu faule. Un kad
 tahs faule fahrtá gaischas ne buhtu, kas
 war

warretu winnas tahdôs tahlumôs redseht?

Sapat tas gaischajs zeksch pee debbes, to gaisa = zektu fauz, zittadi ne, Èa no ne isfakkama swaigsnu, pulka nahk, kas tik tahk irr, Èa ne redseht warr, bet to mehr to gaisu gaischal darra. Nu apdohma, zil leela ta debbes irraid.

Bet, Èa tu jel drufzia no ta ne isfakfama debbes leeluma jehgtu, tad es tew tahs augstas Swaigsnu, prattigu rehkeneschanas stahstifchu. Zu jau 12. no dallâ dsirdejis effi, zil tahk ta faule irraid, prohti Èa weena no muhsu semmes isfchauta lohde ar wiffu farou ahtrummu tikkai eeksch 20 gaddem fnehgtu. Mehsh gribbam tahlak eet. Kad ta lohde no semmes us sillu swaigsni fkreetu, tad tai 100 gaddus ja fkreem buhtu, un kad lihds bahlu swaigsni fkreetu, tad 200 gaddus ja fkreem buhtu. Kas par to ne brihni fees? Un tomehr tas wehl masums irraid — Mehsh wehl tahlak eefim. — Kad ta lohde us to tumaku un leelaku stahwu

stahru swaigsi, to to Sunnu swaigsi
 ni fauz, fcreetu, tad tai pee peezi simts
 tuhstoscheem gaddeem ja fcreen buhtu.
 Zif breefmigs tahtums! — Un tomehr
 wehl schis tahtums pret wiffu debbesi
 rehenehts, newa leels — Updohma,
 zif pulku swaigsi weens par ohtru
 stahru, kas katra no ohtras tahdôs pa
 schôs starpôs atstahru. Zif tuhstoschu
 reis tuhstoschu gaddu ne waijadsetu
 preefch lohdes fcreeschanu — Sche
 wiffi prahti wairs ne warr mehroht. Zif
 ne isfaktoht leels irr tas spehls, kas tah
 du swaigsi pulku arr weenu wahrdu
 walda? Zif leels irr wiinu Kadditajs,
 kura ffehls ta debbes, un ta semme
 wiina kahju pamefls irraid, un to deb
 besi ta ar sprihdi mehro! zif masini
 mehš semmes tahrpini effam!

Ta XVII. nodalla.

No muhsu pafaules ehkas.

Nu zillafim augstaġ prahtus, un ap-
 dohmafim muhsu pafaules ehku,
 tas irr muhsu fauli ar farwahm iġ pas
 faulehm, kà wiġfi farwâ starpâ faderr.
 Jo muhsu faule ne ween preeksch mums,
 bet arridsan tahm zittahm pafaulehm
 kas Gahju-swaigsnes un mehnefis sauk-
 tas tohp, par labbu irraid. Un tapehġ
 Deems arridsan to fauli tif brihnum'
 leelu taifijis, kà ta ar farweem starreem
 un filtumu arridsan tahs tahtakas pa-
 faules fnehgtu.

Schi muhsu faule, kas farwas iġ
 pafaules apspihd, fildi un apdsihwo, lee-
 la debbes gaisa widdû stahwo un tikkai us
 farwas weetas greeschahs. Ne brihnijees
 par scho jaunu mahjibu, ko es pehġ gan
 fġaidri parahdischu. Apkahrt faules
 wiġfas zittas gahju-swaigsnes, tahs tus
 wafas

wakas masafôs, un tahs tahafas lees
lafôs rinkôs, lihds ar farwahm mehnes
fim, teff jeb staiga.

Da pirma Bahju-swaigsne, kas ap-
kahrt faules teff, irr ta masa Rihra
un Bakara swaigsne. No ta,
kà wairaf ne kà ohtruteef turaf pee
faules, ne kà muhsu femme irraid, drihs
nojehgt warr, zil tur siltaf, ne kà wirs
femmes irraid. Tas zeffsch schihš
swaigsnes apkahrt faules irr 50 tuhšsto-
schu reis tuhšstoschas juhdses. Scho zel-
tu winna eeffsch 88 deenahm, tas irr
eeffsch muhsu gadsfahrta wairaf ne kà 4
reis beids. No ta diwi leetas warr no-
jehgt. Papreeffsch, kà tur 4 reis ihfaki
gaddi, ne kà pee mums irraid, un oh-
tran fahrtan, kà schi swaigsne farwu zel-
tu tezzedama ištundas dauds wairaf ne
kà 20 tuhšstoschas juhdses gaisà šreen.
Al fahds drihsuns, ko mehš ta leela
rahuma dehl ne mannam!

Da ohtra Bahju-swaigsne, kas jau
leelakà rinki apkahrt faules teff, irr tas
Aufe

Aufellis, jeb ta leela Rihtas un Waf-
kara swaigsne. No ta, kà wianna ohtru-
teek turwak pee semmes, ne kà pee fau-
les irraid, drihs warr fapraft, kà tur
arridsan filtak, ne ka wirs semmes, bet
somehr ne pahyleeku irraid. Schihs
swaigsnes zelsch apfahrt faules irr 90
tuhkstoschu reis tuhkstoschas juhdses, fo
wianna eeksch 22⁴ deenahm beids. No
ta warr fapraft, kà tur ihfaki gaddi ir-
raid, un kà tas Aufellis ikstundas 15
tuhkstoschas juhdses farwu zellu tezzedams
ffreen. Tur klahr wiansch tekkohr eeksch
23 stundahm pats apfahrt grohschahs,
zaur to tur arridsan kà pee mums deenas,
un naktsmainischana irraid.

Ea trescha Gahju-swaigsne kas jo
leelaku riaki apfahrt faules mett, irr
muhfu Semme, jeb fchi pasfaule,
wirs ka mehsh dshwojam, un kas tapat
leela debbes-gaisa liddinajahs. Mehsh
effim 12. nodakta dsirdejusch, kà faule
no muhfu semmes 22 tuhkstoschu reis
tuhkstoschas juhdses atstahw. No ta
warr dohmaht, kà semmes-zelsch ap-
fahrt

Fahrt faules 6 reis leelaks, tas irr 132
 tuhstoschu reis tuhstoschas juhdses ir-
 raid, un ka muhsu semme ifstundas 15
 tuhstoschas juhdses, tas irr 250 juhdses
 kattrâ minutê, un pahri par 4 juhdschm
 kattrâ azzumirêsi, gaisâ fscreen. Scho
 farou zeltu muhsu semme eeksch gads-
 fahrta beids, un pa tam farou zeltu ffree-
 dama 365 reis apgreeschahs, no ka mums
 tik deenas un naktis gadsfahrtâ nahk.
 Es falku wehl weenreis, ne brihnijes par
 scho jaunu mahzibu, to es pehz skaidri
 parahdischu.

Apfahrt muhsu semmi muhsu meh-
 nes eet, un lai muhsu semme kurrâ deb-
 bes mallâ buhtu aisgahjufi, tad mehnes
 kâ fullainis muhsu semmi, kâ farou kun-
 gu, ne pamett, bet wiffur lihds eet, un
 farou zeltu eijohrt rixêi apfahrt semmes
 mett, un to ik mehneschu, tas irr eeksch
 29 deenahm un 7 stundahm beids. Meh-
 nes brihscham tuwaaf pee semmes, brihs-
 scham tablat no semmes. Kad tuwaka
 irr, tad 53 tuhstoschas juhdses, un kad
 tabtaka irr, tad 61 tuhstoschas juhdses
 no

no semmes irraid — Mehnes allaschin
weenu puffi ween us semmi greesch, kà
pee wiannas plekkeh m jeb simehm res
dseht warr, un tomehr katra mehneschà
fawu gaischumu ar tumfibu maina un
pilna un tufcha tohp. No ta it skaidri
manniht warr, kà tur ik mehnesch' wee
na weeniga deena un nakts, un ifgads
tiffai 12 deenas un nakts irraid. Al
kas tas par garrahm deenahm un nak
tim! — Kà kà muhsu semme no masas
mehnes nakts apgaismota tohp, kà meh
nes jo wairak no muhsu leelakajas sem
mes fawà nakti apspihdeta tohp, kà to
jaunà mehnesi skaidri warr wehrà nemt,
kad mehs arridsan to tumfchu mehnes
puffi redsam, kò mehs teescham ne war
retum redseht, kad muhsu semme tur ne
ar pilnu gaischumu spihdetu. Jo kad
mums tufsch mehnes irraid, tad wi
neem pilna semme spihd, kad mums meh
nes aug, tad wiinneem muhsu semmes
gaischums dilst, kad mums pilns meh
nes irr, tad wiinneem tufcha semme irr,
un kad mums mehnes dilst, tad wiinneem
atkal muhsu semmes gaischums aug. Un

tà ne ween ta mehnes mums, bet arri
 dsan muhsu semme tai mehnes deene,
 mums pahr mahzibu, tà weens ohtram
 buhs palihdseht.

Da zettorta Gahju-swaigsne fas ap-
 fahrt faules eet, irr ta Sarkana
 swaigsne, fas wehl leelaku rinki pee
 debbes mett, ne tà muhsu semme. Win-
 na par puffs tahtak no faules, ne tà
 muhsu semme atstahro, un kautschu tur
 ne tif filti buht warr, tà wirs semmes,
 tad tomehr wehl mehreni fitt irraid.
 Winna's zetsch pee debbes irr 200 tuhst-
 stofchu reis tuhststoschas juhdses, fo win-
 na eel'fch 687 deenam zaurstaiga un
 tif ne ohtru teel' garrakus gaddus ne tà
 pee mums taifa. Winna's skreescha-
 na gaisa irr ikstundas 12 tuhststoschas juh-
 dses. Tur flah't winna tapat tà muhs-
 fu semme eel'fch 24 stundahn apgree-
 schahs, no fa tur tahdas paschas deenas
 un naktis, tà wirs semmes irraid.

Da peekta Gahju-swaigsne, fas ap-
 fahrt faules bet 5 reis tahtak ne tà muhsu
 semme

semme eet, irr ta Gilla swaigsne,
Eas brihmim' leelu rinki pee debbes mett,
un scho fatou garru zettu til ne 12 gaddus
staiga. At Eas tas par garreem gad-
deem, Eas tur irraid. Puifis Eas schè
12 gaddus wezz, buhtu tur weenu gad-
du, un jauneklis Eas schè 24 gaddus
wezz, tas buhtu tur diwi gaddus 2c.
Winnas zeffsch pee debbes irr 700 tuh-
stoschu reis tuhstoschas juhdses, un katrà
stundâ winna wairaf ne kâ 6 tuhstos-
chas juhdses teff. Tezzedama patti
eefsch 10 stundahm apgreeschahs, no ka
tur arridsan deenas, un nakts mainischa-
nas irraid, bet tahdas, ihfas deenas un
nakts, kâ muhsu weena deena un nakts
tur wairaf ne kâ diwi deenas un nakts
irraid. Winnas tahsums rahda, kâ
tur jau dauds aufstaks gais un mas fil-
tuma irraid.

Apfahrt schahs fillas swaigines 4
mehnefis; weena tahkala, ne kâ oh-
tra, staiga, un kâ fullaini fatou Kungu
ne pamett. Ta tuwaka til ne eefsch 2
deenahm, ta ohtra eefsch puffeddelas,

ta trescha eeksch neddetas, un ta tahs
 kaka tif ne eeksch puss treschahm neddes
 tahm, apfahrt wiannas tekk, un wiannai
 par nahts gaischumu deen.

Da festa Bahju swaigsne, kas des
 mit reis tahlak ne ka muhsu semme ap
 fahrt faules tekk, irr ta Bahla swaigs
 ne. Schi swaigsne to wiffleelaku riaki
 apfahrt faules mett, un scho farou zellu
 tif ne 30 gaddus staiga. Kas tas par
 garreem gaddeem! Wihrs kas schè 30
 gaddus wezz, tas tur weenu gaddu, un
 firms, kas schè 60 gaddus wezs irraid,
 tas tur 2 gaddus wezs buhtu. Schihs
 bahlas swaigsnes zeksch apfahrt faules
 irr dauds leelaks, ne ka desmit fimts tuhk
 stofchu reis tuhkstofchas juhdses. Da scho
 zellu wianna kattu stundu pee 5 tuhkstos
 schahm juhdschm skreen. No wiannas
 breefmiga tahluma warr drihs noman
 niht, zil mas ta faule tur spehj eesildiht.

Apfahrt scho bahlu swaigsni 5 mehne
 fis, weena tahlaka ka ohtra, tekk.

Da tuwaka tiē ne eēsch 2 deenahm.
Da dhtra tiē ne eēsch 3 deenahm.
Da trescha eēsch puſtschetr deenahm.
Da zettorta eēsch 2 neddetahm.
Da tablaka eēsch 11 neddetahm.

Schee wiſſi lihds ar to leelu gaischu
rieki tai bahlai swaigsnei par nakts-gai-
schumu deen.

Da tai faulei 16 pafaules irraid, kas
winnai ja apspihd, ja fildi un ja kōhpj.
Tahs 16 pafaules irr: Da masa Nihtra-
swaigsne, tas Auzeklis, muhsu semme,
ta farĕana, ta silla un ta bahla swaigs-
ne. Tas irr kōhpā 6 pafaules. Un
tad muhsu mehnes, tahs sillas swaigs-
nes 4 mehnefis un tahs bahlas swaigs-
nes 5 mehnefis. Tas irr kōhpā 10 meh-
nefis kas arridsan pafaules irr. Win-
ai 6 un schee 10 irr kōhpā 16 pafaules.
Schahs 16 pafaules lihds ar muhsu fau-
li irr muhsu leela pafauls-ehka.

Reds kà brīhnischĕi Deems scho
muhsu pafauls-ehku, to fauli ar fa-
wahn

wahm pafaulehm zehlis, ar augstahm
sinnam eetaisijis, winnu zekus nomehro-
jis un ar stipru rohku wadda! Ak tu
Kadditajs, zil leels tu eeksch farweem
darbeem rahdees!

~~XXXXXXXXXX~~

Ta XVIII. nodalla.

No tahs sinnaš, Èa muhsu pa-
faules = ehka zittadi eetaifita,
ne Èa azzis rahda.

Nu raudsifim, Èapehš ta jauna, un
jums Èatweefcheem til fwefcha
mahziba, Èa faule stahw, un femme teff
un greeschahs, taifniba irraid. Ne
mahziteem, tas tapehš fwefch irraid, Èa
tee eeradduschi pehš azzu, ffattifchanas
wiffas leetas teefah. Bet apdohma,
Èa azzis eeffch tahlahm leetahm wiff.
Kad tu wirs Afefkla buhtu, Èas tapat
tahda leela femme, Èa muhsu femme
irraid, tad tu zittadi fazzitu. Tu fazz-
zitu, Èa Afefklis stahw, un muhsu fem-
me teff.

Bet Èapehš mehš ne mannam, Èa
femme greesdamees teff? Èas nahÈ no
ta, Èa mehš paschi wirs femmes effam
R 4 un

un farwâ weetâ paleekam. Weeminn
 schè to treschu preekschmahzibu grahmas
 tas eefahkumâ. Schè es tew to stah-
 stischu. Kad Jauna Jelgawa, to arris-
 dsan jaunu Rihgu fauz, ne fenn gad-
 deem no Daugawas pluhdeem pohstita
 tappa, tad zitti nammi zaur pluhdeem
 no weetas zelti un zittur aisnesti tappa.
 Weena aaspascha farwâ nammâ bub-
 dama schehloja to basnizu, kas preeksch
 winnas ozzim no uhdenim nesta tappa.
 Bet ne bajniza, kas muhreta stahweja,
 bet winnas paschas nams tappe aisnestis.
 Tâ ozzis winnu peewihle. Tapat teem,
 kas ar fuggi pahr juhru eet, leekahs, it
 kâ fuggis stahw. Un kad to fuggi groh-
 sa, tad leekahs, it kâ ne fuggis gree-
 schahs, bet it kâ faule uswoenreis teff.
 To es daschureis us juhbras esmu wehrâ
 nehmis. Ta lihds arridsan mums, kas
 meh's wirs semmes dsihwojam, leekahs,
 it kâ ne muhfu semme, bet faule un wiffa
 debbes apfahrt mums greeschahs.

Bet kâ tas taisniba irraid, kâ
 faule stahw, un semme greesdamees
 teff,

teff, to mums angftas gudribas ftoh
les mahja.

Apdohma 1) Èà wiffas ftahwu
fwaigsnes faules irraid, Èà tu 16. nos
dalka effi mahziies. Wiffas fchahs
faules, Furreu pulks ne isfakkams leels
irr, fawâ ftarpâ ne fcherrahs nedf mais
nahs, bet iffatra no chtrahm tiè tahf
paleef, Èà no pafauls eefahkuma ftah-
ditas. Woi tad muhfuf faule ta weena
weeniga buhtu, Èas, tad pee fchahs, tad
pee zittas fwaigsnes tezzedama nahktu?
Woi tad fche ween Deems zittu padoh-
mu buhtu nehmis? Râ mums tas tà
leekahs, tas nahf no muhfuf pafchas
femmes tezzefchanas apfahrt faules.
To tu warri tà manniht. Eez iftabas
widdû fwezzi us galdu, un eij lehnam
labbu rinki apfahrt fwezzes, tad win-
na tewim tad pret durrim, tad pret loh-
gu, tad pret iftabas dibbeni, tad pret
frahfnu, tad pret zittu weetuf atfpahdehs,
it Èà ta fwezze buhtu ftai gajufi.

Apdohma 2) arridsan, Èà muhsu semme weena no tahm widdischkahn pasau lehm irraid. Wiffas zittas pee debbes sawu zekku eet, un muhsu semmei ween buhs kluffu stahweht? Woi Deews irschè zittu padohmu buhtu nehmis, ne Èà pee tahm zittahm?

Buhs sawas nefaprattigas dohmaschanas deht faulei, swaigsnehm un wiffai debbes ifdeenas un nakts apfahrt muhsu semmi tezzeht. Tu mihtajs Deews, kahdi ne isfakkami ahtrumi pee tahdeem ne ismehrojameem tahlumeem tas buhtu!

Tu effi 17. nodakkâ dsirdejis, Èà semme ir azzumirkli wairak ne Èà 4 juhdses debbes gaisâ skreen. Woi tas jau ne brihnum' leels ahtrums? Bet kad faulei ifdeenas to zekku apfahrt semmes buhtu ja tekk, to semme ifgads apfahrt faules tekk, tad faulei waijadsetu 365 reis ahtrak, ne Èà semmei tezzeht, tas irr, faulei buhtu ir azzumirkli pussohtru tuhlfstoschas juhdses ja skreen. Zik ne isfalkohht

fakkoht drihsaē buhtu tahm iohiti tahlas
tam stahwu: swaigsnehm ja skreen, iē
azzumirkli pa dauds simts tuhkstofchu
reis tuhkstofcham juhdschm. Tas mut-
tei lehti fazziht, bet gaisch prahts to ne
warr dohmahht.

Bet tad semme tezzedama iēdeenas
un naktis weentreis apgreeschahs, it kà loh-
de tezzedama wahrtahs, jeb kà skrittus
lis eiioht apgreeschahs, tad drihs warr
saprast, kà deenas un naktis mainahs,
un tad ne tahdi ne isfakkami ahtrumi
isnahkshs. So kà semme par gadsfahrs-
tu apfahrt faules to leelu rinkē jeb zekku
pee debbes teff, to lehtaē warr saprast,
ne kà faules un swaigsnu gahjumu ap-
fahrt semmes weenā deenā un nakti.

Seefa nu pats, kas lehtaē irr: sauli
lihds ar wiffu debbes, pulku ne isfak-
tamōs leelōs rinkōs iēdeenas apfahrt
semmi waddiht, jeb semmi par gads-
fahrtu famu zekku waddiht un pa tam iē-
deenas apgrohsiht, kà deenas un naktis
tomeht mainahs un tur flahht isfkattahs,
kà

Èà wiffa debbes ar farweem pulkeem ap-
 Fahrt semmes greestohs. Deems pee fa-
 weem darbeem ne lihsumus, bet taisnus
 zellus eet. — Kad tu zeppeti gribbi zept,
 Èà wiffur apfahrt zeptu, woi tu tahds
 negudrs buhtu, un gribbetu zeppescha
 deht, Èà skurstens ar wiffu ugguns-
 kuru apfahrt zeppeti greestohs. Grees
 paschu zeppeti, tad tas us wiffahm mal-
 lahm iszeps. Èà darra Deems ar
 muhsu semmi, to fildidams. Kà tu nu
 zittadi dohmahht warri? Deems irr pats
 tas muhschias prahts, kas ne fo aplam,
 bet wiffus farous darbus ar augstu gu-
 dru un frochtu sianu darra.

Za XIX. nodalla.

No zittu pafaulu
eedfihwotajeem.

Zas pats Deewos, no kurrea padohma
un darbeem meh's ne zittadi, Èa to
wiſſ- augſtaku ſinnu dohmaht warram,
tas teeſham ne fo par welti, un Èa
aplam un bes ſinnas raddijis. Kad tu to
ar gaiſchu prahtu apdohma, tad tas tew
us zittu jaunu un jo ſwefchu, bet augſti
gudru mahzibu waddihs. Ko tu dohs
matu no weena Kunga, Èas ſawâ teeſâ
16 pilnigas mahjas uſtaifitu, un wiſſur
laukus pe-ſchêirtu, un tikkai eekſch wee-
nas weenigas no tahm widdiſchſahm
mahjahm ſemneeku zeltu, tahs mahjas
un tohs laukus kohpt, bet wiſſas zittas
mahjas aplam jeb tiſſcham par pohſteem
pameſtu? Par fo tad tahs mahjas uſ-
taifijis? Woi ne gudrak buhtu darrijis,
tahs mahjas pawiffam ne uſtaifiht nedſ
laukus .

laukus peeschkirt, ne kà bes sinnas tul-
 schas un pohstus pamest? — Woi
 Deems ne buhtu tahds Kungs, kad
 winsch tikkai wirs muhsu weenas wee-
 nigas semmes ween buhtu eedsihwotajus
 zehlis, un wiffas zittas pafauls, un
 arridsan tahs dauds leelafas, bes dsih-
 wotajeem tuffchas, un bes fama gohda
 un flawas buhtu pamettis? Zo tu no ta
 wiffaugstaka Deewa ne warri doh-
 maht, kam nei prahts, nei padohms,
 nei spehks truhst.

Bet kà tu to jo labbafi jehgtu, tad
 lai mehns weenu no tahm zittahm pafau-
 lehm, kas muhsu semmei ta turwaka ir-
 raid, ar augstu sinnu apdohmajam. Tas
 nu irr muhs Mehnes.

Tu redsi, kà tas mehnes gaischums
 laikam aug, laikam suhd. No ta warr
 skaidri manniht, kà tur deenas un nak-
 tis mainahs. Tu peeminnesi arridsan,
 kà tahs gaischas weetas wirs mehnes,
 semmes, un tahs tumfchas weetas, juh-
 kas jeb uhdens irraid.

Buhtu

Buhtu mehnes us to ween stahdita, muhsu semmei nakti spihdeht, tad Deems par wolti tur listu deenas un naktis mainiht, par wolti wiaseh tur buhtu semmes un juhras isdallijis. Bet woi warr Deems fo par wolti un bes padohma darriht?

Tad nu zilla prahtu un apdohma wairak. Kur faule semmi un uhdeni apspihd, tur twaiki, rassa, un migla zeltahs. Par fo? Teem semmes augleem par labbu. Woi tas wirs mehnes zittadi buhs? — Bet par fo tad irr augli? Woi wolti? Ak ne, bet lohpeem par barribu? Kad nu tur lohpi buht warr, woi tad Deems preefsch teem ween to mehnes pasauli buhtu raddijis? Woi wiaseh tur arridsan ne buhs prahtigu dsimti stahdijis? Woi winsch tad tue bes gohda un flawas buhtu? — Bet woi tur tad ihsti tahdi zilweki, lohpi un augli irr, fa pee mums? To mehns ne warram sinnahht. Man dohmaht, fa tur jau zittadi buhs. Sweschas semmes, sweschas tautas lohpus un auglus neff.

neff. Zo mehs jau wirs muhsu semmes redsam, kà es to ii. nodalkà isstahstijis esmu. Lai nu wirs mehnes buht kà buhdams, kad mehs tikkai Deewam par gohdu tizzam, kà tur ne pohsts, bet arridsan eedsihwotaji irraid, par kurreem Deews arridsan gahda, un kas wiina gohdu un flawu wairo.

Zapat arridsan mehs tizzam, kà ta masa Rihta swaigsne, tas Aufeklis, ta farkana swaigsne, ta silla swaigsne ar sawahm 4 mehnesim un ta bahla swaigsne ar sawahm 5 mehnesim, wiffi kōhpā ne tukfchi pohsti, bet ar eedsihwotajeem pilnas pafaules irraid. Zo zittas muhsu semmes leelumam lihdsinajahs, zittas dauds leelakas ne kà muhsu semme irraid. Par kō tur deenas un naktis mainahs? Par kō tur semmes un juhras buhtu, kà pee wiinau plekkeh̄m jeb sihs meh̄m manniht warr? Par kō teem sawi gadsfahr̄ti buhtu? Wiff to buhtu Deews par wolti stahdijis, kad tee tukfchi pohsti buhtu.

Zà Deewam wairaf walstes irraid,
ne fà muhsu semme ween, fur winsch
walda un par wisseem gahda. Zif nu
draudses Deewam, fàs winnam kalpo!

Ne dohma: Kà warretu tee Aufeklis
schi dehl faules turuma to farsumu zeest,
un tee us sillas un bahlas swaigsnes, dehl
faules tabtuma, to faltumu panest? Ap-
dohma 1) fà tee Seemelneeki wirs sem-
mes salnu, un tee melni zilweki farwas
semmes farsumu panest un laimigi dsih-
woht warr, tà arridsan tee Aufeklischi
farou farsumu; un tee us sillas un bah-
las swaigsnes farou faltumu eejukfufchi
panest warr. Apdohma 2) woi Dees
wam sinna truhfst, abbejadi lihdscht, un
teem fàs turou pee faules mas fehrainu
twaiku, un teem fàs tabt no faules,
dauds fehrainus twaikus, fàs drihs
eefilst, peeschfirt? Zau wirs muhsu sem-
mes tas redsams, fur augstakôs kalnôs
wehfs un leijàs farsit irraid.

Bet fo buhs no muhsu leelas Gau-
les dohmaht? Neg winna tihra ugguns-
E jupra,

juhra, breefmigs un bailigs ugguns,
pohsts, un tas finn, woi ne patti elle
irraid?

Ēà Deewam schehl daschi no tahs
mihlas faules dohma, tas tahdâ augstâ
gohdâ pee debbes staiga un wiffas farwas
pasaules eepreezina. Ēai buhtu ugguns,
tad debbesigs ugguns irr, tas ne degg
un pohsta, bet tas tikkai jauki filda un
apgaišmo. Ka wiina ne tahds rihjams
ugguns irr, Ēà tahs leefmas wirs sem-
mes irraid, to es ſkaidri parahdiſchu.

1) Kad wiina tahds ugguns, Ēà sem-
mes ugguns buhtu, tad tik lohti tahi buh-
dama, ne mas ne filditu.

So muhfu ugguns ſiltumu masâ ſtreh-
fi jau ne warr manniht, Ēautſchu ſimt
reis leelaks ne Ēà faule rahdahs.

2) Saule weenreis edeggusi no tah-
dahm breefmigahm leefmahm fenn buhtu
isdeggusi un isdsiffusi.

3) Kad

3) Kad winna wiffur apfahet degtu,
 Èà warretu no twaikeem un duhmeem
 pahraemta til skaidri spihdeht un redseta
 tapt.

4) Kapeh3 ne kahda a3s faulè flattie-
 tees un winnas spohschumu tà Èà schei-
 tan leefmu gaischumu panest warr?

Bet Èà warr tas buht, Èà faule ne
 buhtu dedsigs ugguns? Mehs jo iuhtam
 winnas filtumu, un Èà karsti brihscham
 waffarâ speesch, un Èà winna zaur glah-
 sehm, kas us to taifitas irr, dedsina.

Tas ne nah3 no faules leefmahm, bet
 no teem dsihweem spehkeem, kas eeksch
 faules starreem irraid. Jo schee no fau-
 les us semmes eeksch puff weerendeeli
 stundas bes troh3ini schaujahs, Èà aug-
 stas gudribas Mah3itaji to ar angstu sin-
 au wehrâ nehmuschi. Tu sinni zil tah3
 ta faule no semmes irraid. Kad nu
 winnas starru drihschums irr debbefigs
 un tih3s garrigs speh3s. Schee dsihwi
 speh3i tohs feh3rainus jeb uggunigus twai-

Kus, kas eefsch wiffahm semmes=lees
 tahm irraid, zaur fawu kluffu drihschu
 mu muddina un fustina, fà tee gaisà
 Kahpufchi eekarfahs, un mums leekahs,
 it fà patti faule speestu. Bet ta fà fau-
 le no kahda padebbescha apflahta tohp,
 tuhdaal wehsak tohp, jo tad tee fehraini
 twaiki bes usmuddinataja rimstahs. Ka-
 pehz tad zittà deenà, kad pehrkons to gai-
 fu no fehraineem twaiteem tihrijis, fau-
 le ne speesch, kautschu jo fkaidri spihd.
 Kà bes ugguns kahda leeta eekarfahs un
 eedeggahs, to mehhs pee seena=faudses
 redsam, kad drehgna samesta irr, fà ar-
 ridsan pee kohka, kad kohku us kohku
 trinn. Bet fà faule zaur tahm glahsehm
 dedsina, tas nama brihnums. Jo wins
 nas dsihwi spehki tohp zaur glahsi tapat
 faweenoti un wairak fà tuhstoschu reis
 wairoti, fà deenas=jeb swezzes gai-
 schums zaur glahsi ar uhdeni wairohts
 un lohti gaisch tohp. Kad nu kas no
 faules starreem zaur glahsi degg, tad tas
 no ta nahf, fà tas fehrs eefsch tahs ded-
 samas leetas tuhstoschu reis stiprak fu-
 stinahts tohp, no fà tif ahtri un stipri
 eekar.

eekarsahs, kà drihs un ahtri ar leef-
mas degg.

Tad nu faules spihdums newa ug-
gus, kas degg un pohsta, bet dsihros
debbefigs gaischums un tahds skaides
spihdums, kà Kristus muhsu apskaidro-
tahm meesahm debbefis fohljis irr, un
kà tas Kunga engelis teem Betlemiteru
ganneem atspihdejis.

Kad nu ta sposcha faule lohti zittada,
ne kà wiffas zittas is tumshas pafaules
irraid, tad arridsan jo drihsak warr tizs
zeht, kà wianna ween debbes widdû
stahro, un muhsu semme lihds ar tahm
zittahm pafaulehm leelâ debbes gaisâ
teff.

Nu tas tew ne buhs ehms, kad es
tew fazzischi, kà es Deewam par aug-
stu gehdu tizzu, kà ta Saule arridsan
pilna irr ar eedsihwotajeem, kas tur
kaimigi miht un Deewa slawu wairo.
Un to es tapehz tizzu:

1) Za faule irr ta wiffu, labbu, dar-
riga starp wiffahm zittahm 16 pasau-
lehm, tahs apgaismodama, fildidama,
apdsihwodama un kohpdama, woi tad
nu patti breefmigs ugguns s pohsts
buhstu?

2) Za faule irr tif leela, kà tur so
reis wairaf ruhmes irraid, ne kà us wis-
fahm zittahm 16 pasaulehm kohpâ.
Woi tad nu Deeros, kam nei padohma,
nei spehka truhst, to wiffleelaku dsih-
wokli, kas kà leela Rehnina pils ar ma-
sahm buhdinahm salihdsinajams, tuffchu
pohstu buhtu pamettis?

3) Wirs faules irr juhreas un brih-
scham arridsan padebbeschi. Zo tee augsti
Mahzitaji zaur tahm fkunstigahm glah-
sehm garrôs stohbrôs plekkes jeb sihmes
eeksch faules wehrâ nehmfuschi. Zittas
no tahm lihds ar faules eeksch 4. nedde-
lahm apkahrt greeschahs, un zittas no
tahm tè rohnahs, tè atkal suhd. Dee
pirmi ne warr zittadi, kà juhreas wirs
faules, un tee ohtri zittadi ne, kà faus
les

les padebbeschi buht. Kas nu wehl tur
 truhst, fà tur ne warretu aughi buht,
 un dschwibas raddibas mist.

4) Wirs faules muhscham netwa
 narits, bet muhschiga deena. Tad wir
 na drihsaf debbes, ne fà elle, buht warr.

Al Deeros, jif leela irr tawa walsts,
 un jif slawejams tu effi!

Za XX. nodalla.

No wiffa debbes - pulka.

Nu fo tu dohma, fo es wehl teifchu. Du finni, fà tas leels swaigsnu pulks, fàs mirdsin mirds, zittadi ne, fà tahdi fpihdekti buht warr, fam fawo ihs pats fpohschums irr. Fàs tas nu warr zittadi buht, fà ne isfakkams pulks fauku, fàs tapat leelas, fà muhsu faule, bet ne isfakkoht fohti tahlas irr. Woi tee par weltu no Deewa pee debbes stahditi? Fo tu no Deewa ne warri dohmaht — Par fo tad tee irraid? — Updohma, par fo muhsu faule irraid? Za irr us to stahdita, ne ween muhsu semmi un mehnesi, bet arridsan tahs zittas pasfaules ar farwahm mehnesim, apspihdeht, sildiht un augligas darriht, fà tur eedsihwotaji Deewam par gohdu mist warretu.

Nu

Nu tu gaischu prahtu augstaß zilla
dams, warri jehgt, Èà katra stahwuz
swaigsne gaischa faule irraid, apkahrt
kurras faros pulzinsch pafautu, kas sem
mes irraid, teß, kurras schi faule arri
dsan apspihd, filda un augligas darra,
un Èà ikkatra faule arridsan warr mah
jas preeßsch dsihwahn dsimtehm buht.
Kad tu no to leelu leelu pulku to stahwuz
swaigsnu, kas wiffas faules irraid, un
to dauds leelaku neredsamu pafautu pul
ku, kas apkahrt winnahm teß, apdeh
ma, tad tu mannifi, zif ne s isfakht
dauds walstas Deewam irr, kurras
winach wiffas stahdijis, walda un par
tahm gahda, un Èà Deewam no wif
sahm debbeschu un pafautu mallahm
gohds un flawa atskann. Zo wiffas
schihß faules un pafaules irr tee rahdis
taji un fluddinataaji tahß deewischkas pil
nibas un gohdibas, spehka un gudribas,
gahdaschanas un mihlestibas. Èà Dees
wa ne redsama buhschana un Deewiba
tohp pee teem leeleem darbeem nomannita
un eeraudsita. Nu tu warri mannih,
kapehß Deewos, tas Kungs Zebäot, tas

irr tas Kungs to pulku faukts tohp, un
 Pahds leels Kungs un Kehniafch wiafch
 irr. Wiffas debbefis irr pilnas no wias
 na gohdibas. Woi tew fchè ne fwehtas
 fchaufch alas pahr eet.

Stattoht augstas debbefis prahti ap
 stulbst fwehtâ baigâ!

Zil tur pulki pafautu spihd un augstâ
 gohdâ staiga!

Kahdi leelumi un starpi! Ko tè zilweks
 geldetu,

Kad ne spehtu pee scheem darbeem atsiht
 Deewa Eelumu!

Woi tew ne us waigu semmē ja Friht,
 un ar Klannifchanu un fwehtu peeluhg
 fchanu lihds ar to fwehtu debbes pulku
 (Zahn. parahd. 4, 11.) ja fakka: Kungs,
 tu ween effi zeenigs dabbuht gohdu, fla
 wu un spehtu, is tu effi wiffas leetas
 raddi

raddijs, un zaur tarou prahtu irr tahs,
un irr radditas! Zeescham

Wissu debbes = debbes pulku, wissas pa-
faul's raddijs Deewo,

Zee irr winna spehka sikhmes; winnu
Lohschums it pateef

Kà ar pirksteem wissur rahda manniht
Deewa gohdibu.

Eai tad zilweks tarwi prahti fhattahs us
fcho jaukumu.

Jo kad tu kà lohps un aklis Deewa
darbus ne manni,

Zad tu ferw' un farou preeku, un pat
Deewu, atmetti.

Za XXI. nodatta.

Notahs dabbas.

Za dabba, to Mahzitaji Nature
 fauz, irr ta eekschliga buhschana,
 un tee dsihwi spehki, kas eeksch wiffahm
 leetu leetahm pehz farwas kahrtas irraid.
 Deews irr tahs dabbas jeb nature's
 Tehws, kas pehz farwu muhschigu prahs
 tu to isdohmajis un nolizzis, un zaur fa
 wu wiff. spehzibu istaifijis. Ne kas
 Deewa ne isdibbinajamu gudribu ta
 skaidri parahd, ka tee spreesti likkumi,
 pehz kurreem wiffas pasaul'es leetas no
 teek. Za pilniga dabbas atsichschana pa
 leek mums noslehpums, bet tomehr gais
 schajs prahts pehz gudru lauschu mahzi
 bahm daschu atspihdumu no ta manna.
 Jo wairak zilweks scheitan prahtu zilla
 un mahzahs, jo gaischaks winna prahts
 tohp un fwehti zeltahs. Jo tahs leetas
 pasaul'e pasiht un labbi ischekirt, un tahs
 Deewa raddibas pareisi walfahrt, wiffu
 geuhribu

gruhtibu weeglina un laimigas deenas
padarra. Bet kas to ne jehds, un fa-
wus fahrumus ween zeeni, tas pret dab-
bas aplam darridams, laimi un weffe-
libu saude un faws pats vende tohp. Itz
tin kà nejhga behrns pee ugguns un
werdoscha uhdens bahsidamees few ap-
bruzzina un fadedsina.

Là, kà Deews irr tahs dabbas
Zehws un Radditajs, tà irr wiafch ar-
ridsan wianas Usturretajs un Wal-
ditajs.

Zilweki ar wisseem faweem spehkeem
wairak ne spehj, kà no gattawahm lees-
tahm, fo Deews raddijis, fahdu leetu
taifih. Gan zilla nammus, muifchas,
basnizas, pillis un pilsfatus. Bet no
ka? No balkeem, kas meschâ aug, no
akmineem, fo schurp turp atrohn, no
mahla, fo no semmes isrohk. See-
wifchkas wehrvj, adda, schuhn un ar-
raksteem ispuschko. Bet fur linnus, wilz
las un pehrwes nemtu, kad Deews to
ne radditu. Skunstineeki dauds skun-
stigus

frigus darbus darra, fo tu apbrishne.
 Bet lai tee jel weenu dsihrou sahliiti ar
 sawahm rohkahm taifa, fo Deems us
 weentreis pa pulkeem radda. Kehniini un
 Kungi gan augsti walda. Zaur fo?
 Zaur laufschu spehku. Bet lai tee jel
 weentreis leetu fuhta, kad semme fakal
 tufi twihlft un augli wihst. Zilweku
 spehks wairak ne warr, ka zaur dauds
 puhleschanu ar rohkahm un eerohscheem
 daschas leetas zillaht un pahrtaisiht. Bet
 Deems un ta no wianna eestahdita dabba
 dauds tuhkstoschu reis tuhkstoschus darbus
 pee debbes, gaisa, uhdeni, kalnos un
 leijas, meschos un laulos, pee deenas
 un pee nakts, fluffam padarra, un ar
 sawu dwaifchu, jeb sawa Garra spehku,
 kas irr tahs dabbas awots, wiffas lee-
 tas apdsihmo. Un kad zilweks mahzabs
 tahs dabbas spehkus pasiht, tad tas
 zaur wiannas paligu daschu grubtu leetu
 warr weegli paspeht, kad wiansch tahs
 leetas fanest un peeschkirt, kas weens
 eefsch ohtra pehz sawas fahrtas no few
 pascha strahda. Za rijineeks proht pel-
 lawas no fweescheem zaur wehja paligu
 weegli

weegli atschert. Zittadi besgalligs
 darbs buhtu, kweeschus no pellarahm
 islassiht. Bet pret dabbas wiffa zilwes
 ziga gudriba un wiffi spehki ne ko spehki.
 Kad labbiba rijâ pahrsuttusi, tad jau
 fehklai ne geld, un kautschu tu wiffâs
 basnijâs liktu Deewu peeluhgt, tad to
 mehr ne dihg. Nu tu mannifi, kâ tghs
 dabbas sinna wiffur geld.

Za XXII. nodalka.

Mo tahs dabbas ahra-puffes.

Mehs gribbam wiff pirmat tahs dab-
 bas ahra-puffi raudsiht. Kur
 tikkai azzis mettam, tur wiffur pulku pul-
 ki no teem brihnischkeem Deewa Dar-
 beem, wiffu wairat waffaras, laikā
 rahdabs. Ar kahdu prahnu, padohmu
 un skunsti irr ikkatra leeta istaifita, un
 wiffas irr sawā starpā pehz sawahm
 waislahm un kahrtahm ischektas. Ka-
 tram irr sawas sihmes, pee ka pasiht
 warr. Tapehz us wiffahm leetahm ar
 plafchahm azzim un ar prahnu ja skat-
 tahs. Tahs sihmes, pee ka tahs wais-
 las un kahrtas pasiht un ischekt warr,
 irr daschadas: Sihmis, daktas, lohzes
 kli, leelums, pehrwes, smakka, smar-
 scha, un wiff, wairat fahkums, aus-
 gums, pahrweherschano un beigums.

Tahs

Taks augofchas leetas irr tee lee
 laki brihnumi starp Deewa raddijumeem
 wirs semmes eeksch wiffahm trim dab
 bas ziltim. Schahs trihs Dabbas
 ziltis irr ta alminuzilts, tas augku zilts,
 un ta dsihwu meefu zilts. Dee almis
 nu zilts ne ween almini flikti un dahr
 gi, bet arridsan wiffads warsch, kà selts,
 fudrabs, fwins, alwa, dselse, kà arri
 dsan pehrwes, wiffads fahls, un wiff
 kas no semmes israfts tohp, peederr.
 Dee augku zilts wiffas fables, puk
 kes, dehsti, kohli, labbiba, ohgas, un
 wiff, kas fakto, rehkenchts tohp. Dee
 dsihwu meefu zilts zilweki, lohpi,
 swehri, putni, siwis, fuffaini, tahri,
 gleemeschi, un wiff, kam dsihwa dwa
 scha irr, peederr.

Apluhko kà daschadi un fatwadi ir
 kates almintinsch, warsch un fahls
 raddihts, un kà weens par ohtru zeetaks,
 spohschaks un geldigaks irr.

Apluhko, kà brihnischki un kohfchi ka
 tra fahlite, pukite un kohjinsch istais

fiti? Kà skunstigi irr winau safnes, stoh-
bri, sarri, ferde, misa un lappas, un
wifurwairak tee jauki ispuschkoti seedi
un augti!

Upluhko, kà brihnischki un jo skunsti-
gi irr kates dsihws raddijums, kates
kahrpiasch un kullainihts, kates put-
niasch, kates lohps, un katra siros uh-
deni istaisihts! Katram irr pehz sawas
waiflas un kahrtas sawada galwa, mee-
fa, lohzehti, ahda, eefshas, dsihfles,
kauti, affins un dwaascha, un kas jo brih-
nischkis irr, katram sawas ar augstu sin-
nu istaisitas azzis, aufis, nahfis, mitte
un dsihwibas spehki irraid, kà sawa kahr-
tã redseht, dsirdeht, just, un sawu bar-
ribu atrast un ismittinatees warr.

Set kà brihnischki, skunstigi un pa-
gohdam irr pahr wisseem tas ziltweks,
tas meistera-darbs stary wisseem Dee-
wa darbeem wirs semmes, istaisihts,
zurra meefas un juschanas spehki jo skun-
stigi un glihschi irraid, kas sawu waigu
us debbes zilla, un ar prahtu un wallodu
apdah

apdahwinahs irraid! Ikkatrs lohze
 flihts pee wianna un ikkatra lohzefta mees
 ta pee wianna meefahm, irr ar wiff-
 augstaku smau zaur Deewa gudribu is-
 taifihst.

Jo leelaks brihnums starp wiffseem
 Deewa darbeem wirs semmes irr ta no
 Deewa stahdita Auglofchana un
 Wairofchana eefsch wiffahm trim
 dabbas-ziltim.

Woi tas newa brihnums, fà a fmi
 ni, fà felts un fudrabs, warsch, fwins,
 alwa un dselse, fehrrs, alluns, fahls, un
 wiffadas pehrwes semmè aug!

Woi tas ne jo brihnums, fà katra
 fahlite, puffite, labbiba un fohki dihgst,
 aug, fallo, seed un fime. Fahrtigis
 auglus ness un pa pulkeem wairojahs!
 Zitti zaur fehktu, fà labbiba. Zitti no
 faknes, fà tee atwaffi. Zitti zaur eedeht
 stiteem farrineem, fà tee Deewa-foh-
 zini. Kas issteepj, pahrrwehrrsch un fih-
 mo winnus no dihgla fahfoht, lihds pit

nam auglam beidscht? Kas scheitan
 Radditaja rohku ne pasihst! — Kad ta
 augloschana un wairoshana ne buhtu,
 tad wiffas sahles un labbiba fem beig-
 tas buhtu. No ka zilweki un lohpi dsih-
 wotu? Kas scheitan Radditaja prahtu,
 sinau un gudribu ne apbrihno!

Woi tas ne jo leelaks brihnums irr,
 Èa tee dsihwi radditjumi, lohpi, put-
 ni, siwis, tahpi un kuffaini waislos-
 jahs un wairojahs! Zitti zaur weenkahr-
 tigu dsimschanu, Èa pee lohpeem. Zitti
 zaur diwkhartigu dsimschanu, Èa pee
 putneem, Èas papreeksch pautus dehj un
 pehz isperre, un pee siwim, Èas farvus
 ikrus islaisch, Èo faule pehz isperre. Kas
 istaifa schohs wiffus un winnu meefinas
 ar wisseem lohzeffischeem, un Èas win-
 neem tohs dsihwus spehkus eedohd? Kas
 scheitan Deewa skunstes rohku un gu-
 dribu ne atsihst un apbrihno, tas irr tee-
 scham lohps ar zitteem lohpeem. — Zitti
 brihnischki pahrweherschahs. Wardus
 leni papreeksch melni un ne mas Èa war-
 des isfkattahs, ar astes un bes kahjahm
 pelde

peldedami. Vchz kad kahjas dabbun,
 aste suhd, un par wardehm pahrwehrs-
 schahs. Taurini apmett kahpostus, no
 ta tahrpi aug, kas pret seemu eetinnahs.
 Schee tahrpi paraffarâ isleen, spahr-
 nus dabbu un par taurineem pahrwehrs-
 schahs. Daschi putni, kâ besdeligas uh-
 deni un slohkas laukôs zauru seemu kâ
 nomirruschi gull, un paraffarâ atkal at-
 dsihwo. Ka brihnischks irr Deews eeksch
 farweem darbeem!

Bet woi tas ne tas wiffuleelakais
 brihnums wirs semmes irraid, kâ no
 weena ziltweka affinim tif dauds tautas
 wirs semmes dsihwo! Kas fataif muhsu
 meefas eeksch mahtes meefahm? Kas
 irr tohs kaulus ar dsihflehm tâ fkunstigi
 fahchjis? Kas muhsu firdi, to dsihwis
 bas atwotu, kas muhsu galwou ar to brih-
 nischku smadseni, ta prahta dsihwokli,
 kas muhsu azjis, ausis, deggonu, mutti
 un mehli, un rohkas un kahjas ar fa-
 weem pirksteem, un wiffus zittus lohze-
 khus fataifjis? Kas irr tahs dsihfles is-
 steepis un ar affinim pildijis? Kas tohs

dschwous spehkus tur eelehjis? Teescham
 Deetos un ne zits irr tas Tehros muhsu
 dschwibas. Wixnam no mums peedere
 flawa, brihnischana, pateilfchana un
 paklausifchana.

~~XXXXXXXXXX~~

Ta XXIII. nodalla.

No tahs dabbas eefschligas
buhfchanas.

Zà effim mehs tahs dabbas ahrapuf-
fi apfkattijufchi. Schi ahrapuffe
zaur daschadahm sihmehm, kas til lab
là Deewa rofkas raksti irraid, to
eefschligu dabbas z buhfchanu
atsiht dohd. Bet tur dauds dauds aps
dohmafchanas un mahzibas wajjaga.
Gudri laudis, kas zits no zitta dauds
mahzijufchees, un paschi dauds fadsihwoe-
jufchi un pahrdohmajufchi, no ta waikaf
proht. Jauneem laudim no teem ja mah-
zabs. Es gribbu no ta arridsan drufzix
rakstibt.

Uhdens un ugguns irr tee wiiffpir-
mi dabbas fahfumi, fo Mahzitaji Ele-
mentes fauz. Ahriqi tee rahdahs fawā
starpā là prettibneeki, un irr zits tohti
zittadi.

zittadi. Uhdens behg fà swaifs no ug-
gung, un uggung atkal dsehst no uhdens.
Uhdens lihdsenâ weeta stahw, bet us
leiju wiasch fkeem. Uggung ne mas ne
fluffu stahw un ar ween us augfchu
schaujabs. Uhdens ne aug. Ja zits ne
peenahf, tad jo deenas isfihf. Bet ug-
gung, jo barribu atrohn, jo aug un is-
plafchabs. No weena dsirkstela, kad
ne glabba, wiff nams un pilstats warz
eedegtees, bet kad barribu wairs ne
atrohn, tad pats suhd. Uhdens barro
wiffus auglus un pahrwehrschafts katra
augtâ pehz wianna dabbas, un uggung
fà rihjams wilks ar farwahm leefmahm
wiff pohsta.

Bet eekschligi irr uggung un uhdens
eeksch wiffahm leetahm, kas aug un dsih-
wo, fà draugi farweenoti. Das eekschligs
uggung irr tas fiktums jeb ta filta dwa-
fcha un tas Gars, kas eeksch wiffaem
angteem ar to eekschligu fullu, un eeksch
wiffahm dsihwahm meefahm ar tahm
affinim un ar to plahnu fullu fihkafâs
dsihflitês farweenojabs, un tohs apdsihwo.
Bet

Bet tas beefals uhdens irr ta meesa, no
ta augumâ wiffi augli un lohzeſli pla-
ſchahs. Zo tas irr wiffi akmini, augli
un meefas zittadi, ta brihnifchki pahrs
wehrſts un ſabeefis uhdens un ſakaltu
ſchas glohtes?

Za eekſchliga dabba irr ta neredſama
Deewa rohka, zaur fo winſch wiffas
leetas walda, un wianna gaiſma irr ta
eekſchliga dabbas uſmuddinataja un
wiſſu leetu dſihwiba. Schi eekſchliga
dabba irr neredſama, tomehr ſarous
dſihrous ſpehkus wiſſur rahda un man-
niht dohd. Tee dſihwi ſpehki paſaulê
irr dauds un daſchadi. Zitti ahtri, zitti
lehni, zitti welk, zitti ſaturr, zitti ſchier,
zitti ſilda, zitti nowehſina. Sarwadi
Deews katrai ſahlei ſarou dabbas ſpeh-
ku dewis. Zitta ſaldana, zitta ſſahba,
zitta ruhka, zitta kohſch, zitta ſarauj,
zitta atlaiſch, zitta mihekſina, zitta ap-
turr. Zittas ſahles pee daſchahm ſlim-
miſahm geld un wahjibu ſpirdſina, ar fo
Daktari daſchu neweffelu un puſſ mir-
ruſchu dſeedina. Zittas ſahles irr ne-

wesselas un nahwigas. Kas schahdas
 sahles fleppeni zitteem par nelaimi bruh-
 ke, tas tohp burwis jeb raggana, un to
 ugguni pelna. Schè wels newa wai-
 nigs, neds arridsan ta sinnaschana tahdu
 sabtu, bet ta skauga firds un ta sauna
 bruhke us sawa turwaka skahdi.

Ea gaisma irr tas awots wiffas
 dschwibas, un irr tschetr kahrtiga: Ea
 rmbshiga gudribas gaisma irr eeksch
 Deewa. Ea prahta gaisma irr eeksch
 engeteem un zilwekeem. Ea redsama
 gaisma irr eeksch faules un eeksch ug-
 guns. Un ta sawaukta gaisma irr eeksch
 wiffahm leetahm, un tam uhdenam to
 zaurskattamu skaidrumu dohd.

Ea isplattita debbes gaisma irr
 ne isfakkams Deewa brihnum, un ne
 kas Deewa neredsamai buhschauai ta
 lihdsinajahs. Kas warr to ihsti pa geh-
 dam isteikt? Ea debbes gaisma irr patti
 neredsama, un tomeht wiffas leetas ap-
 gaismodama redsamahs darra. Ea irr
 ta wiffu skaidrafa un tihrafa un weena
 garrri

garriga buhschana. Kas warr to ar roh-
 Fahm fagrahbt un glabbah? Ea irr tas
 awots wiffa spohschuma un glihtuma.
 Kas warr winnas drihschumu, plahn-
 mu, spihdumu un daschadu atspihdumu
 saprast? Winnas starrri azzumirkli ne-
 mehrojarnos starpos wiffur apfahrt steep-
 jahs. Ea gaisma atspirdsina un eelihgs-
 mo wiffu dabbu, un apdsihwo to ar jau-
 kumu, bet winnas atstahschana ar tum-
 sibu apbehdina un baida. Ea gaisma
 irr ta usmohdinataja wiffu augfchu speh-
 fu, un tas awots tahs dsihwibas jaur
 to dabbas-ugguni eefsch dsihwibas fil-
 tuma. Ar wahrdu fakfoht, Deems un
 gaisma irr eefsch wiffahm leetahm ta pil-
 niba. Bes Deewa ne buhtu ne kahda
 pafaule, un bes gaismas buhtu wiffa pa-
 faule tihrs tumfchums un pohsts.

Bet kas irr muhsu dwehfele, schis
 pirmsahzis Deewa gihmis? Ea irr dee-
 wifchka gaisma, weens ne redsams un
 nemirstigs Gars, kas ar gaischu prah-
 tu un daschadeem prah-
 ta spehkeem, ispu-
 fch-
 fohts irraid. Apbrihno tohs brihnumus
 eefsch

eelſch zilweka prahta, kad wiäſch to zilla.
 Nzzumirkli wiäna dohmas pahre wiſſahm
 debbeſim kaſpi un pahre wiſſahm paſaus
 lehm iſplafchahs. Prahts tiſ lab tahs
 neredſamas, kà tahs redſamas, tiſ lab
 tahs nohſt buhdamas, kà tahs flahs
 buhdamas, tiſ lab tahs nahkamas, kà
 tahs aiſgahjuſchas leetas dohmaht, fa
 lihdsinaht un pahrdomaht, un paſchu
 Nadditaju un wiäna gohdibu atſiht warr.
 Ne galligas irr wiäna dohmas. Zilwe
 ka ſirds prahts ar gribbeſchanas ſpeh
 ku un us laimi raddihts, labbu darrijis
 preezajahs un ſauna darrijis pats moh
 jahs. Nu redſi, tahda diwehſele, irr
 ar to meefu, eelſch ka wiäna dſihwo, kà
 ar ſwehtu faitu faſeeta un faweenota.

Un tà irr arriſſan ta eelſchliga dabba
 jeb ta neredſama paſaule ar tahs ahriſ
 gas dabbas, jeb ar tahs redſamas pa
 ſaules, kà ar ſwehtu faitu faſeeta un fa
 weenota.

Wairak es no ta ne warru rakſtiht,
 ju tai nabbagai Latweeſchu wallodai
 wahrdi

wahrdi truhst, no augstahm garrigahm
leetahm samannigi rakstih. Kad juh
fu tauta turpmak atskaidrosee, tad jums
arridsan augstaki un skaidraki gudribas
wahrdi rasees.

Za XXIV. nodalla.

No tahs dabbas liikkumeem.

Wehl man ja runna no teem dabbas liikkumeem, ko Deeros eestahdis jis un usturr, un no ta wiina fwehtia gudriba ta skaidra speegeli atspihd. Es jums no ta arridsan tahdu masuminau teikschu.

1) Za eekschkiga dabba irr dsihwa un spehzigä, un pilna no eekschkigas kuste-
 schanas eeksch wissahm sawahm wiss-
 masakahm daktahm. Siltä waffarä
 tahdu kusteschanu drebboschä gaisä no
 tahlenes pee sehtmaleem redsam. Bals,
 skanna, atbais un atskanna, kas tas
 zittadi irr, ta drebbots gais, kas lihds
 aufim liddinajahs. Glahse ar uhdeni no
 wirsu ar flapju pirksti riaki lehnäm trih-
 ta, fahf papreeksch eekschkigi drebbeht,
 un pehz it skanni skanneht. Glaschu
 lohde riaki trihta, fahf arridsan pa-
 preeksch

preeksch eekschligi drebbeht, un pehz gai-
schumu rahdiht, un farwu brihnischku speh-
ku wisseem, kas to aiskarr, lihdsdallihht,
un kad tahdu aiskarr, dsirksteles ar war-
ru mest. Zil dauds zitti brihnumi no
eekschligas kussteschanas nahk, kurras
awots tas eekschligs dabbas Gars eeksch
wiffahm leetu leetahm irraid.

2) Wiffas dabbas-leetas pasau-
le zits no zitta atlezz, un zits bes zit-
ta ne warr buht. No faules nahk fil-
tums no filtuma augtoschana, no aug-
teem barriba, no barribas lohpu un zil-
weku mittinaschana. Woi warretu
sahles un labbiba bes semmes, bes gai-
sa, bes faules, bes raffas un bes leetus
us-augt? Woi mehns warretum dsih-
woht, kad mums jeb gais, jeb semme,
jeb uhdens, jeb ugguns, jeb augli, jeb
lohpi, jeb dauds zittas waijadsibas truhk-
tu? Katras leetas sinnu arsiht un mans
niht irr gudru lauschu rohka.

3) Katrai leetai irr farwa zilti pee-
nahkams dabbas mehns. Pahrieeku
pahraf

pahraf jeb masaf irr dabbas pohstifcha-
 na. Skatt us semmes augleem, Kad
 pahreeku karsts, tad troihst un wihst,
 Kad pahreeku faufs tad kalst, Kad pahre-
 leeku flapsch, tad puhst, un Kad pahre-
 leeku falst, tad subd. Zapat ehdeens
 un dsehrens ar fahru un gaufru muhsu
 dschwibu usturr. Bet pahreeku fungi
 pahrepildiht, flimmibas un wahjibas
 dsemde. Siltums irr eeksch mums ta
 dschwibas dwaftcha. Kad schis siltums
 dsehst, tad nahwe flahst irr, un Kad sil-
 tums pahreeku aug, tad karfons roh-
 nabs, no ka zilweks ka fadedsis mirst.
 Nu mahzees, Kahdu nelaimi brand-
 wihns un pihpe dsemde. Wezzos lais
 kos laudis no ta ne ko sinnadami, pahri
 pahre simts gaddeem spirgti dschwija.
 Nu jau knauki mahle brandwihnu dsert
 un pihpi smeekelt. No ta sakruh, kuh-
 tri un nejhgi tohp, un jau puff-muh-
 schu-wihri nowezzejahs.

4) Eeksch wiffas dabbas nekahds
 kaunums, bet wiff no Deewa us lab-
 bumu raddihts. Bet ne wiffi to proht.

No warr ta dabba par to, fad dasch ap-
lam nelaimé ftreeen. Woi ugguns wai-
na, fad behrns fadeggahs, jeb zilweks
ar ffallu jeb pihpi aplam pee salmeem
eedams grehku padarra? Tapat newes-
feligas sahles ne irr tawa sinna bruh-
leht, gan mahjiti Daktari proht, kam
tahs geld.

5) Ta dabba taisnus zellus bes
lihumeem eet. Kas tohs atsibst, tas
irr ihsti mahjists, un kas pehz teem tur-
rahs, tas irr ihsti gudrs. Tapehz mah-
zees winnas zellus, un ne gribbi, fà wiff
pehz tarwas galwas eetu. Sarauj peeri
fà gribbedams, tomehr ta dabba farou
zellu ees.

6) Tee dabbas darbi mas eefah-
fahs, bet pehz jo deenas peenem-
mahs lihds pilnigu buhschanu. No
masa dihgla leels kohls un pilni augfi
nahf. No behrna, kas eeksch pitmahm
deenahm tif lab bes prahta, fà fuzzens
bijis, prahtigs wihrs tohp. No weena
D zilwe

zilweka dauds tautas un waistas zehlu
schees.

7) Wiffas waistas un kahrtas
irr sawa starpa lihdsigas, tomehr zits
zittam ne weens papilnam lihdsens.
Zik dauds tuhstoschas lappas no wees
nas kahrtas mesha irraid, tomehr ne at
raddisi diwi lappas, kas ta pilnam lihds
senas buhtu, ka weenu no ohtas pawifs
sam ne warretu ischekirt. Zik dauds simts
simtu zilwekus tu redsi, kas wiffi ka zil
weki isfkattahs, tomehr ne atraddisi di
wi zilwekus, no furreem abbeju waigs
jeb gihmis weens ohtam ta lihdsens buht
tu, ka pawissam ne warretu ischekirt.
Reds jaunu Deewa gudribu! Ka war
retum mehs sawa starpa istikt, kad mehs
ifdeenas fajuktum.

8) Wiff, kas tihrs, skaidrs un
nesamaisihts irr, tas irr garrigs un
spehzigis. Un jo tihraf kahda buhschas
na irr, jo spehzigu winna irraid. Nu
tu drihs mannisi, ka zuhkischka dsihwo
schana

fehana un neschkihstiba apgahna un nesch-
kihstas un lihpanas flimmibas dsemde.
Tapeh; artidfan Deems wezzas derra-
bas laikâ farweem laudim daschus schli-
stichanas bauflus detwis.

9) Geßsch wiffahm trim dabbas zil-
tim Deems to stahdijis, kâ ta waiflo-
schana un wairofchana no fehklas nahk,
un kâ iffatrai waiflai sawa ihpatti feh-
kla irraid, un katra kaheta sawu lihdsi-
gu kahrtu dsemde. Schi dsemdinascha-
na noteek zaur to eeffchëigu garrigu ug-
guni, kas katrâ fehklâ irr, kamehr wehl
priftha un ne famaitata irr, fo ta faule
zaur sawu dsihrou siltumu isplatta, un
tas drehgnums barro un audsina. Zâ
zaur fauli un fehllu Deewa gohdiba
wirz semmes sawadi atspihd.

10) Wiff, kas appaksch faules
irr, beidsahs, un us sawu sahkumu,
atpakkal dohdahs. Sneegs un jeddus
no uhdens nahk un atkal par uhdeni tohp.
Tapat zilwekka meefa no semmes nahkuffi

attal par semmi tohp, bet tas Gars,
fchi deetwischla dwaſcha, attal us Deo
rou dohdahs.

11) Eeksch wiffahm trim dabbas zils
tim ikkattrai fahrtai fawa atdsimſcha-
nas un apſkaidroſchanas fehkla irs
raid, un ta nahwe un fatruhdeſchana
irr tas no Deewa isredſehts zeksch us to.
Deeſcham, tas kroeefchu graudiaſch ne
neff augtus, ja tas ne ſemmé kriht un
apmirſt. Jahn. 12, 24. Sapat muhſu
meefa ne atſels nedſ apſkaidrota taps,
ja ne papreeſch mirſt un fatruhd. Eà
tohpam mehs us muhſchibu dſimmuſchi.
Af augſta zerriba, un drohſchiba pret
nahwes isbailehm!

12) Wiſſas leetas wirs ſemmes
zilweku waldischanai padohſtas, un
zilweks irr wiſſu leetu Kungs. Un to-
mehr winnam farwu maiſi ſuhri grubti
ja peln, fo wiſſi ziti raddijumi gattarou
atrohn. No ta mahzees, Eà zilweks tas
augſta

augstafajs wirs semmes, un Deewa
gihmis buhdams, scheinan miht, us zittu
dsihwibu fataifitees. Us to dsennees,
un preezajees tahs nahkoschas debbes
laines.

Ta XXV. nodalla.

No tahm mahzibahm pee
pasaules un dabbas.

Rad mehs tahs debbesis un pasaules,
winnu leelumus, glihtumus un
brishnumus, un to dabbas buhschani
cefsch wiffahm leetahm apdohmajam, tad
wiffur Deewa gohdiba fà flaidrà spees
geli atspihd. Jo Deewa neredsama
buhshana tohp no raddibas tahs pasau-
les pee teem darbeem nomannita un
eeraudsita, ir winna muhschigs spehks un
Deewida. Reem. 1.

See debbes leelumi dohd mums Dees
wa jo leelaku leelumu manniht, kas ne
woen to wiffu ar farwu buhschani un goh-
du pild, bet arridsan ne isfalkoht un
bes galla leelaks, ne fà tas wiff, irraid.
Kas to wiffu raddijis, usturr un walda,
woi tas ne irr tas Wiffusp ehzigais,
un

em tas Wissugudra Kajs? Wiasch
 irr tas Brihnisch Kois, ne ween pee
 teem wissleelakeem leelumeeem, bet arri
 dsan pee teem wissmasakeem masumeem,
 un pee wissahm Dabbas Kahrtahm.
 Wiasch to wissmasaku Kukkainiti un it
 Kattru pihschliti tik lab, Kà tahs debbesis
 un pasauls ar brihnischku skunsti istais
 sijis. Kas warr wianna prahu, sinu,
 padohmu un gudribu snehgt?

Wissuwairak wianna swehta gah
 daschana un mihlestiba wissur
 atspihd.

Apdohma jel, ar Kahdu swehtu ap
 gahdaschanu tarwas diwi aztinas no
 Deewa istaifitas. Ne ween to skunstes
 darbu sehè apbrihno, bet jo wairak to,
 Kà tu zaur scheem diwi maseem zauru
 meem to leelu pasauli un tik dauds tuhk
 stoschas leetas us weenreis redseht ischkirt
 un pasiht warri. Kas buhtu zilweks bes
 azzim un redseschanas spehku? Kà mah
 zees atsicht, Kà mihligi Deews arridsan
 par tew gahdajis — Apdohma wehl,

zif skunstes Deewos pahre muhsu deenisch
 fu maifi gahdadams pee debbes un sem-
 mes parahdijis, un wiff tà eetaifijis, tà
 faulei, semmei, wehjam, un twaifeem
 waijag ar fehklai faderreht, tà ta dihg,
 augt, falkoht, stohbrus mest, wahrpas
 dsiht, seedeht, eenahft un to fehflu dauds,
 fahrtigi atdoht warr — Ko Deewos
 darrijis un wehl darra, to ne fewis
 dehl darrijis. Zo wiasch irr un palrek
 muhschigi fwehts un laimigs fatwâ de-
 wischkâ pilnibâ. Bet tà wiasch wif-
 fas pasfaules raddijis un eetaifijis, to
 wiasch darrijis farou pilnibu raddejus
 meem lihdsdalliht.

Wiasch tur flahf fwehtus bauflus
 zehlis, muhsu laimi melledams. Zo
 Deewa bauflus darriht, irr muhsu lai-
 me, un Deewa bauflus pahrfahpt, irr
 muhsu nelaime.

Ar wahrdü falkoht, fur mehs azzis
 un prahtus mettam, tur mehs tahs brih-
 nischfas pehdas no wianna Deewibas
 mannam. Zo wiasch par wisseem, ir
 par

par to wiffmasaku nezeenitu tahrpianu
 gahda, fà wiansch tad zilweku aismirstu,
 kas preeksch wiffseem dsihweem un redsa
 meem raddijumeem ar gaischu prahstu is
 puschfots irr.

Das Deews, kas barro tahrpianus,
 zo wairs apgahda zilwekus.
 Kas muhsu martus skaitijis,
 Das dwehseles ne peemirsihs.
 Kas putnixus ismittina
 Un pukkes puschfo glihtumâ,
 Das dwehseles nemirstigas
 Ne pamettihs bes laimibas.

Bet kapehç tad Deews zilwekeem
 darbus uslizzis, ar sweedreem waigâ
 sawu maisi pelniht, un lohpeem gattawu
 barribu dohd? Das irr ne ween muhsu
 grehku pehç, bet arridsan, fà tee zilweki
 flinkodami ne us kâuneem kahrumeem
 kistu. Zo flinkums irr wiffas blehdis
 bas skohla. Kapehç Deews ar swehtu
 sinawu zilwekeem dauds wairak waijadsis
 bas dewis, ne fà lohpeem. So tu dohç
 ma, fo zilweki darritu, kad tee wiff gat

taru atrastu, ko tikkai firds eegribbahs?
 Woi tee prahtu zillatu? Par ko? Tee
 farwâ walkâ un farwôs fahrumôs ehstu,
 dsertu, gulletu un par ne ko ruhpetohs.
 Woi us tahdu wihsî dauds labbaki, kâ
 tee lohpi buhtu? Deewos to gan pare-
 dsjeis un tapehz stahdijs, kâ tee no wais
 jadsibahm dsikti prahtu zillatu, jo dee-
 nas jo gudraki taptu, un zaur prahta
 zillafchanu un tikkumu Deewam lihdsigi,
 un us fwehtu muhschibu fataisiti taptu.
 Kâ mihligi irr Deewos par zilwefâ augz
 stinaschanu gahdajis!

Bet ne leppojees tarwas zilwezigas
 augstibas un wehrtibas pehz, bet apdoh-
 ma taru masumu. Kahds masiasch effi
 tu, kad tew no tablenes klaijumâ reds!
 Tu tad ne leelaks kâ muscha isffattees.
 Tahlak tu azim isfuhdi. Kahds pihsch-
 lihts effi tu pret wissu muhsu semmi, kâ
 smilkschu-graudiasch pret laukeem, jeb
 uhdens-lahfite pret esaru — Apdohma
 wehl wairak, kâ wissa muhsu semme
 tik lab kâ fuhdin fuhd, kad tu to pret
 tahm leelafajahm pafaulehm mehero —
 Ea

Za silla un bahla swaigsne dauds simt-
 reis leelaka, ne ka muhsu femme, to-
 mehr mums ne leelakas, ka masas swaigs-
 nes rahdahs. Kad nu mehs wirs sillas
 jeb bahlas swaigsnes dsimmuschi buhtum,
 woi mehs tur ko no muhsu femmes res-
 dsetum un sinnatum, kas dauds simtreis
 par tahm masaka irraid? Za wissa muh-
 su femme ar wissahm sawahm walstahm
 subd! Kahds masinisch tu nu buhsi. —
 Patti muhsu faule ar wissu sawu lechu-
 mu un spohschumu pret wissu debbes-ehs
 ku subd. Zo kad tu pee tahm augsta-
 kahn swaigsnehm buhtu, ko mehs tif ko
 eeraudsiht warram, un no turrenes us
 muhsu fauli skattitu, tad tew wirra ne
 leelaka, ka masa masa swaigsnite isstat-
 titohs. Un kad tu wehl ohtruteek tahlak
 buhtu, tur tad muhsu faule ar sawahm
 is pafaulehm, un ar wissahm walstahm,
 kungeem un laudim wirs tahm paliktu!
 Kad ne buhtu Deems, kas muhs pees
 minn, tad tahkas debbesis ne kahda sin-
 na un peeminaa no mums buhtu. Kad
 to ihsti apdehma, tad ja brihnijahs, ka
 subds gribb leeks buht!

Bet kas muhs leelus padarra, tas
 irr muhsu gaischajs prahts, kad mehs to
 zillajam, un Deewu no wiinna darbeem
 atsihtam, un to muhschigu gohdu apdoh-
 majam, ko tee fwehti zerre.

Zapeh; mums kà ziltveeem peenah,
 kabs, us Deewa darbeem flattitees, tohs
 apbrihnoht, un to Radditaju no wiinna
 raddibahm pasiht.

Debbes, semm' un wiffas leetas
 Irr ta leela Deewa darbs.
 Wiinna gohds pild wiffas weetas.
 Nē tu augstajs debbes starps!
 Zif reis' temi eeraugu,
 Augstu Deewu peeminnu.

Tur klapt lai mehs schihs semmes
 dahwanas ne fero pascheem par walgu,
 bet Deewam par gohdu un pateiſſchanu,
 un mums un zitteem par labbu, ar fah-
 tu un gauſu walſajam, tam augstakam
 deroejam pateizam, un tahs augstakas
 debbes, dahwanas un pilnibas, ko mehs
 tur gaidam, peeminnam.

Kam

Kam nu scheitan wirs semmes pee
Deewa darbeem pateifschana un lustes
irraid, tam Deews tur debbesis farus
zellus atfkaidrohs, un eefsch winnahm
pafaulehm farus darbus un gohdibu
rahdihs. Tur weens besdibbens no
Deewa darbeem un brihnumeem pehz
ohtra teem fwehteem un apfkaidroteem
atklahfees. Tur buhs fwehtas fkattis
fchanas lustes un brihnifchanas bes gal
la. Tas buhs muhschigs fwehts ka
weklis un Deewa gohda teifschana.

Al tas tad wehl gribbetu lohps buht
un ne wihschoht firdi un prahtu. us Dee
wa darbeem zillaht! Tahdam lohpsam
Deewam schehl ta pafaule ka par weltu
raddita, un pee tahda ta Radditaja gohds
suhd. Al wai tahdam! jo winsch ars
ridsan muhscham suddihs. Tapehz mans
behrens, lai tas tew allasch augsts un
fwehts preeks irr, Deewa darbus pee
debbes un semmes, laufos un meschos,
mahjas un zekta fkattihht un apdohmaht.
Katra raddiba, leelumi un masumi, ka
tra pukite un sahlite, ta leela Meistera
gohdu

gehdu gunde. Lai Fatra schada leeta te
 wi speesch, winnu atsiht un par to pree
 zatees. Tad tu fwehti laimigs buhfi,
 un dauds laimigaks, ne fa lohps pee fa
 weem fahrumeem, baggats pee fawas
 mantas un naudu schirstas, un dsehreis
 pee brandwina buddeles un pee allus
 muzzas.

Jo wairaf tu Deewa darbus un zel
 tus wehrâ nemfi, jo wairaf taros prahts
 audsin augs un zillafees, jo wairaf tu
 wezzu babbu pafakfas un neekus atmet
 tifi, un jo wairaf tu ar fwehtu gudribu
 appaismots tapfi. Das tewi dauds pa
 lihdschs pee Deewa atsihschanas flucht,
 un us to fwehtu muhschibu, zeenigi fatai
 fitees, un derrigs lohzeelis pee winnas
 fwehtas draudses tapf. Tad tu scheid un
 tur laimigs buhfi.

Mihli Latweefchi.

Schi nu irr tahs pafauls, un dab
 bas Mahziba, fo es aprakstijis es
 mu. Ne dehma, fà schi mahziba pil
 niga un jau wiffa irraid. Kas war
 Deema darbus un stahdijumus beigt?
 Eas, fo es rakstijis esmu, irr tikai mafs
 eefahkuminsch. Simts grammatas ne
 peetiks, Deema darbus isstahstiht. Bet
 romehr jums Latweefcheem, kas juhs pas
 pilnam tukfchi bijat no pafauls, un dab
 bas = mahzibas, schi manna pirma mah
 zibianna tik dauds geldehs, atsiht, fà tas
 augstajs Deems wiffas leetas ar gudru
 un fwehtu sinu raddijis un eetaifijis, un
 fà wiffi wianna darbi ne aplam, fà prah
 tâ schaujahs, schodeen tà, riht zittadi
 noteek. Uf ne. Bet fà wiff jau no
 muhschibas nodohmahs irr, un no win
 na fwehti usturrehts un waldihst tohp.

Kur nu paliks elka-deerwiba un leekas
tizzibas! Nu sinnacht juhs, kà wiff no
Deewa ar dsihweem spehkeem raddihts
irt. Kà warretut juhs nu wairaf isfnik
keretahm, ismahletahm un ispuschko
tahm bildehm, kam ne kahda dwaſcha
jeb dsihwiba irraid, kahdu ſwehtibu pee
likt, pee tahm paligu mekleht un preekſch
tahm flannitees! Kà warretut juhs wai
raf likt apmahnitees, no waſku-ſwezzis
tehm, ſumminafchanahm, ahrigahm ſih
mehm, iswehletahm deenahm un zitteem
ſchadeem tahdeem neekeem ſawadu ſweh
tibu un ſpehku zerreht? Kà warretut juhs
leekas paſakkas un ehrmus wairaf tiz
zeht? Ea paſaules, un dabbas, mahzi
ba un atſiſchana jums ſkaidri rahda,
kas warr buht, un kas ne warr buht.

Beidſoht es wehl ſtahſtiſchu, kas man
pee ſchihs grahmatas beigſchanas notif
ſe. Patlabban man weens Draugs
mihti apmekleja. Es laſſiju wiannam
ſchohs rakſtus no tahs leelas paſaules-eh
kas preekſchâ. Ur mihtigu ſirdi wiſch
preezajahs, kà arridsan jums nabbageem
Latwees

Latweefcheem buhs Deewa darbus ffai
 draki atficht. Dauds no Deewa brihnu
 meem un no tahm zittahm Deewa wals
 stahm runnajufchi, pehdigi no faules wal
 loda bija, arrig fchi, kas is pafaules ap
 dsihwo, patti deggots pohsts buhtu? Woi
 tad Deews ne buhtu padohmu atraddis,
 tanni wiff, ieelakâ ruhmi raddijumus
 stahdiht, kas tur arridsan winnam par
 flawu laimigi mistu? Woi muhsu nefas
 praschana warr Deewa gudribu un speh
 fu mehroht? No Deewa in winna dar
 beem mehs ne warram pahrlaeku tizzeht?
 Ar schahm dohmahm gahjam mehs
 gulleht.

Mans Gars ir meegâ ar schahs jau
 nas pafaules kawejahs. Es biju faulê.
 Kahdas ne isfakkamas jaunus un brih
 nischkas raddibas tur bija, til ffaidras,
 tã tihrs siktars. Kohkus un augtus war
 reja zaur stattiht. Zilweki putni un loh
 pi bija gaischi. Wiff bija schlibsts un
 tihrs. Gaisf bija ffaides un rahms.
 Kalni meschi un leijas wiffur no faldahm
 libgofchanahm fkanneja. Kahdi ne is
 fakkami

fakkami preeki un jaukumi tur bija! Es juttu lihds ar teem Saulineescheem deb-
 befigu lihgmibu, un flardeju to brihnisch-
 ku Radditaju par to piinibu sawas goh-
 dibas schinnis preeku mahjās.

Èà, Èà es ar paschu rihtu no sapna
 nomohda tappu, un mans prahts lihds ar
 azzim atwehrahs, manniju es swehtu pree-
 ku pee ferwis. Es tuhdat zehlohs no gul-
 tas to jauku pasauli un to no jauna ap-
 skaidrotu dabbas walstu raudsiht. Es
 attaisiju lohgu. Ak Èà manni prahti us
 weenreis atdswoja, Èad es to pasauls-
 stuhru, Èas mannā preekschā bija, eefkats
 tijohs, un jaukumus eeraudsiju, Èo es pa-
 preeksch ne Èad biju wehrā nehmis. Es
 stahwoju Èà jaun raddihts zilweks preeksch
 dabbas-durrim, Èo man ta Radditaja
 rohka atwehre. Schè man no wiffahm
 mallahm, Èà no Paradihses, lustes pret-
 ti dwašchoja. Mannas pirmas dohmas
 zillajahs us to Radditaju schihs gohdi-
 bas. Sawu muhschu manna firds tah-
 du augstu un swehtu zeenischanu preeksch
 to Radditaju newa juttufi, Èà to brihd.
 Es

Es ilgu laitu Èà apnemts biju, kamehe
 manna mutte fchohs wahrduš issteize:

Al tu muhschigs atvots wiffas buh
 fchanas! Wiſſ fchis glihtums nahk no te
 wis! Tawa gudriba tik dauds nezisſtai
 tamas leetas faſtahdijis un iſpuſchkejis.
 Dikkai tawu weenigu tohku mehš žaur
 wiſſu leelu dabbaš, walſti paſiſtam, al
 tu neſamannams Tehwš taħš dabbaš!
 Eekſch tawa muhschiga prahta irr tee pa
 dohmi bijuſchi, eekam wehl taħš paſaules
 tappa. Schi debbes, ehka irr tawa iſ
 dohmaſchana, fo tawa wiſſſpehziġa gaiſ
 mā žehlufi: Tawa beſgalliga miħleſtiba
 un ſchehlaſtiba gribbeja, Èà prahtigi rad
 dijumi pee wiſſeem ſcheem glihtumeem un
 jaufumeem laimigi buhtu! Tu iſmahle
 taħš debbes, pehrwes. Tu žilwekam to
 Garru no debbeſigas kaħrtas dewiſ, tew
 eekſch taweem darbeem eeraudſiht. Man
 dohmaht, manna aħš tewi redſ, Èà tu to
 daiġumu eekſch tuħſtoſchahm bildehm par
 wiſſu dabba iſkaiſi. Al faut jel fchis dai
 lumš no tejenes arriđſan mannâ droehš
 felé nahktu, Èà wiſſas mannaš dohmas

un jufchanas tà faderretu, un wiffa man-
na droehfelle tà daila un tà jauka buhtu,
fà tawas raddifchanas gohds. Lai es jo
prohjam jel ne fahdu deenu fadsihwoju,
furrâ es tew ne buhtu dabbas-gihmi, fà
fkaidrà fpeegelt, eeraudsijis!

Es fahweju wehl ilgu laiku preekfeh
dabbas-waiga pilns dohmahm un jufcha-
nahm, fo es ne warru isfazzijt, fad pa
tam mans Draugs bija zehlees un us
man fazzija: Deefcham juhs jau atkal
ar tahs jaunās pafaules jaukumeem fa-
wejtees? Fad es winnam fahstiju, fo es
fapni redsejis, un fo es patlabban pee
dabbas apfkattifchanas juttis, un fà tago
gad manna firds juhtin juht, fo es pa
preekfeh tikkai tizzeju. Tahs mahzibas
man Deerou un winna buhfchanu gan
atfihrt rahda, bet jaur tahs dabbas fkat-
fchanu es Deerou fà preekfeh azzim redsu.
Es wiffur juhtu winna buhfchanu, un
wiffâs mallâs fkattu winna gohdibu.

Mans Draugs atbildeja: Tas ne
warr zittadi buht. Jo fur fahrtas un
daitu

Taitumi rohnahs, tur teescham kas irr,
kas tohs taifa. Kur mehs jauki fataisio
tu dahrsu redsam, tur mehs arridsan
prahigu zilweku Flahtumâ dohmajam,
kas to kohpi. Kad nu mehs pee wiffa
raddijumu pulka wiffur glihtumus, sin
kas un padohmus mannam, tad muhsu
prahitam waijag us to gudru Radditaju
dohmaht.

Es fazziju: Mehs to tif skaidri un tif
drihs warram jehgt, kâ to Flahtumu wees
na zilweka, kô mehs dsiedam runnajam.
Tapeh; arridsan tahs dabbas un win
kas glihtumu wehrâ: nemschana un at
sichschana irr ta wifflabbaka un weeglaka
skohla, teem zilwekeem Deewa atsichscha
nu mahziht. Un kâ warr zilweks few lee
laku laimi wehleht, kâ to Radditaju at
sicht, kas to pilnibu no wiffa jaukuma un
labbuma wiffôs farwôs darbôs parahd.
Kur irr jel kahda dabbas meetina, jeb
kahds nezeenihts raddijuminsch, kô
Deewos weenu azzumirkli ar farwu gu
dribu un schelastibu atstahdu? Kahda
neswehta irr tahda zilweka dsichwiba, kas
D 3 fcho

fcho augstu pateefibas-wahrdu ne atsihst,
 Es tomehr weenigi spehi wiffu muhsu
 dsihwibu ar augstu fwehtu preeku aplai-
 moht. Es taifni sakku: Schi apdohma-
 schana man ta pee firds eet, Ea es turps
 mañ ne kad ne warreschu to dabbas-wal-
 stu bes fwehtu preeku usluhkoht. Man
 allasch Ea preeksch azzim buhs, Ea tas
 Kadditajs pehz farou Kaddijumu laimi
 darbojabs. Kahds preeks tas irr, sins
 naht, Ea muhsu listens ne us mas gad-
 deem, bet us to nebeidsamu muhschibu,
 eeksch tahm rohkahm ta mihta muhschiga
 Tehwa stahw.

Mans Draugs atkal atbildeja: Tees
 scham tahs dabbas skattischana un ap-
 dohmaschana mums ne ween mahja, Ea
 weens Deews irraid, bet arridsan kahds
 wlasch irraid. Wiff to mehs eeksch tahs
 leelas dabbas-walstas redsam, irr win-
 na darbs. Ea mahjiba un tee stahsti no
 tahs dabbas newa zittadi, Ea weena mah-
 jiba un stahsti no Deewa. Ea Ea mehs
 no teem stahstiteem darbeem weena zils
 weka, winna prahtu un padohmus at-
 siht

sibt warram, tà mehs arridsan no tahs dabbas, ta neredsama Radditaja prahtu un padohmus atsihstam. Tahs isgu drotas mahzibas, fo zilweki no Deewa mahza, rets proht, bet fo mums patti dabba un winnas glihtumi un likkumi no Deewa mahza, tas irr wisseem zilwekeem saprattigs un eet pee firds. Tee ne ween mahza ta augsta Radditaja gohs du atsibt, bet tee mums arridsan winna Tehwa sirdi fà preeksch azzim mahle un tà sirdi speesch, fà mums ta peeminna no winna ne kad suhd. Tà, fà mehs no wallodas prohtam, fo zilweks dohma, tà mehs no tahs dabbas prohtahm, fo Deews dohma.

Teescham, fazziju es atkal, ta dabbas skattischana un apdohmaschana irr ta wissu zeeniga rohta weena prahta-zilweka, ja winsch tikkai pee ta ween ne paleef, fo azzis reds, bet ar farwahm dohmahm lihds neredsamam Radditajam zeltahs. Ak kas tas par kaunu zilwekeem, pee tahda gaischuma neprattigeem, un pee tahda laimes aweta skumz

jâs palift! Kam jel tee ziltweki farou lais
mi ar mohlahm no tahlenes mefle, fo
tee it turou un weegli warretu snehgt!
Zahs dabbas walsts winneem tit lab
apgaubfchanai, Èà arridsan mahyibai
walkâ stahro, bet tee preeku un gudribu
tur mefle, fur tee to ne kad ne atraddihs.

Zas irr, fo es tew gribbeju stahstih.

Zu wiffuwaldigais Deems un
Zehws, kas tu tahs ziltweku firdis loh
zih warri Èà uhdens uppes, furp grib
bedams, apgaismo jel zaur taweem wahr
deem un darbeem arridsan to Latweefchu
tautu, un lohzi winnu firdis us tawu
flaidraku atfihfchanu. Tew peederr
gohds un peeluhgfhana muhschigi muhs
fcham! Amen!

La ohtra datta.

Mugstas Dseefmas
un **Singes.**

1875
J. H. ...
...
...

La augsta gudriba.

Melod. Pensez vous, jeune Lisette.

Swehta Deewa-lihgawinna,
Apflaidrota gudriba!
Zawas gaismas flaidra
sina

Gaischu prahtu dsemdina ::
Tu no debbes mihti dohta
Zilwezibas augsta rohta ::
Pildi mannu dwehfeliht ::
Muhsham tewi apzeeniht ::

2. Zawa balfs zaur wissu dabbu
Kunna taifnus padohmus:
Zaunu atmest, darriht labbu,
Staigahht taifnus jellikus ::

Zawa

Tama walloda skann firdi
 Un to blehdineeKu tirdi ::
 Bet to taisnu meerina ::
 Skaidra drohscha apsinna ::

3. Jaunuma man dsiki eespeed
 Tarvas selta mahzibas,
 Un lihds firmeem matteem peespeed
 Vadarriht eeksch taisnibas ::
 Tad, to sehjis, plaus pahrleeku,
 Blehdis waimanas, es preeku ::
 Un kad pasaul issuddihs ::
 Tad mans Gars kahps debbefis ::

Das Nichts.

Metod. Du stilles Hirtenleben.

Zau austrums fauli gaida,
 Zau rihta-starri smaيدا,
 Ak kahdas gohdibas
 Ak gaismas isplashahs!
 Zau nakts un meedsinisch beidsahs,
 Zau pasaul mohstees steidsahs,
 Zaus glihtums wissut spihgulo
 Un wissus prahtus atjauno.
 Tu, mans Gars zillajees
 No jauna preezatees.

2. Zau gaischums mohda ganmu
 Us rihta-flaweschamu,
 Wiasch fataif stabbules
 Un Deewam dseed paldees.
 Paslabban faule zeltahs
 Un gohdâ augschup wettahs.
 Irt wiannai tahdi spihdumi,
 Ak kahdi Deewam glihtumi,
 No ka tahs pafaules
 Un faukes zehluschees.

3. Zau

3. Zau puhze kauz, kà schnaugta,
 Un drebb, kà ellé faukta,
 Kad faule paradahs,
 Zau behg un paslepjahs.
 Lai blehdis, kas darr kaunu,
 Pee gaifmas drebb arr kaunu,
 Kad taisni gaifmâ lihgsfmojahs
 Un Deema darbôs apskattahs.
 Vats ferwi nostrahpe,
 Kas labbu ne mekle.

4. Zau putnini irr mudri,
 Zee dseed, un apfmeij gudri
 Zohs, kas nefahtibâ
 Gew paschus nomohja.
 Zee labbu rihtu fiawe.
 Schè mahzitees ne farwe:
 Tam zerreht, kas muhs apmihlo,
 Kas wiffu meefu nobarro
 Un fenn pirms pasfaules
 Par mums irr ruhpejees.

5. Zau lohpiini eet laufâ,
 Gans funniti lihds fauka,
 Kas tezz un peeglaudahs
 Un farga airinas.

Nu gans pa pukkehm staiga,
 Preeks rahdahs wiinam waigâ,
 Kad lohpiasch famas barribas
 Sew schigli pluhz un pee-ehdahs.
 Wiasch duhdo, gamile
 Un Deerou noflarwe.

6. Nu wiffi laudis Eustahs,
 Ilkattris eet ar lustas
 Pee fama dârbina,
 Kur nahkâhs fwehtiba.
 Iau wiffur tschaklas rohkas
 Ar mudru prahtu lohkas,
 To nostrahdâht, fo mihtais Deerws
 Ar fweedreem lizzis pelnitees
 Eeksch dahrseem, plarwinahm
 Un druwahm baggatahm.

7. Rahds pilnumš spihd tai tuwâ
 Un wahrsju-pilnâ druwâ,
 Kur wiffas lihgojahs
 Un Deewam paklannahs!
 Deerws! es sehè manniht mannu
 Tarou apgahdaschanu!

Mans

Mans Gars tew peelhds augstibâ,
 No fa nahf wiffa fwehtiba
 Ar augstu padohmu
 Un Tehwa-mihlibu.

8. Skatt jel, fâ raibi jaufi
 Irr dahesi, ptawas, lauli
 Ar pukkehni puschfoti,
 No dabbas'mahleti.
 Lai Rehnisch dahrgi gehrbjahs,
 Taks pukkes skaisstal tehryjahs.
 Skatt, kahdi schahm irr audumi,
 Spehks, smarfscha, pehrwes, glihtumi!
 A re, fâ skunstiga
 Irr Deewa rohziina!

9. Schè wezz-tehws behrnu wadda,
 Wirsch wixnam wiffur rahda
 Taks dabbas skaisstumu
 Un Deewa gohdibu.
 Fau behrens fahl manniht mudri,
 Râ spehziigi, fâ gudri,
 Râ mihti Deeros muhs aplaimo
 Un wiffas mallas ispuschko.
 Taks behrens to fiedi tohp
 Un Deewabihjigs tohp.

10. Neds,

10. Keds, Èà tahs bittes strahda,
 Kà faldumu fagahda,
 Un fchuhnus pilnus darr,
 Kà seemâ pahrmist warr.
 Stary winneem newa fkaugi,
 Dee wiffi tohpâ draugi.
 Al buhtu ar tee ziltweeli
 Til labbi, til weenprahtigi,
 Tad buhtu pafaule
 Kà paradihsite.

11. Zuh's wahrgu-semmes laudis,
 Kad juhfu firdis baudih's
 Zahs fwehtas laiminas
 Dee fkaidras dsihwibas.
 Ne tohpeet pahrgalmneeki,
 Zo tas irr wella preeki
 Zits zittu wilt un wahrd'sinacht
 Un affaras us ferwim kraht,
 Un fcheit wirs semmites,
 Kà ellé, mohzitees.

12. Kungs, awots wiffu labbu!
 Uygaismo mannu dabbu
 Zfdeen's fhattitees
 Kur tu isfkaidrojees.

Lai es labprah̄t, zif warru,
 Kas man peenah̄kahs darru!
 Tad man tas laifs, tad aishah̄jis,
 Ne buhs par walti isfuddis,
 Bet preekus dsemdinahs
 Geksch̄ swehtas muhschibas.

Z a s W a k k a r s.

Melod. Du majestät'sche Linde.

Z a faule semmē dohdahs,
 Zau nooreete, jau rohdahs
 Za fluffa nakfnina,
 Kas pafaul' midfma.
 Mans Gars, apdohma mudri,
 Rā Deewa firds it gudri
 Ar bahlu wakkaru
 Suht jaunu jaufumu.

2. Zahs deenas karstums stahjahs,
 Zau lohpiatfch lauschahs mahjās,
 Un dsestrums fluffumā
 Ar duffu smihdina.
 Zau deenas gaisma beidsahs,
 Un putniatfch lisdā steidsahs,
 Zau flapja raffa friht
 Zahs druwas padsirdiht.

P 2

3. Statt,

3. Skatt, Èà jau sweschas mallas,
 Schè straume, un tur fallas
 No miglas atrehnahs
 Kà jaunas raddibas.
 Mesch suhd un tahki dohdahs,
 Un fahnós juhra rohdahs,
 Kas apflahj drumtinahs.
 Èà dabba lustejahs.

4. Stahrks perreklé jau eestreen,
 Pee sawa drauga peestreen,
 Tee Deewam wakkará
 Par gohdu parkschëina.
 To paschu Deewu flawe
 Kad greefa jau nê fawe,
 Zik to fahk rudsi plaukt,
 Greef greef, par nakti faukt.

5. Es dsirdu lagsdigallas,
 Zahs fband pee uppes mallas
 Zahs preeka singites
 Ar tschaklas mehlites.
 Zahs ne pohga bes sinnas,
 Zahs teiz, pas barro winnas,
 Keds, putniasch, flawe to,
 Ko zilweks ne wihscho.

6. Nu lohpiasch nahf pee-ehdis,
 Fau tefmens pilns un breedis,
 Un Greeta mudrigi
 Pee-eet ar flauzeni.
 Ea flauz ar faldu preeku
 So fimtu sachtu spektu,
 Un peeminn Deewina,
 No ka-schi swehtiba.

7. Fau pahrenahf Zahns no lauka
 Un farvu Maiju fauka,
 Schi mudri pretti eet
 Un fahf ar winnu smeet.
 Parlabban zitti fanahf,
 Un Indriks Dahrtu panahf,
 Dee wehl islustejahs
 Pehz deenas-gruhtibas.

8. Das mehnes skaidra gaisa
 Uslehjis meegu faisa
 Un jakteem gallu darr,
 Ka weegli duffeht warr.
 Wiasch augschup baltâ waigâ
 Zahs krehslas skaidroht staiga,
 Un debbes apgehrbjahs
 Ka baltas wilninas.

9. Zau duff tee lohzeelifchi,
 Lai atspirgft wahrgulifchi.
 Rà flufs tohp femmes; preeks! —
 Wehl duhdo peegulneeks. —
 Zau pehd'ga blahfma fuhdahs —
 Zau fluffas paleek duhdas —
 Wiff gull — Bet Deeros ween ne,
 Schis Tehros muhs apwakte.

10. Al jif tur grohfehahs faules,
 Zif pulkós teff pafaules,
 Kur fwaigsnu gohdiba
 Dee debbes ffattama!
 Juhs pulki, fo Deeros ftahda!
 Kas jums tohs jekus rahda?
 Eas, Eas juhs raddija,
 Eas pats juhs pawadda.

11. Kas warr fnehgt Deewa gohdu!
 Es femmodamees dohdu,
 Tew, Kungs tahs gohdibas,
 Schihs mannas dseefminas.
 Tu, preeksch la debbes flannahs
 Dehl tawas gahdafchanas,
 Tu gahda ar par man,
 Par to tew pateikfchan.

12. Nu, aztiņas, aismēdseet!
 Zūhs, Deeva rohtas, fneedseet
 Man jaunu spirtumu
 Ar saldu mēdseet.
 Lai manna dšhwibina
 Aug Deewa darbu sijnā,
 Tad mannas preežinas
 Zūhs muhscham fwehtitas.

Rih̄ta d̄seeſma.

Indem ich wiederum von meinem Schlaf
genesen.

Weld. Deew̄s mihtajs Tehw̄s mans Raddi-
tajs. (Weld̄eijas gals no jauna usnem̄ts
tohp.)

Rad tumſcha nahts atſtahjuſees
Un es no meega atmohdees,
Ead tu Deew̄s manni apdſihwo
Un mannu buhſchan' atjauno,
Un wehl pee mannim mihtigi
So gudru ſpehku parahdi,
Kas man, un paſaul', un ſcho wiſſ
Irr no neneeka raddijis.

2. Es drohſch, no few ne ſinnadams,
Kà behrens, Kas nuhle pedſimmams,
Apſlehpts lihds rih̄tu gulleju
Un tarwâ flehpi duſſeju.
Zau atkal, eekam prahts iſſch̄kerr,
Kà tas ar mannim taggad irr,
It kà no mahtes meefas nu
No jauna gaiſmâ atnahku.

3. Kas

3. Kas wakkar tufschâ tumfibâ
 Preefsch muhsu azzim pasudda,
 Zas atkal mums nu parahdahs
 Kà kahdas jaunâs dsimtibas.
 Zil reis ta gaisma karru riht
 No jauna muhsu azzis spihd,
 Zil reis es arri nahku fehè
 Kà kahdâ jaunâ pasaulè.

4. Kas warr isteilt tohs jaukumus,
 Ko Uhdams stedi juttis buhs,
 Kad pirmreis wiina azzinas
 No tew, Deews, tappe atflehtas,
 Kad wiinam tawa rohjina
 To paradihsi puschkoja,
 Un wiin sch wissur eefkattijahs,
 To gohdu tarwas Deewibas.

5. Man dohmaht, es to eeraugu
 Ur brihnumeem kà apkrautu,
 Man dohmaht es tur dsiedu flahht
 Kà wiin sch fahf balsi pazillaht,
 Kas, til fo tappis nomohdâ
 Un tew un fewi mannija,
 Zau tarwu gohdu ne' kawe,
 Ur engekeem lihds noslawe.

6. Tu Deetos man arridsan us to
 To mehl' un prahtus eefchinko,
 Lai tee tew tohp pateizigi
 Ar fattu deenu fwehtiti.
 Kad lai jel fchodeen arridsan,
 Kad tu patlabban mohdijs man,
 Schi manna firds un dseefminas
 Lihds tawam Erehflam pazeltahs.

7. Wehl tu ar mihtu prahtinu
 Nawaddi mannu dschwibu,
 Un mannu meef un dwehfeli
 Ar fpirgteem spehkeem istaifi.
 Bet es jau fa noslinkodams
 Un daudstahrt aplam darridams
 Jau zittadi tohs walfajis,
 Ne fa tawo wahrds man mahzjijs.

8. Kungs, tawa fwehta walstiba
 Das weenigi man waijaga.
 Vehz ta lai dsennahs wiff mans prahts,
 Ka tawo wahrds taptu gohdinahts,
 Ka tew pa prahtahn dschwouju
 Un fahrumos few fardaldu.
 Kad wiffa zitta fwehtiba
 Man arridsan taps peemesta.

Wakka=

Wakara = dseefma.

Nun ist es Zeit, die Arbeit zu beschliessen.

Meld. Buhß weenam buht man par to
wahrgulinnu.

Zau deenina un wiannas darbi beidsahs,
Zau pasauliht us duffeschamu
steidsahs,

Zu manna firds papreeksch wehl ap
dohma,

Kà Deewa firds tew mihti apgahda.

2. Es pa=ehdis un weffel drohschi
mihtu,

Man ne Eas speesch lihds paschu gaischu
rihtu,

Girds, skaidriba man faldi midfina,
Un engels flahht, Eas manni apfarga.

3. Es atspirgstu schè sawâ gustu=weetâ,
Zif dascham irr kà almins gulta zeeta.
Dasch abrà muld, lai buhtu wehtras
gais

Un apfkattahs, par eenaidneekem baifs.

4. Zits

4. Zits spilwenô's gan mihtstô's gull
un waïda,

Kà Lahzarus, eeksch fahpehm deenu gaida,
Ar waimanahm to gaisu pildidams,
Un kauz, it kà us ehrêschêem gulledams.

5. Zif dasch jau plifs ispruht no ug-
gung = leefmahm,

Zits peld un slihtst un grimst eeksch uh-
dens breefmahm,

Zits aïdsihts tohp no farwa tehwischka,
Eeksch affinim zits wahrtahs ne stundâ.

6. Es esmu wehl zaur Deewa laimi
fluffu,

Bes behdam drohsch, un jauki faldi duffu,
Bet tomehr man irr mees' un affins ar,

Un man tas pats, kas zittam, us eet
warr.

7. Es zilwezinsch, kas taggad gultâ
dohdahs,

Zif daudfreis meegs ar nahwes kohpâ
rohдахs,

Tahs dsihwes gals it stundas mannis
gaid,

Kas sinn, kas wehl scho nakti man apwaid.

8. Es

8. Es zilwezinsch, Eas stahro eelsch
 Deewa sinnas,
 Wiasch irr tas Kungs no mannas dsich
 wibinnas,
 Es dsihmodams un mirdams peederru
 Tam, fas pasihst iffatru mattinu.

9. Wiasch mannim dohd to spiergtu
 weffelibu,
 Girds skaidribu un maifes-baggatibu,
 Wiasch dahwina to faldu duffeschan,
 Wiasch fohla man to debbes arridjan.

10. Nismigdams es pee tewis tur
 rohs, Jesu,
 Tew peederrams ar dwehfeli un meesu.
 Kad nahwe man weentreis no scheijens
 raus,
 Kad buhs mans pehdigs wahreds: Es
 esmu taws!

Zitta Wakkara - Dseefma.

Hier ruht ihr matten Kräfte.

Meld. Nu gulleht meegu gahrdu.

Sau deenas darbi beidsahs,
 Un pasaul duffeht steidsahs,
 Sau faule nozeete.

Wehl pehd'gus starrus rahda
 Un mums preeksch azzim stahda
 Zo neezibu, kas pasaulé.

2. Zu, fauligt, attal nahksi
 Un riht no jauna fahksi.
 Wet es — woi buhschu riht?
 Schis wahrds kà pehrkons baida
 Un firdi spaidiht spaida:
 Woi es wehl dsihwoschu lihds riht?

3. Deetos sinn, woi prahts wehl
 mattihs,
 Woi azzis riht wehl skattihs
 Scho pasaul jaukumôs.

Neg,

Neg, fauligt, tarvi spehki
 Un manni paschi grehki
 Nihht mannu lihki isdmawehohs.

2. Jau nodrebb wiffi prahti
 Ur schaufschalahm apkrahti
 Schat nahwes=peerainnâ:
 Neg scho naht pastra waida,
 Neg scho naht manni gaida
 Ea nahwe, sohds un muhschiba.

5. Nahts apklahj wiffas weetas,
 Un tumfchums wiffas leetas,
 Bet mannus grehkus ne.
 Wiff Kluff — Do mehr es mannu
 Wiffur us few atskannu!
 Atgreesees, grehzneeks, ne fawe!

6. Deeros, es pasuddis Kluchtu,
 Kad man tarws wahrds ne buhtu,
 Schis wahrds tahs preezibas:
 „Zil teescham, ta es esmu,
 „Zil teescham schehligs esmu,
 „Kad nabbags grehzneeks atgreeschahs.

7. Nu

7. Nu tad jau affariņas
Šē plūst ar svehtas sinnas
Vee tawahm kahjahm, Deews!
Veenemm apbehdinatu,
Ne dohd pirms meega-prahtu,
Kameht es esmu atgreesees.

La Deewiba.

Anbetend sing ich dich, Gott! Wesen aller
Wesen.

Weld. Deew's mihtajs Tehw's mans
Kadditajs.

Es tew peeluhgdams dseedaju
Tew wiffas buhschan's buhschanu,
Tew, kas tu effi muhschigs Deew's
No fowi pascha atlehzees,
Tahs gaifmas Tehw's, tas muhschigs
prahts,
Ne isfallams, neds isdohmahts,
Un wiffas dabbas Kadditajs,
Tas pirmajs un tas pehdigajs.

2. Tu effi Gars, kas ne redsams,
Tihrs skaidrums, kas ne pahrwehrtams,
Dsihws amots wiffas dshwibas,
No la pluhst wiffas dahwanas.
Tu mahjo ne pee-eijamâ
Un tahdâ tihrà gaifchumâ,
Râ debbefis it tihrafas
Preeksh tewim wehl irr netihras.

Q

3. At

3. *Uf fahdus augstus padohmus,
 Kas mums par brihnum' muhscham buhs,
 Taws Deewa prahts isredsejis
 Un flaidra' siana' nospreedis.
 Un ko taws padohms gaischuma'
 No muhschibas iswehleja,
 Tam waijag teescham notikt wiff
 Tai laikâ, ko tu nolizzis.*

4. *Kungs tawa gaischa gudriba
 Tobs likkumus isdohmaja,
 Ra' pafauli bij eegrohsiht
 Un pilna' gohdâ ustaisiht.
 Tee brihnumi pa tuhkstoscheem
 Ur wiffseem pafauls glihtumeem,
 Tee rahda tawu gohdibu
 Ra' ne kas irr bes padohmu.*

5. *Kungs, Kungs, tu wiffuspehzigajs
 Tu wiffu leetu Balditajs,
 Taws spehks, kas wiffu raddija,
 Tas arridsan wiff pawadda,
 Un tawa rohka ne kad duff
 Neds azzumirlli paleef kluff,
 Neds wiffas pafauls pilnibas
 Taws rahda tawas kohpschanas.*

6. *Bes*

6. Besgalligs Deems, ne mehrojams,
 Taw's leelums prahtâ ne sneedsams
 Neds debbeschu besdibbeni
 Tew spehs ismehroht muhschigi,
 Tew, kas scho wiffu apdsihwo
 Un katru brihdi atjaumo.
 Jo wiff, kas irr, eeksch tewim miht,
 Bes tew wiff muhsch'gâ pohstâ kriht.

7. Tu redsi tohs wiffdsittakus
 Nemannitus noslehpumus.
 Taw's Gars, kas wiff isdibbina,
 Jau wiffas dohmas pahrmanna.
 Wiasch tiê lab to, kas nahkams irr,
 Kâ to, kas pahrgahjis, ischkerr,
 It kâ tas buhtu preekschiba,
 Kas preeksch tew newa apklahta.

8. Tu effi tihra schehlastib'
 Un pats ta muhsch'ga mihlestib',
 Kas tehwa, firdi parahda
 Un fewi wiffeem lihds-dalla.
 No tawas Deema pilnibas
 Jau smektahs wiffas raddibas.
 Schi swehtiba, fo wiffur rohd,
 Mums tawas pehdas atsicht dohd.

9. Tu dsihwo muhsch'ga fwehtibā
 Un preekā, ne isfakkamā.
 Tu aridsan muhs aplaimo
 Un muhsfu prahtus apgaismo.
 Wehl newa gan. Tu fataisi
 Mums muhsch'gu preeku debbesi.
 Tas irr taws wiffuleelaks gohds,
 Kas tew no mums taps muhscham dohts.

10. Bet, aē tu Wiffufwehtakajs,
 Tu leelajs lauschu Mihlotajs,
 Kā tas gan tewim patikt warr,
 Kad zilweks tewim pretti darr,
 Un sawā trakā lahribā
 Kā aklis par tew ne behda,
 Pats sawu laimi pasaude
 Un aplam eestreen nelaimē.

11. Aē teescham tas laiks nahkams irr,
 Kas kattram sawu teesu schēirr.
 Kad tawa fwehta taisniba
 Taps pasaulei parahdita.
 Tur nelahdas netaisnibas,
 Bet dwehseles fataisitas,
 Aē wiffu fwehtajs taisnajs Deems,
 Eesch tawa gaischumā ee ees.

12. Es semmê trisdams peelhdsu
Tew wiffu leetu awotu,
Tehws, muhschigs prahts un muhschigs
Sars,
No ta es esmu, ta weens sars.
Tew es scho uppur' atnessu
Ar flawu un pateizibu.
Dohd man flucht pilnâ lihdsibâ
Ar tewim muhsch'gâ gaischumâ.

Deewa nepahrwehřchama bubřchana.

Kommet, lařt uns niederfallen.

Weld. Ut Jerusaleme mohbees.

Zai mehs flannidamees nahkam
 Un Deewu Kungu flaweht fařkam,
 Preeřch wiinna zeltôs krisdami.
 Zuhř engeki un fwehti steidseet,
 Ur fwehtu preeřu Deewu teizeet:
 Wiařch buhs, řahds bijis, muhschigi!
 Pirms debbes tappufi
 No wiinna dsimmufi,
 Wehl pirms semmes
 Bij muhschigs Zehros
 Zau leelaks Deeros,
 Ne řa proht wiřřas pafaules.

2. Wiřř, řo wiařch apnehmehs
 raddiht

Un řo wiařch dsihrahřs gaismâ waddiht,
 Zau fenn papreeřch paredseja.
 Wiařch wiřřu liřřeni nolikře.

Wehl

Wehl eekam winna wahrds notiffe,
 Gau pasauls . pulkus pasinna.
 Das Kungs wiffpehzigais
 Bij wiffu finnatajs
 Un pilnam fwehts,
 Bes walstibas
 Dats laimejahs
 Gelfch farwas muhsch'gas pilnibas.

3. Tomehr aplaimoht pasauls
 Winfch raddija juhs semm' un faules
 Un pahre jums gaismu isplehta.
 Juhs dwehseles un engelifchi,
 Jums rahditees, winfch juhs tif glihschi
 Ur gaischu prahtu ispohtsa.
 Nu Kungam walstes irr,
 Winfch paleef, kahds winfch irr
 Ne= isfallams.
 Ea raddiba
 Tif' parahda,
 Kahds winfch fenn bijis muhschiba.

4. Wiff fataifahs klausicht winnu
 Un darriht Radditaja sinnu,
 So winfch pawehl, tam ja notihst.
 Un winna zelli wiffai fwehti:

Tee taifni winnam isredseti,
 Tee pahrgalmoneeki subd un nihlft.
 Wiff, fo winfch apfohla
 Un fo winfch beedina,
 Das teefcham nahf.
 Fad launi faufs!
 Bet taifni faufs:
 Deews dsihro, tas irr muhsu Draugs!

5. Muhscham dsihro Deews eeksch
 debbes,

Preeksch ka tee launi muhscham drebbehs,
 Bet taifni muhscham preezafees.
 Scheit Deewa zelli ap-ehnoti,
 Fur buhs tee gaifmâ apskaidroti,
 Un Deews buhs muhscham tas pats
 Deews.

Schim peederr flaro' un gohds!
 Un tas tohp winnam dohts
 Eeksch fvehtuma
 Scheit laizigi
 Gan pamaggi,
 Bet tur papilnam debbest.

Pafaules raddifhana.

Meld. Deems mihlajs Tehws mans
Radditajs.

Zai mehš preekſch Deewa klannamees,
No ka mehš wiſſi zehluſchees.

Wiaſch irr tahš gaifmas muhſchigs
Tehws,

No ka nahł wiſſas pafaules,
Wiaſch irr tas ſpehzigš Radditajs
Un wiſſu leetu Walditajs.

Alleluja! Gohds Deewam dohts!
Tam peederr ſlaw' un muhſchigs
gohds!

2. Wehl bija kluffa muhſchiba,
Wehl wiſſur tuſſcha buhſchana,
Kamehr Deews gohdâ pazehlahš,
Iš eedams no tahš tumfibas,
Ead wianna dwaſchas dſihwiba
Besdibbens peepildija.

Alleluja! Gohds 2c.

3. Nu jau fataifahs augstajs Deewš
 Geksch darbu darbeem rahditees.
 Die ko wiasch fazzija: Lai tohp!
 Jau tuhdat no neneeka tohp
 Tee pirmi pasauls, sahkumi,
 Kas bija tihri uhdeni.
 Alleluja! Gohds 2c.

4. Wehl pohsts apklahi tohs dsits
 kumus,
 Ne neeks wehl ne kust uhdenus,
 Kamehr tas Deewa Gars eeksch ta
 To siltu dwaaschu eelehja.
 Schi bij ta pirma Gaifmina
 Un pirma dabbas dsihwiba.
 Alleluja! Gohds 2c.

5. Tad schkihre Deewš tohs uhdenus,
 Tohs wirsejus un appakschus.
 Tee tappe pasauls pamatti
 Zaur debbes starpeem dalliti.
 Schee leelec starpi gaifa neff
 Dauds simtu = simtas pasauls.
 Alleluja! Gohds 2c.

6. No uhdenim tahs semmes nahf,
 Us Deewa wahrdu salkoht fahf.
 Gau kalni, leijas, klaijumi
 Ar sahlehmi, lohkeem augligi,
 Kas katri seed un sehklas lohpi,
 Ka dahrs ta jauna semme tohp.
 Alleluja! Gohds 2c.

7. So pafaul' fildiht, apgaifmoht,
 Namihschu deen' un nakti doht,
 Deews faulei spohschu gaischumu
 Un mehnescham atspihdamu
 Un swaigsnehm dewe starriaus,
 Ka wisseem jauki spihdeht buhs.
 Alleluja, Gohds 2c.

8. Kad pafaul bij apskaidrota,
 Kad Deews papreekschu pildija
 Lohs uhdenus ar siwtineem,
 So gaisinu ar putnineem,
 Kas Deewa gohdam waislojahs,
 Dee putni dseed un preezajahs.
 Alleluja! Gohds 2c.

9. Pehz pildija Deews semmiti
 Ar lohpeem, swehreem daschadi,

Un

Un detwe teem ar lustetees,
 Wirs semmes mist un waiflotees,
 Rà wianna prahts un gohdiba
 Pee scheem ar buhtu redsama.
 Alleluja! Gohds 2c.

10. Bet nu jau fwehti Flannajtees!
 Ar brihnifchanu Flaufajtees!
 Deerws fakka: Lai meh's zilwekus
 Nu taifam ferwim lihdsigus.
 Ead tappe Ahdams deewifchki,
 Jau flawe Deerwu zeenigi:
 Alleluja! Gohds 2c.

11. Kad Sewa ar bij raddita,
 Deerws laulibu eefwehtija,
 Rà zilwekeem buhs augtotees
 Un Deewa draudse wairtotees,
 Un waldiht semmes raddibas
 Ar prahtu un eeksch laimibas.
 Alleluja! Gohds 2c.

12. Zo raddifchanu pabeidsis
 Deerws wiffas leetas flattijis,
 Un redsi wiff bij lohti fwehts,
 Pehz Deewa prahta isredsehts!

Lihds schim wehl skaidri redsamas
 Zahs sihmes wianna gohdibas
 Alleluja! Gohds 2c.

13. Tad swehtija Deews swehdeenu
 Dee farou mihtu draudsibu,
 Zeem istredseteem zilwekeem
 Vehz farou gihmi radditeem,
 Zohs paradihse eezeldams,
 Ra winsch teem buhtu pasihstams.
 Alleluja! Gohds 2c.

14. Par to meh's Deewu flawejam,
 Tam augstu gohdu nodseedam.
 Zo winsch muhs ar irr raddijis
 Un nemirstigus taisijis.
 Ak garwilejeet dwehfeles,
 Lai atflann wiffas pasaulas:
 Alleluja! Gohds Deewam dohts!
 Tam peederr flaw' un muhschigs gohds!

Deewa gihmis.

Melb. Kam manna firds tà behdajees.

Zu wiffu : augsta Deewiba,
 Neredfama, nemeefiga,
 Zu muhschu - muhschigs Bars,
 Kas spehku - spehkôs parahdees,
 Kà wiffu waldigs Tehws un Deews.

2. Tawo gihmis irr tas fwehtais
 prahts,

Zaur fo wiff irraid apgahdahts
 No tawas pilnibas,
 Ur fo tu wiffus aplaimo
 Un deewifchêi tohs apmihlo.

3. Tapat tawo gihmis, Kas eeksch
 mums,

Irr tawa prahta atspihdums
 Un miht eeksch dwehfeles,
 Kas tawam Garram lihdsiga,
 Ur gaischu prahtu puschkota.

4. Prahts,

4. Prahts, tiffums un firde-flaidriba
Zir tawa swehta lihdsiba,
Kas spihd ar gohdibu,
Un parahdahs eeksch mihslibas,
Kas labbu darriht preezajahs.

5. Tahds prahts irr swehta attelka
No tew, ta pirma awota,
Un pehz tew eegribbahs,
Ur tawu prahtu sa eetees,
Zo deenas labbaks rahditees.

6. Ka swehts, kas tewim lihdsigs tohp,
Un tawu swehtu gihmi tohpj
Eeksch ffaidras mihtas firds,
Tam spihd taws meers eeksch dwehseles
Un debbes preeks no tahlenes.

7. Tahds paradihse laimejahs
Eeksch pirmas nenoseedsibas
Zas pirmajs zilwezinsch,
Kamehr tas wels to mahnijs
Un Deewa gihmi pohstija.

8. Nu lohpu, gihmis parahdahs
Eeksch daschadas apgrehjabas
Zaur launeem fahrumeem

Eeksch

Gelſch wiltu un netiffuma,
Un wiſſurwairs zeetſirdibâ.

9. Zo Deewa gihmi atjaumohē
Un tumſchu prahtu apſkaidroht
Atnahze Jeſus Kriſt.
Kas wiſſa wahrdam paklauſa,
Zas tohp kâ jauna dſimtiba.

10. Zapeh; lai mehſ zur tizzibu
Iſwelkam wezzu zilweku,
Kas irr tas grehku - prahts,
Lai mehſ to jaunu apwelkam,
Kas pakkat dſennahs labbumam.

11. Zad tapſtm weenreiß zeenigi
Zahs Deewa draudſes lohzehti,
Kur Deewa noſpreedums
Us a...gſtaſajeem padohmeem
Muhs peeſchēirs pee teem engeleem.

12. Us to buhs mums fataiſitees,
Un debbes - prahtu uſaemtees,
Kur tiſtkums froehſti geld,
Un geldehs muhſchu muhſchigi
Pee Deewa draudſes debbeſi.

Deewa

Deewa baußli.

Herr deine Rechte und Gebot.

Meld. Nu tohpi lihgfma dseed un deij.

Rungs, tawa Deewa baußlißa,
 Kas mums no debbes dohta,
 Lai tohp man firdi eespeesta,
 Kà weena fwehta rohta,
 Vehz tawu baußlu preeßchraßtu
 Pawaddiht farou dsihwibu,
 Terw gohdam, man par laimi.

2. Dohd, Kà es terw ween ustizzu,
 Terw mihleju, terw bihstohs,
 Us zilwekeem ne zerreju,
 Un ferwi pats pasihstohs,
 Kà Fahrumi un lepniba,
 Spehks, manta, leeka gudriba
 Man scheid ne tohp par elku.

3. Lai tawa wahrda gohdiba
 Man firdi paleef fwehta,
 Lai muhscham ne tohp nezeenâ
 Dee blehaahm peemimeta.
 Lai atgahdohs ikdeeninas,
 Râ es eeksch farwas fristibas
 Tew kalpoht fohlijs esnu.

4. Lai fwehtâ duffas deeninâ
 Tew agri flaweht fahku,
 Un tawâ fwehtâ draudsibâ
 Preeksch tawa waiga nahku.
 Lai flausohs tawa wahrdiru,
 To labbâ firdi paturru
 Par fwehtu wadditaju.

5. Par tehtw' un mahtes fohpschanu
 Lai es teem labbu darru,
 Un paklausigs tohs zeeniju,
 Râ laimu pelniht warru.
 Lai gohdaju tohs arridsan
 Kas walda, un kas mahja man,
 Tad man jo labbi flahsees.

6. Pasarg,

6. Dafarg, kà es ne atreebjohs,
 Meds dufmibu palaidu,
 Bet kà no fildahm atraujohs
 Un kluffam meeru gaidu.
 Lai man ne kad truhst mihliba
 Un kristiga labprahtiba
 Ir waidineekeem lihdseht.

7. Neschkihsti darbi tumfchibâ
 Lai muhscham man ne mahni.
 Jo ellé teem ja waimana,
 Kas fleppen few apgahni.
 Deeros, schkihstu firdi raddi man,
 Kà beskaunums un peedserschan'
 Man ne pahrtwehrsich par lohpu.

8. Valihds man farwu maisiti
 Ar gohdu pelniht, taupiht.
 Bet ne lauj man nefahrtigi
 Sew kraht, un zittus laupiht.
 Apfwehti mannu padohmu,
 Kà Patris farwu teefinu
 No manneem fweedreem dabbu.

9. Kad mehles fohsch newainigu,
 Lai es ne klaufohs launu,
 Nei pats par neeku atklahju
 Za turwakaja launu.
 Lai pee man wald pateefiba
 Un firds, las taisna, mihliga,
 Lai wels ar melleem lischke.

10. Ne lauj, Èa es to tihkoju,
 Ko tu Deems zittam dervis.
 Zo tu bes tam man nabbagu
 Gan fwehtifi no fewis.
 Kad man irr tawa schelofchan?
 Un drohschums firdi arridsan,
 Zed Deems un gan man irraid.

11. Al Kungs, es to gan noprohtu,
 Kà tas man laimei buhtu,
 Kad es schohs bauflus turretu.
 Bet es pee ferwim juhtu,
 Kà manni paschi kahrumi,
 Wels, pafaule un blehdneeki
 Man willina tohs pahrkahpt.

12. Bet debbes, Teshiht waldi man
Ur taru fwehtu Garu,
Kungs Jesus palihds arridsan,
Kà taifnus darbus darru,
Kà es no firds, zif paspehju,
Few mannu Deewu mihtoju,
Un brabtus, kà few paschu.

4. Ne beedreiers ar beskauneem,
Bet turri tohs par gahnekleem.
Deems weenreis tur preeksch sohdivas
It tarous wahrduß noteesahs.

5. Ne neewa tarou tuwafu,
Tew pascham dauds irr truhfumu.
Wehl newa dsimmis pasaulé,
Kam daschadi wehl ne brehke.

6. Ne spaid, Fas masafs irr par tew
Un ne krahj aßaras us tew.
Kas seheitan zittus wahrdsina,
Zur krittihß bahrgâ sohdivâ.

7. Aff strahda labpraht, tu mans
 behes,
Zigg, flinkums niknafs, ne kâ mehrs.
Dauds faunu dihkajs isdohma
Un grehkt' un faunu dsemdina.

8. Us labbu tikfai eeraddees,
Eeraddumam leels spehks patees.
Kad labs, tad tew par laimu buhs,
Kad fauns, tad tew par pohstu klus.

9. Geksch ehſchanas un dſerſchanas
 Ur ſahrt' un gauſu ja turrahs.
 Kad ne buhs wairs fo isplihſcht,
 Bads ſpeedihs ſagt, jeb deedeleht.

10. Behds maukoſchanas ſahribas,
 Zur newa laim' un ſwehtibas.
 Tawo ſwehts un ſchſihſtajs debbes. Zehws
 Neſchſihſtu tew ne eeredſchs.

11. No tawas ſahrtas prezzejees.
 Ja ne, tad behdas laulafees.
 Kas Deemu bihſtajs lihds ar tew,
 Zo draugu mihtu, tà kà ſew.

12. Kaug labb us taweem behrnineem,
 Pahrgalwoht, flinkoht neſtauſ teem.
 Kad redſchs tee tew gohdigu,
 Tad dſihſees ar us tiſkumu.

13. Ne iſchſehrd, fo tew dewis
 Deems.
 Zuffch tappis pehz noraudafees.
 Kur tad buhs gahedi kummofi!
 Zapehz us preeſchu pataupi.

14. Bet ne krahj mantu netaifnu,
Zaur fo dasch tohp par negudru,
Vats ffreedams elles waimanâs,
Lai mantineeki lustejahs.

15. Kas tew preefsch azzim leekahs
jauks,
Ne allasch irr ustizzigs draugs.
Ne tizz, pirms labbi pasihsti.
Lai mehle tew ne apmahni.

16. No ta, Kas zittus apmello,
Utraujees un ne klaufi to.
Kà schultis irr ta walloda,
Kas zitta gohdu aplaupa.

17. Ne fklauj, Kad zitteem wairak irr.
Kà gribbedams Deews fatram schkurr.
Kad effi gehrbts un pa-ehdis,
Kad Deewam pateiz peetizzis.

18. Ne ispaud zitta wainikas,
Us labbu-grees, Kà peenakahs.
Kad zittam kaunu ne zelfi,
Gew pascham gohdu taupifi.

19. Ne peemirsk tawâ dshiwibâ,
 Ko zits tew labbu darrija
 Un ne makfa ar taunumu,
 Kà lahsti tew ne trahpitu.

20. Za pasaul' pilna wiltibas,
 Ko darridams tew ja fargahs.
 Ne fshahde zitteem. Rauges ar,
 Kà zitti tew ne fshahdu darr.

21. Behl ja mahzahs fshi gudriba,
 Kur, Kad un kà irr ja runna.
 Apdohma, eekam runnais.
 Jo mehle daudseem fshahdejis.

22. Ko fleppeni draugs shahsta tew,
 To paturr flufftaam pee fero.
 Kamehr ne teikts, ne weens ne minn,
 Kad isptahpahs, jau wiffi sinn.

23. Za gekka firds eeksch muttes irr,
 Dauds plufsch un jauz un ne is,
 scherr.
 Bet gudram mas irr walloda,
 Dauds dsird un wairak pahrdohma.

24. Ko usnemdams, apdohma wehi,
Kà tas tew pehz ne taptu schehl.
Pehz darba padohms wehlu fahl,
Kad kauns un skahde pakkat nahf.

25. Kad kahdâ leetâ missejees,
Ead zeetâ prahtâ ne teepjees.
Mums alloschanas daschadas,
Kas gudris irr, drihs labbojahs.

26. Kam gribbahs turpmaf gohdâ
fluht,
Daudf ja mahzahs un ja zeefch gruht!
Eo darridams pazeetigi,
Deerwam un laudim patikfi.

27. Kad zits tew pahri darrijis,
Ne kildajees, kà fahneris,
Neds atreebjees pats dusmibâ,
Eai Deeros un kungi noteefa.

28. Kà faule wiffus apgaifmo,
Eà labb' un laimus ja mihto.
Ur labbumu dasch zeetajs prahts
Ne dohmajoht atmihkstinahs.

29. Ne

29. Ne eenihd zitta wehrtibu,
 Kà tawa wehrta pallstu.
 Fas gohds, fo Deems ne wehlejis,
 Bes tam, kà raffa, isfuddihs.

30. Ne palaid tarwu dusmibu.
 Kas darra tew par besprahtu.
 Jo dusmu, firds kà ellé breen
 Un ahtrâ nestundâ eeffreen.

* * * * *

31. Al debbes, Zehtht, waddi man!
 Kungs Jesus palihds arridsan!
 Al fwehtajs Gars dohd mudribu
 Pafstaigahc taifnu zellinu.

Deewa Zehrs.

Ein Lamm geht hin und trägt die Schulb.

Keds, Deewa Zehrs pazeetigs neff
 Do gruhstu grehku-nastu,
 Winsch zeesch preekich wiffas pafaules,
 Rà schehloschanu rastu,
 Zee, kas to nahwi pelnija.
 Zapeh; winsch preekeem atfakka
 Un usnemm fuhras mohkas.
 Winsch nodohdahs nokaufchanai,
 Un wiffai nahwes-breefmibai,
 Rà tàhpinsch semmé lohkas.

2. Schis Zehrs, tas irr mans Pe
 stitajs,

Kas muhfu dwehfel's mihlo.
 Winsch irr tas schehligs Widdutajs,
 Kas few par mums eekihlo.
 Zes debbes-Zehros to fuhrijaz
 „Eij, Dehls, un par teem aismakfa,
 Kas fewi saudejuschi.

Zew

Zew ja zeesch bahrgas sohdivas,
Zittadi teem naw' glahbschanas,
Kas dusmas pelnijuschi. „

3. Wiasch galwoja paklaufigi:
„Es gribbu zeesst tohs grehkus.
Kà patihl, Zehws, man nomohzi,
Bet schehlo grehzineekus. „
Al' mihliba, zil' leels taws spehks!
Kursch zilwoeks muhscham to fajehgs,
Kà Deewos dohd farou Dehlu!
Zu brihnum leela mihliba,
Zu to, to debbes gohdina,
Eeksch kappa greuhdis jehlu!

4. Deewos to pee frusta nonahwe
Par grehku saudeschanu,
Un to kà jehru uppure,
Us muhsu swehtischanu.
Schis Zehriusich sawas affinis
Par mannim ar irr islehjis
No galwas, firds un rohkahm.
Zu Deewa Zehrs, al' zil' buhs man
Zew gohdu doht un pateikshan'
Par tarwahm swehtahm mohkahm!

5. Es

5. Es tawu dahrgu mihibu
Ar dseefmahm gribbu flaweht,
Un famu grehku-parradu
Us tewi mest ne flaweht.
Sad manna firds atweeglotā,
Ar tarwahm afnim fehkihstīta
No pateikshānahm pluhdihs,
Un muscham to ne aismirsihs,
Ko tu man labbu darrījis,
Kamehr man bedrē gruhdīhs.

6. Nu manna firds, atwertees schē
Un dahrgu mantu glabba,
Kas dahrgafā, ne pafaulē
Un wiffa augsta dabba.
Nohst nohst ar felt' un fudrabu!
Nohst nohst ar meefas fahrumu!
Zuhs effeet tihri neeki!
Man manta irr tahs affinis,
Ko Jesus par man islehjis.
Sche atlezz debbes preeki.

7. Schi manta pee man allasch
 buhš
Zebkādā waijadfibā.

Eelfsch

Eefsch waidahm man par preeku kluhs,
 Par laimu nelaimibâ,
 Par pilnumu eefsch truhkuma,
 Par atspirgſchanu wahjibâ,
 Kad ſchirt no ſcheijens ſahkſchu.
 Wat nahwê jaunu dſihrou dohs,
 Un debbes krohni paſtarôs,
 Kad Deewa preekſchâ nahkſchu.

Deewa Gohds.

Der Gott, der in der blauen Ferne,
Jaunâ Melbeijâ.

Las Deewos, kas swaigsnu, pulkus
taifijs,
Va debbes tahlumeem iskaifijs
Un spohschu mehnesi peeschëirr,
Zif leels, zif leels pee pafchas nafts
wiasch irr!

2. Las Deewos, kas faulei dewis
spehku
Apdsihwoht muhsu pafauls=ehku,
Kahds ugguns=spihdums winnai dohts!
Zif leels, zif leels pee deenas Deewa
gohds!

3. Las Deewos, kas muhsu semmi
fwehti;
Kâ tai buhs pildiht fehëuhn' un flehti
Ar baggatigu dahwanu,
Kâ rahd, kâ rahd wiasch farou mihibu!

G

4. Las

4. Das Deere, Das tahdu gohdu
tahda

Un tehroffski par wiſſeem gohda,
Zer teefcham augſti mihlejams,
Ar gohd ar gohda dſeefmahim ap,
dſeedams!

Das Deere, Das tahdu gohdu
tahda
Un tehroffski par wiſſeem gohda,
Zer teefcham augſti mihlejams,
Ar gohd ar gohda dſeefmahim ap,
dſeedams!

Das Deere, Das tahdu gohdu
tahda
Un tehroffski par wiſſeem gohda,
Zer teefcham augſti mihlejams,
Ar gohd ar gohda dſeefmahim ap,
dſeedams!

Das Deere, Das tahdu gohdu
tahda
Un tehroffski par wiſſeem gohda,
Zer teefcham augſti mihlejams,
Ar gohd ar gohda dſeefmahim ap,
dſeedams!

Uſmoh:

Usmohdinafchana tohs
Deema darbus wehrâ
nemf.

Aus Broctes irdischem Vergnügen in Gott.

Rad zilweks fahdâ dsikkâ tuffchâ allâ
No masam deenahm buhtu audsi
nahts,

Rur no tahs pafaules tai tumfchâ mallâ
Ne lo ne buhtu mannijs wiina prahts:
Un pehz us weenreis schinni gaifmâ
nahktu,

Kad waffara patlabban fahkusees,
Un tad scho jauku pafaul skattihht fahktu,
Kad pirmreis aztinas fahk skattitees:

Un redsetu tahs faules leelu spoh
schum',

Kas wiffas mallu mallas apselto;
Un skattitohs us fahk' un pukku kohschum',
Kas kalnôs, leijâs, laukôs spihguto;

Sché birsiti, tè fillu eeraudsitu,
 Un pee teem tihru lehnu uppiti,
 Un ehnu no teem fohkeem nomannitu,
 Kas uhdeni atspihd kà speegeli:

Un redsetu, kà dahrsa fkaistums teep,
 jahs,

Kà putni fscreen, kà lohpi pee, ehdahs,
 Kà siws un pihles peld, kà juhra steepjahs,
 Kà daschadi wiß debbes apgehrbjahs,
 Un kà tà fargst, kad faule semmé dohdahs,
 Kà faulei pretti pilnajs mehnes lezz,
 Kà swaigsnites pamasam pulkós rohDAHs,
 Kas katra mirds un spihd kà kahda
 swezz':

Un dsirdetu, kà putni dseed ar bar,
 reem,

Kà lagsdigallas fruhmós nopohga,
 Zur jaktedamas pa teem salkeem sarreem,
 Kà zihrulifchi lihgo gaisinâ;
 Un dsirdetu pamasam tahlaē eedams,
 Kà awots werd, kà strautiasch burbule
 Pahre nosfalloteem afmintinneem ffree,
 dams,

Kà meschi fchnahs, fo wehjinisch isohschne:
 Un

Un bauditu wiffadu garduminau,
 Schè agri eenahkufchas kesberes,
 Dè peentau, tè faldu meddutinau,
 Dur farkanas un faldas semmenes,
 Fad maifiri un zittas gardas leetas,
 Ko dahrs un flehts un fuhts un esars
 dohd:

Un ohstu daschas sahles pußkes kreetas
 Ko laukâ, plawâ, dahrsâ, seedôs
 rohd:

Un justu ne aisleegtas fahribinnas
 (Kas prahtu zilweku ne apgahna)
 Pehz dischanas un dailas lihgarwinnas;
 Un justu wesselib' pee spehzira;
 Un fajustu ta meega falduminau;
 Un justu, fad winsch atkal uszehlees,
 Pee ferwis atjaumotu dshwibinna,
 No jauna pasaulé apskattitees.

Du ko tu dohina gan, woi tahdâ
 wihsé

Tahds zilweks ne pilns preeka brihni-
 tohs?

Winsch tizzetu jau effots paradihsé,
 Un winnôs skaidrôs debbes flaijumôs;

Wiaſch ſaktohs ſwechts un augſti lai
migs teiktees,

Wiaſch waizatu: Kur nahk tahs dah
wanas?

Wiaſch auſchup ſkattidamees ſahktu
ſteigtees,

ſam, ſas to dewis, doht pateizibas.

Un mehſ, ſas ſchahdâ pilnâ laimê
effam,

Ne atſihtum tahs dabbas pilnibu!

Al lai mehſ Radditajam ſlawu neffam

Un preekâ baudam winna mihlibu!

Lai ſkauga-prahtam tohp ſchi dſihwi
binna

Par behdu, ſemmi ſkumjâs pahrwehrſta!

Lai elli baud eekſch paſcha debestianna,

ſas Deerwu ne atſiſt neſahtibâ.

Tahs Deewibas pehdas.

Gott des Himmels und der Erden,

Melb. Deems mihlajs Tehws mans
Radditajs.

Zu debbes: un tahs semmes Deems,
Zu wiffur buhdams fpehzigis
Tehws,

Zu gan ne effi isprattams,
Bet tewim wiff irr pasihstams,
Welz man us tarwu atfihfchan'
Un parahdees tu pats eelfch man.

2. Kur azz' un prahtus usmettu,
Zur redsu tarwu gohdibu.
Kad tarwu darbu glihtumi
No mannim tohy usfkattiti,
Zad wiffur juhdsu atfkannu:
Zif leels irr Deems! Kahds masinsch tu!

3. Mums rahda wiffas raddibas
Tahs pehdas tarwas Deewibas.

Al, kad wiff runnaht warretu,
 Kad wiff mums pretti lihgotu:
 Meh's jums par labbu taifiti,
 Pateizeet Deewam zilweki!

4. Zif leela tarwa mihliba!

Ea semme no tahs pildita.
 Al dohd man tahdu prahtinu,
 Kas tew ar slawu kalpotu.
 Lai manna firds un spehziini
 Tew, augstajs Deewos, tohp fwehtiti.

5. Lai man tahs semmes dahwanas,
 Kas nahē no tarwas pilnibas,
 Pee tewim, Deewos, peelabbina.
 Pasargi, kà nefahhibā
 Tahs ne taptu par walgu man.
 Deewos effi tu man Deewos un gan.

6. Meh's effam scheinan fweeschneeki,
 Zeksch eet us zittu pasauli.
 Al fataif tu man zeenigu,
 Kà tarwu prahtu pasteidsu.
 Kad farwu zekku nobeidis,
 Usnemim man tarwās debbesis.

Deewa

Deewa darbi.

Wenn ich, o Schöpfer! deine Macht.

Melb. Kas Deemu debbesis leek waldirht.

Kas tas par spehku, ko Deems rahda!
 Zik leels irr winna gudrajs prahts!
 Kà winna firds par wisseem gahda!
 Kad tas no man tohp apdohmahts,
 Kad ne sinnu kà klannitees
 Vreeksch tew, mans Zehws, mans
 Kungs un Deems!

2. Wiffur, fur mannas azzis ffattahs
 Stahw tarou darbu brihnumi.
 Zaros gohds pahr debbesim isplattahs.
 Kam spihd tur tik dauds spihdekli?
 Kas tohs pa pulkeem pawadda?
 Kas gehrbj to fauli gohdiba?

3. Kas raffu dohd? Kas walda wehju?
 Kas fuhta leetus padebbes?
 Kas auglo semmiti un fehju,
 Kà kattram farou maifi ness?

~~—————~~
 Tu ween to darri, Radditajs,
 Tu effi wiffur fchehligajs.

4. Tew gunde pehrfoni un auka,
 Tew flawe filta faulite,
 Tas putniarfch tarou gohdu fauka,
 Tarws gohds seed katra puffedé,
 Tew flannahs kupli fehjumi,
 Wiff us tew rahda preejigi.

5. Wiffwairaf, zilweks, tas no
 tewis
 It brihnifchki irr ispuschlohts,
 Kam prahdu, tewi atficht, dewis,
 Irr tarwas raddifchanas gohds,
 Un fewim pascham ifdeenas
 Tas leezneeks tarwas mihlibas.

6. Zeiz winnu, manna droehfelite,
 Un winna wahrdi muhschigi.
 Lai Almen fakka pasaulite
 Un winnam kalpo zeenigi.
 Lai wiffi Deewam padohdahs.
 Kas lohps, tas Deewu ne behdahs.

Deewa

Deewa gohdafhana
zaur fwehtu dsihwofchanu.

Wie köstlich ist es, nach Gottes Absicht leben.

Meld. Preeksch tawa fwehfla scheinligs
Tehws es nahku.

If fwehtiba, Kad Deewa gohds at-
ffanna

Un taifni rahdahs fwehtâ dsihwofchanâ!
Eas irr ta laima debbes-fwehteem dohta,
Eas irr wirs semmes deewa-behrnu rohta,
Eo Pestitaja wahrds un darbi rahda,
Eo semm' un debbes mums preeksch aj-
zim stahda.

2. Kâ flawe Deewu wiffas pafauls
mallas,

Gaifs, juhra, meschi, lauki, uppes, fallas,
Ar wiffahm dsihwahm dwaſchahm, Eas
tur eekschâ,

Kas wiffi mohstahs Kadditaja preekschâ?
Ee flawe Deewu, winna prahtu dar-
roht,

Iffatri jif pehz farwas dabbas warroht.

3. Un

3. Un tu, af ziltweks, tu ween gribbi
faweht

Ar klauſifchanu Nadditaju ilaweht!
Woi tu par weltu Deewa gihmi neſſi
Un ar to gaischu prahtu laimohts eſſi?
Af ne — Tu eſſi Deewa gohdam rad,
dihts,
Kà tu us debbes zeenigs taptu waddihts.

4. Schurp jilla ſirdi, fur tero gaisma
nahfahs,

Dare mudrà prahtà wiſſ, fas tero pee-
nahfahs,

Wald fahrumus, fas lehti grehfôs
wadda,

Palihds ikweenam, fà tero Kristus
rahda,

Un wairo Deewa gohd' un flawefchanu
Ar labbu ſirds, zaur ſkaidru dſihroo-
fchanu.

5. Tu debbes = Teyros, es paklannohts
preekſch terois

Par wiſſu ſpehku, fo tu mannim dewis,
Ne preekſch ſero ween, bet zitteem ar
par labbu,

Kà weens pret ohtru mihtu ſirdi dabbu.

Schis

~~_____~~
 Schis irr taros muhschigs Deewa prah-
 ta liffums,
 Kungs, lai eeffsch mannim aug schis
 swehtais tiffums.

6. Kungs Jesu, siroto man ar tarou
 Garru,

Rà es to wiffu labbâ prahâ darru,
 Rà manna tizziba ar augteem swehta,
 Un manna dwehfel buhtu isredseta,
 Ar engelischeem muhschgâ debbes, ehkâ
 Padarriht tarou prahtu pilnâ spehkâ.

G a i f a j a u k u m s
pehz pehrkona breefmas.

Aus Broctes irdifchem Bergnügen in Gott.

So ne fenn appuñketu pafauli
 Bij faule jau eeffch diwidefmit
 Deenahm

Rà fmaididama gan apfpihdej'fi,
 Tad bija laifs isluftetees ikweenam.
 Jo deenas faule fposchi pufchtoja
 Tohs mefchus, kalnus, leijas, zeemus,
 laukus,

Zee fahze troihkt no leela filtuma,
 Jau ne pafinnam leetutinnus jaukus.

Lihds pafchas deenas-widdus ftundina
 No newilltu fahds debbestinfch maf
 zeltahs.

Winfch steepjahs, plefchahs, augdams
 augumã

Un fpoßfchu gaisu apfegt augfchup
 wellahs.

Wiff

Wiss uhdens paleet meins bes faulites,
 Za gaisma nobahl behgdama kà dsihita.
 Kà migla twaiki kabhj us augschenes,
 Un silla debbes tohp kà ehnàs tihita.

Zau wiffi putni steidsehs ligsdinàs,
 Zik bèsdeliga ween it semmu schah
 wahs,
 Neds lappina no bailehm kustejahs,
 Neds wehjinsch puhsch, bet walditees
 wehl lahwhs.
 Wiss pasaul stahweja ismissusi
 No gaidischanas us to, kas buhs nahkams.

(bis hieher ohne R.)

Kamehr us weenreis weefuls breef
 migi
 Scho wiffu gaisu sajaz schrahldams
 krahldams.

Das wiffur apfahrt ruhldams groh
 sijahs,
 Ur puttekleem opnemdams wiffas mallas.
 Kà juhreas wilni meschi lohzijahs,
 Un winnu koplums schurp turp jazjahs,
 dallahs.

Starp

Sarp sarreem auka aplam kaukdama
 Zur plohsidamees ohsolus pahspehja.
 Dasch tschuffurs kohka saknes krattija
 Un lappu pulks, kà nobrahsts, wiffur
 fKrehja.

Zè plihst un luhst un kriht weens kus
 plajs sars,
 Zur wezzajs ohsols kustahs, braksche,
 schkellahs.
 Neds zil drihs gahschahs wianna stiprajs
 swars,
 Kad tam jo stipra breefma pretti zels
 kahs.

Dauds kohki tappa rauti, apgahsti
 Un kahrtu kahrtam schurp turp greesti,
 mesti.

It kà ar spahrneem fKrehja debbeschi
 No wehja plohsiti un fKreeschu nesti.

Ur puttahm juheas wilni liddina,
 Rà kalni zehluschees drihs atkal gah-
 schahs,
 Zè kahpj, tè kriht, tè atkal kahpj,
 un ta
 Bits zittam puttedami wirfù bahschahs.

Zau

Jau laimās atwehrschahs us ohstu
behgt

No wisneem mehtatas tā weegla spaltwa,
Un leelahm mohkahn staidshahs krashtu
fnehgt.

So redsoht schaufma žilla mattus galwā.

Patlabban wiffi wehji zeltees fahē,
Tas pluddens rihta wehjam pretti tur-
zahs,

Un seemels swilpjodams ar pretti nahē,
Un ar to deenas widdus wehju durzahs.
No schahdahm leelahm wehju kaufcha-
nahm

Dafch schkühnis druffkōs salausihts fa-
geuā,

No ta tas laufs ar salmu luppatahm
It tā no pellawahm apbahrstihts kluā.

Bet nullemehl jo trohkfnis breefs
migi

Ar bailehm wehtras gaisā wiesū stahs
jahs.

Tas ruhž un duzzina jo stiprafi,
Wiff rihb un trihb no ta, fas gaisā
krahjahs.

Q

Tas

Tas pehrkons sperz un sperdams
 ilgi ruhꝫ,
 Ne sibbineem un fruffu leetu jaukdams,
 Wiff debbes plihst ar ugguneem un duhꝫ,
 Un seemels starpâ greefch pahrleeku
 kaukdams.

Tad leetus kâ ar spanneem gahfch un
 pluhst
 Pahr fakaltufcheem laukeem ftraumēs
 ffreedams.
 Ne pluddeem leefni drihs apnemti fluhst,
 Un nabbags lohpiufch veld pafpahrnēs
 eedams.
 Nu aplam mett ar weenu sibbinus
 Un pehrkons laufch ar baitu-trohlfni
 fifdams
 Un brafch un trizzina tohs pamattus
 Un brasd, it kâ ar debbesim lihds kris
 dams.

Ne deenu wairaf pasiht warreja.
 Wiff apfahrt wiffur fprahgst un fchauj
 un Daudfa.
 Wiff femme trihꝫ un ehlas nodrebb tã,
 Kâ kauli, kad tohs drudfis krefch un laufa.
 Kâ

Zà lohps, Èà zilweks faktôs aptuppahs,
Kad wehtra atplehsch famos wahrtus
gaifâ,

Un Èà no rihkles leesmas breefmigas
Iswemj, un tahs pa debbesim iskaisa.

Ka breefmig' spohschi spihd schee ugguni,
Scho wiffu pasaul apriht draudedami.
Bet kad schee ahtri debbes plihsumi
Jo ahtri sagahschahs jau kered sami,
Ead pirmajs tumfchums kriht us aztis
nahm

Un baid no jauna isbaitotu prahtu —
Wehl pehrkons schahwe stiprahm sper
schanahm,
Ar weenu ween wehl grausdams ittin
flah tu.

Wehl sibbens spihdeja eeksch tumfibas
Wehl duhs, wehl lohgi trihs, wehl drebb
tahs kahjas.

(* hier hört das R wieder auf.)

Bet newilloht wiff negants nomits
tahs,
See twaiki suhd un pamafam nostahjahs.

Tee mahkuli ais eet, wiff paleet kluff.
 Za jauka faulite jau apspihd spohschi
 Tohs gan apflazzinatus lauzinuf.
 Un appaifmo fcho wiffu pafaul' tohschi.

Jau wiff no jauna jauki apselto,
 Jauns fkaistums apflahj wiffas mallu
 mallas.

Luhl, meschi, ptawas, fables spihgulo,
 Un puellites ap zelmineem jo falkas
 No jauna fmaffu dohd jo faldaki.
 Jau bittes is eet melleht meddutinuu.
 Zapat pa masam isleen fautini,
 Fkweens jau pamett farou iftabianu.

Bet wehl pee gatwahm paleet fahj
 wofchi

Un bailigi apfkattahs wiffas weetâs.
 Un fad tee mannijuschi pehdigi,
 Râ jumti weffeli un ehlas zeetas,
 Râ jauni fehjumi eefehlfchees,
 Râ fshades narw', fo bailes baidejuschas,
 Fad wiff no jauna eefahf lufstetees
 Un wiffas mallas fustahs fâ tahs
 mufchas.

Zits gannô's dsenn, zits ais eet lauzinâ,
 Zits ptawâ feenu fataif un to faleef.
 Zee kweefchi, to tas leetus lausija
 No jauna zettahs, seed un stahrou paleef.
 Kâ debbesch labbibiana lihgojahs,
 Kad wehisch to schuhpo pee teem pakal
 ninem.

Tahs leetus lahfités bij skattamas,
 Kâ glahschu sikhites us ahbolianneem.

Schê schigli lohpi eet lihds zellinneem
 Un daschas fahles pluhfdami pees eh
 dahs.

Tè uppe teff pa gluscheem afmineem,
 Un tepat appafsch lasdahm gans apfeh
 dahs,

Un skattahs us to ehnu uhdeni
 No kupleem kohkeem, kas us winnan puffu.
 Wiasch duhdo, garwile it lustigi,
 Un kad tam patihf, atkal paleef kluffu.

Kad klauwahs wiasch tohs skannus
 putninus,
 Kas jauki dseed us winnas turwas fallas,
 Tè swilpjo wiasch, tè atkal paleef kluff,
 Un tà ween willina tahs lagsdigallas.

Mas fakkohht, pafaul bij atjaunota,
 Zo gais un meschi, kalni, pstarvas, lauki
 It kà no jauna atkal dshwoja
 Un spihdeja pa mallu mallahm jauki.

* * * * *
 * * * * *

Jahns, kas us Deewu allasch
 Dohmaja

Un Deewa darbus preezigs fluddinaja.
 Kà winna firds papreeksch bij bailiga,
 Èà winsch nu ligsinodamees nodseedaja:
 Kungs Deews taws breefmigs pehr
 kons rahda gan
 Scho tawu stipru Deewa rohku mattiht,
 Tapat tahs faules spohschums mahza
 man
 Scho tawu faldu mihlestibu skattiht.

N a h w e s - n a k t s .

Die Nacht von Zacharia.

— Augusta Singe.

Al kahda nakts!

Tik bailiga ne kad no debbes redseta! —

Pee kapseh teem jau newa tahda bailiba —

Schë nosnaudahs

Schë nosnaudahs eeksch tewim semmite

Pawehfâ flehpiti :::

Tee weentuti, To pasaul apsmahde,

Bet debbes - azzis zeenigi —

Bet kas tur fwehti skanneht skann —

Un gruhtâ gaisâ fauz! —

Es dsirdeht dsirdu gan

To lihkes, pulkstin', kas man fauz —

Atmohstees dwehfel, kam tu nodrebbi
ar bailibas?

Al negrees, ne nogrees

Tahs skumju - axtinas

No kappâ, fur ta meesa duff ::: :::

No kappâ :::

No kappâ, fur ta meesa duff.

Un tu, kas eeksch man dohma, fluff!

Kur eefi tu? —

Kur duffi, kad wairs ne buhschu? —

Kad wairs ne buhschu.

Ko! kad wairs ne buhschu? —

Man pahre, eet schaufshalas —

Zau wairs ne buht! ::

Al wahrds, wehl melnaks, ne ka kaps! —

Zsmiffis pohsta, wahrds!

Kas tew —

Kas tew man lifka firdi flucht!

Zau wairs ne buht! —

Wai!

Wai kahdas fahpes juht ta firds bes
zerribu!

Za firds bes zerribu!

Es nogihbstu! ::

Es nahwé nogihbstu! ::

Zau wairs ne buht! :: —

Es gulleju eeksch breefmas behdam

Peo fama kappa steepts!

No tawahm tumfcham nahwes, pehs
dahm

Tu pohstineeks,

Tu pohstineeks fareebts!

~~_____~~
 Ar schauschalahm jau fweedri fuhje,
 Jau redsej' pohstu appaksch man!
 Jau nahwes pohsta, straumes ruhje
 Pohsta, straumes ruhje! :;
 Jau winnas rihfle rijs man!

Tad lehna balfs ar augstu gohdu
 No debbes skanneja:
 „Es tew ne raddiju par fohdu,
 „Par laupijumu muhschibã.
 „Zel ne bihstees!
 „Taws Gars us augschu dohfees :;
 „Un kas schein fehts us truhdibas,
 „Tas atkal sels un atjaunofees
 „Eeksch muhsch'gas gohdibas! :; —

T a m u h s c h i b a.

Aus dem Broches.

Augsta Singe.

Besgalligs wahrds tahs garras muh-
schibas!

Yee ka jau wiffi prahti reibst un stahjahs!
Uf dsillums, fo ne weens isdibbinahs,
Lai wiffas pafauls-dohmas kohpâ krah-
jahs!

Je engels paleet fluss, tew dohmas
dams,

Taws mehrs nedf sneedsams, nedf ar
isfakkams.

Tu bes dibbens, eefsch ka tee laiki
flihst!

No tewis wiffi gaddi nahf un koh-
dahs.

Eefsch tew tee atkal wiffi kriht un nihst.
Un muhschu muhscham atvakkat ne dohs-
dahs.

Tu

Zu nahkams kaps, eeksch ka schi pasaul
welsees!

Zu awots, no ka zitta pasaul zelsees!

Dee tew ne geld fimts fimtu tuht
stoschi,

Un wiffu staitu pulks, kas tomehr beids
sahs.

Tee laiki, kas wehl turpmaek nahkami,
Zil lab, ka tee jau sudduschi, pasteid
sahs

Scho farwu isnihkamu buhschanu
Eeksch tewi behrt ka smilkschu graudiau.

Lai wiffas stundas, Deenas, neddetas
Un wiffi mehneschi un gaddi fanahk,
Lai sahE, lai skreen, lai wiffi nobeids
sahs,

Lai buhtu pulks, kam ne kahds prahts
ne panahk.

Zuhs pulki, kautschu schauschallas mums
darrat,

To muhschibu zuhs tatschu snehgt ne
warrat.

Dee stahsti, no ka wiffur daudfina,
 Un wiffi darbi, kas tohp taggad teikti,
 Grimst lihds ar teem, kas winaus dar-
 rija,
 Eeksch tumfchas nakts no muhschibas
 pahrschteigt.

Dafch augstus padohmus isdohmajis,
 Lihds ar teem fchaurā bedrē eegrimmis.

Juhš stipri pilli wolti leppojeet
 Dauds fimtus gaddus zeeti stahwedami,
 Juhš weenreis ar kà ehna suddiseet.
 Kas nahkams laikš, žaur kò juhš pohz
 stjiami,
 Dò fajauž, kas ne kad wehl ne bijis,
 Ar to, kas bijis gan, bet atkal isuddis.

Kapehž tad sirsma wiffai nofkumsti?
 Kam bihstees panest ihfas pafauls
 behdas?

Salihdsini scho azzumirkłiti
 Ar muhschibu, kur wiffas kaites fehdahs.
 Schis laikš irr suhdams, drihs tu kluhfi
 mijis,

Kas suhdams irr, irr kà ne buhtu bijis.
 Ar

Ar stipru zerribu apbrunnoces,
Sad drohsch un preezigs tarwâ muhschâ
bubfi.
Zo schis tarws muhschs kâ skreedams drihs
ais = ees,
Pehz nebeidsamâ muhschibâ nohtuhfi,
Kur eelihgsmohts un swehtihst muhs
schigi
Zo ihstu buhschanu eedabbusi.

Augsta eepreezinafhana.

Die Vorsicht, die die Welten schuf.

Nelb. Pee swehta Jahna Kristus nahe.

Sas Deems, kas raddijs pafaules
 Un gohdam ispuschkojis,
 Kas engelus un diwehseles
 Ar prahtu aplaimojis,
 Sas pats Deems, kas wiff apgahda,
 Ne atstahs raddibinnu,
 Tai, kam bes winna paliga
 Ja suhd dehl wahjuminnu,
 Pee Deewa firds ja steidsahs.

2. Schi Tehwa firds no muhschibas
 Taks laimes isredsejis,
 Ar ko winsch sawas raddibas
 Uppahda, zil ween spehjis.
 Kad laifs irr, tad winsch katram suht,
 Kas remde winna behdas.
 Ta wiffa raddibinna juht
 Taks swehtas Deewa pehdas,
 Sas putninsch, ka tas zilweks.

3. Schè

3. Schè mannas dohmas zillajahs
 Pah'r wiffahm debbes mallahr.
 Es wiffur redsu pilnibas
 Lihds pascham pasauls gallam.
 Zahs debbes pill ar jaufumeem
 Zahs dahwanas pah'rleeku
 Us simtu simtkahrt tuhstoscheem
 Jkkratram farou preeku,
 See wiffi Deerou flaroe.

4. Un zilweks ween ne mannitu
 Ea debbes, Zehwa rohku!
 Neds kahdu laimi bauditu!
 Woi raddihts irr us mohku!
 Kam tad ta semme auglus neff,
 Schahs fwehtas Deewa pehdas?
 Woi Deews wirs semmes newa Zehws?
 Wiasch teescham tarwas behdas
 Par fwehtu laimi greesihts.

5. Ea gudra Deewa rohzina
 Ea tarwas deenas radda,
 Un winna tihra mihliba
 Zahs paschas deenas wadda.
 Wiasch farous engelus tew suht,
 Wiasch kattu brijhdi lohka,

Wiasch

Winfch waida, Kad firds waidu juht,
Winfch wald, Kad preeks nahe rohla,
Ne kas bes winna finnas.

6. Kas, Kas dohd lohpan dsihwibu,
Un bareo to ar faktu,
Kas miht jo wairaf zilweku,
Kas zilla sawu prahtu,
Kas raddihts irr us muhschibu,
Kas Deewu ne pasihstu!
Es redsu winna mihibu
Un preeksch tahs semmê krihtu,
Zai manna laima gribbahs.

7. Nu tad, mans Gars, ne ismiffes,
Wiff liktens Deewa watta.
Zà dsihwiba, fà kasp pateef
Zr tawas laimas datta.
Warwaddi mannus sohtus, Deews!
Kas drebb, Kad tu flahst effi?
Es ne — Es tewim padeweess,
Zu man us rohlahm nessi
Un engelisch i apfahrt.

**Mugstas gudribas dohmas
no zilweka tapschanas.**

Hinweg hinweg mit Wein und Liebe

Wesd. Zif leela Deewa mihlestiba.

Nohst nohst ar baltahm lihgawino
nahm,

Ar to juhs flinti kawejtees!

Es dseedaschu no augstahm sinnahm,

Juhs, mannas dohmas, zillajtees

Us to, to azzis ne warr fkattih!

Es jubfu pirmu fahkumu,

Ko tikkai gaischojs prahts warr mattih,

Un ferwi paschu dseedaschu.

2. Kas esmu es? Kad esmu fahzis
Un wissu pirmak atraddees?

Kur tas, kas eeksch man kustahs, nahzis?

Kas dewe dwaichai atpuhstees?

Kas mannas dsihflites irr pildijs

Un dsihwus spehkus eelehjis?

Kahds ugguntiasch man eekschâ fildijs,

Kas wehl lihds schim ne atdsiffis?

||

3. Woi

3. Woi es to apseggu atrahrou,
 Kad tumshums man wehl apklahja?
 Woi no few pascha zehlohs stahrou,
 Kad gulleju wehl nesianâ?
 Woi mannâ skunstê lohzeklifchi
 Bes mahzibas tà fapihti?
 Woi es ispohtu tahs tiê glihschi?
 Woi es few pats par Meisteri?

4. Es! — Al tu pirma affarianna,
 Ko es wehl fails noraudaju,
 Kad pirmreis autiari man tinna,
 Galt, zif es tobrihd paspehju!
 Ne buhtu mannis schelohjusi
 Za rohka, fo ne pasinna,
 Ne kohpufi, ne barrojusi,
 Kur es wehl taggad dsihwotu!

5. Al tu mans prahts, apdohma fwehti
 To brihdi, kad es eefahzis.
 Es biju neeks, kas issuhd lehti,
 Neeks, kas bij muhscham duffejis.
 Schis neeks us weenreis dsihwo, gahda!
 Woi semmes: spehks to eedoht mahk?
 Al ne! — Das debbes, spehku rahda,
 Kas no ta Wiffuspehzyga nahk.

6. Kungs!

6. Kungs! Deems! Tews! Fas
tas Skunstneeks effi!

Zeb kà buhs gohdam nofaukt tew!
Zu man us Tewa rohlahm neffi,
Zo es gan nomannu pee ferw.
Bes zeenschanu tewis minneht,
Zo manna firds ne kad ne laus.
Es tarwu gohdu gribbu fwinneht.
Wiff, fas es esmu, tas irr tarws.

7. Tarws biju, kad wehl ne bij
laifi,

Neds winnu straume tezzeja.
Tarws — kad tee pirmi gaischi twaiki
No pohsta schlihrabs auastibâ.
Lihds ar tahs pasauls = fehklas fahze
Ze manna fehkla brihnischli.
Pirms tautas tewi gohdaht nahze,
Zau tarwa ajs man fargajsi.

8. Tarws wahrds tohs fautu = pulkus
waddijs,

Kas tur spihd debbes = tahfumôs.
Tarws wahrds tohs semju = pulkus
raddijs,
Kas liddinajahs pasaufôs.

Zaws wahreds ir muhsu semmei rahda
Zahs weetas, kur tai saltoht buhs.

Zaws wahreds tur tautu-pulkus stahda,
Weens wahreds — tad jaunās pafauls
Kuhš.

9. Kur biju es? Kad til dauds mehles
Vreekšch dascheem fimteem gadsfahr-
teem

Deew gohdam farwas fwehtas spehles
Nodseedaja ar engeeteem.

Woi es tai starpā aismiršts tappu?

Ne. — Deewam biju peeminams.

Mans laizinsch nahze — Tuhdat tappu,
Es tappu Deewam peederrams.

10. Tas pihschlihts, mannas dabbas
fahkums,

Bij apklahts Deewa rohjinā.

Ne agrak, wehlat bij mans nahkums,

Lihš wiinkam mannis waidseja.

Ko maksaja tas Nadditajam?

Scho pihschli tik kai apdwaschoht,

Tad tuhdat bij man dsihwotajam

Un zilwekam tapt ne sinnoht.

11. Schè es atraddu spreestas si-
nas —

Ea alga buhs pehz taifnibas.
Kad es pa gohdam darru winnas,
Ead ne truhks mannim laiminas.
Kad patihk manna dsihwofchana
Eam, kas to mihli derve man,
Ead fwehtiga apsinnafehana
Irr man par mantu Deewos un gan.

12. No mihligahm un gudrahm roh-
lahm

Man manna fahrta nahkusi.
Buhš man to gruhtinaht ar meh-
lahm

Un skumt, kà gruhti effoti?
Eras, kam tu farou firdi beede,
Kad tawa laima ne pawiff
Vehz tarou fahru prahtu seede?
Sakk, woi tu laimi pelnijis?

13. Eas fwehtajs prahts, kas mannu
dalku

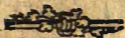
No muhschibas istredseja,
Ismekleja man tahdu dalku,
Kas preeksch man fwehti geldeja.

Sa rohka, kas to mehrojusi,
 Vebz manna spehka mehroja,
 Sapeh, aĕ firsnia, effi kluffi!
 Man taima ne geld labbaka.

14. Es gribbu preeyigs farwas deenas
 Vebz Deema prahta pavaddiht.
 Sabs ffreen ar ween, kamehr noffreenahs.
 Kas warr scho straumi nowaldiht?
 Zil ilgi buhs, tad winnas beigsees
 Un manna wahrda peemianna.
 Tad kaps ar man us truhdeem steigsees,
 Eĕ es palikschu nesianâ!

15. Kaps! truhdi! — Aĕ juhs poh,
 sta-wahrdi
 Ar schaufchalahrn peeminami!
 Kas sinn zil drihs jau man is-ahrdi!
 Aĕ mannu pohstu-liĕteni!
 Man raddiht us famaitafchanu!
 Deewš, warr tas tew par gohdu buht?
 Aĕ ne! — Us tarou flawefchanu
 Man waijag muhsch'gâ dšihwē klucht.

Augstas gudribas dohmas no
Deema padohma pee zilweka
buhšanas.

Philosophische Gedanken:
Erstes Wesen aller Wesen.

Zu wisspirma buhšana,
Kurras spehks un Deewiba
Wissas debbes, debbesis
No neneeka raddijis!
Tu pahr, pahrini ejams prahts,
No ka wiss irr apdohmahes
Un fchi pasaul taifita
Isredseta pilniba!
At tu wissu waldigajs
Debbes, semmes Radditajs!
Tu Tehws wissas dsihwibas!
Arwots wissas spehzibas!
Kas tu laikus nolizzis,
Wissu likten' nospreedis
Un eezehlis likkumus,
Ka wiss eet un notikt buhs,

Tarou buhſchan' ne prohtu,
 Tomehr tarou wirs rohku
 Tarwôs darbôs eefattohs,
 Masumôs kâ leelumôs.

2. Kâ wirs ſemmes dſihwoju,
 Tas ne nahk no newiktu,
 Yet no tawa padohma,
 Uk tu muhſch'ga mihliba!
 Tu man ſcheitan ſtahdijis,
 Tu to eſſi gribbejis,
 Kâ tabs paſauls gaiſchumu
 Mannas azzis redſetu.
 Tu man pirmâ dſihwoſſi
 Mahtes meefâs raddiji.
 No tew mannas deenixas
 Schinnî muhſchâ noſpreeſtas.
 Bes tew es wehl tumſchumâ
 Nemeefigs un neſinnâ
 Kas ſinn kurrôs kâkriâôs
 No ſew ne kâ ſinnatohs.
 Wiſſa manna buhſchana
 Buhſtu wehl neſlehpumâ,
 Tehw' un mahtes mihleſchan'
 Welci buhſtu bijis man.

3. Kad aisgabje fnaudas laiks
 Un nejhga behrna waigs,
 Brahts jau fahje flaidrotees,
 Kà no meega atmohstees,
 Nu mans Gars no neezibas
 Jau us augschu jillajahs,
 Gudras sianas pahrdohma,
 Kà ta pafauli taisfita,
 Kad pee ne-isteizameem
 Kad dijumu jautumeem
 Taru speh' un gudribu
 Wiffur flaidri eeraugu.
 Lai buht mafs mafs tuklainihts,
 Jau parwiffam nezeenih'ts,
 Somehr til lab apleezi
 Leelu leelu Meisteri,
 Kà tas pehrkons, Kad tas duh's
 Un ar wehtras-gaifu euh's,
 Man us jeenifchanu speesch
 Un us brihnifchanu greesch.

4. Tas isplattih'ts pàfauls-nams,
 Kurra meh'rs ne mehrojams,
 Ko tu ffunstig' taisfijis
 Un til glihschi ispohtis,

Kur dauds tuhēstosch' tuhēstoschi
 Gau fenn laikus mittuschi,
 Kurrus tu eestahdijis
 Un par wisseem gahdajis,
 Tas man fskaidri redseht dohd
 Ne ween taru augstu gohd',
 Bet ar wiffas pilnibas
 Tawas Deewa = mihlibas.
 Un kad debbes = gohdiba
 Taru gohdu sluddina,
 Kad tahs semmes baggatib'
 Glawe taru mihlestib'.
 Jo kas dervis dsihwibu,
 Un kas til dauds dahwanu
 Kaddijumeem peeschēhris,
 Tas tohs teescham mihlejis.

5. Kur ta gudra mehliite,
 Kurrāi wahrđi ne brehēe,
 Kad no pilnas sirsninas
 Stahsta tawas dahwanas,
 Un to tehwa = mihlibu,
 Kas ikkatru deeniau
 Lihds ar rihta gaisminas
 Pasaulei atjaunojāhs?

Patti nahwe pohstneeze,
 Kas to meesu is, ahrde,
 Wairak tarou mihlibu
 Rahda, ne kà breefmibu.
 Zo ta, wahrgofchanas beids
 Un us duffeschanu steids.
 Kur tad paleet gruhtibas
 Ar ko nabbags puhlejahs?
 Kur tad paleet neezigs gohds,
 Kas fcheit baggatam tohp dohts?
 Smeezti tà kà waimanas
 Wiff kà fapnis issuhdahs.

6. Mubfu meefa wahriga,
 Kà no glihda taifita,
 Mihksta, glehwa, zil warr speht?
 Un zil ilgi pastahweht?
 Kà tahs lappas wihst un birst,
 Tà ne ween tas wezzums mirst,
 Bet ir jaunums nesinnohht
 Daudsreis ahtru kappu rohd.
 Affins, kas par naft' un deen'
 Dsihslés tekt ar weenu ween,
 Vchdigi tohp fabeefis,
 Gkehwi welkabs famiffis,

Dama

Vamasihtam isfikt sahl
 Un tas turwajs gals jau nahl.
 Ead jau, Èà no weefibas,
 Kà no tirga ja scherrahs,
 Ahtri wiiffi prahiti subd
 Un ta meesa fluffam truhd,
 Zumscha garra nakts to kohpi,
 Kamehr trunku pihschlis tohp.

7. Bet kas buhs ar dwehfeles,
 Kas to Deewa, gihmi neff
 Un atsihst to pasauli
 Un tew par to meisteri,
 Eeksch ka tawa gehdiba,
 Tawa spehka gudriba,
 Tawu darbu brihnumi
 Atspihd, Èà eeksch speegeli?
 Buhs tai ar, Èà meefinas
 Jau bes wiiffas dsihwibas
 No few pascha ne sinnoht,
 Neds ko wairs atgahdajoht,
 Pohstà eet un ne ko just,
 Jsgaist un pawiffam sust?
 Ead jau muhschu muhscham tu
 Muhfu Deewes wairs ne buhtu.

Wiff

Wiff tas buhtu welti gan,
 Ko tu, Deew's, pats rahdijs man.
 Zà tu teescham ne darri,
 Jo tu mahniht ne warri.

8. Teescham dohmastanas spehls
 Ne kad kahdu gallu snehgs.
 Jo tas Gars, kas ne rewsams
 Sawa dabbâ ne daktams,
 Wahju meefu nomauzis
 Jaunu spehlu atraddihs.
 Kad es to apdohmaju,
 Kad es fawu stundiru,
 Kas man schein buhs pastara,
 Tahdâ drohschâ zerribâ,
 Preezis, kâ eesahkumu
 Wianas dsihwes, usfkattu,
 Kur mans Gars scho laiku beigs,
 Ar tew saweenotees feigs,
 Eelfch tew atraff arduffu
 Un tahs preezas pilnibu.
 Kad es, kad ta apfegga
 Zaur to nahwi atnemta,
 Tew, tahs gaifmas awotu,
 Sawâ gaifmâ redsefchu.

9. Zur man tawa taisniba
 Un atktahta gudriba
 Parahdihs to spreedumu,
 Kapeh̄ es schein dsihwoju,
 Fad es jaunōs prahtinōs
 Jaunas sinas mah̄jischohs,
 Un to augstu padohmu
 Farwōs darbōs nojeh̄gschu.
 Fad man tarwi zellia,
 Kas man schein bij noslehpti,
 Par fo dasch̄ahrt ismisses,
 Vilnigi atskaidroses.
 Fad bes eh̄nas redseschu,
 Swehtahm azzim flattischi,
 Kā tas bijis swehtais prahts,
 Kas schein tappis apraudah̄ts,
 Kā ne fah̄da nelaime
 Notiklufi pasaulē,
 No ka ne jo labbaki
 Laime buhtu nah̄lufi.

10. Al tu muhsch'ga buhschana
 Muhschana ne ismannita!
 No ka wissa raddischan',
 Wanna buhschan' arridsan.

Dobd,

~~_____~~
 Dohd, Èà es fcheit òsishwodams
 Sawahm mihtahm rohziyahms,
 Sawòs fwehtòs padohmòs
 Wiffà firdi padohdohs.
 Uf Èà prabti zillajahs,
 Kad eeksch muhsch'gas Deewibas
 Sawu mihtu Zehwu reds!
 Zau no fwehta preeka lezz!
 Kas irr tahdà gohdibà,
 Tahdà spehl' un gudribà,
 Un tur flahé tahds schehligajs,
 Kà tu Deews mans Kadditajs!
 Kas warr firdi eedoht man
 Tahdu preek' un pateik'schan',
 Kà tas, Èà tu pasauli
 Un man mihlejs muhschigi!

Lappu - Mahditajs.

Birma datta.

- P**reeksch = mahjibas. 9
- 1 nod. No ta leela debbes = gaisa. 13
- 2 — No muhsu semmes. 15
- 3 — No muhsu appakschaja gaisa. 19
- 4 — No teem wehjeem. 24
- 5 — No tahm uhdenigahm gaisa = lee-
tahm. 28
- 6 — No tahm uggunigahm gaisa = lee-
tahm. 34
- 7 — No tahm leetahm, kas gaisa spi-
gulo. 43
- 8 — No tahm walstahm wirs sem-
mes. 50
- 9 — No kalneem un tuknescheem. 58
- 10 — No juhvas uppehm un awoteem. 64
- 11 — No dascham sweschahm leetahm
eeksch tablahm sweschahm sem-
mehm un juhrahm. 75
- 12 — No tahs faules un winnas gabju-
ma aptahrt semmes. 90

13	nod. No tahs mehnes	103
14	— No fautes un mehnes aptumfo- fchanas.	109
15	— No Kalendara	116
16	— No tahm swaigsnehm	132
17	— No muhsu pafauls ehtas	141
18	— No tahs sinas, ta muhsu pafau- les-ehka zittadi istaisita, ne ta ajjis rahda.	151
19	— No zittu pafautu eedsihwotajcem	157
20	— No wiffa debbes = pulka	168
21	— No tahs dabbas	172
22	— No tahs dabbas ahra = puffes.	176
23	— No tahs dabbas eefschigas buh- fchanas	183
24	— No tahs dabbas listumeem	190
25	— No tahm mahzibahm pee pafau- les un dabbas	198
	Beidsami wahrdi	207

Ohtra dafka.

1	La augsta gudriba. Swehta Deewa = lihgaminna	219
2	Las Rihts. Jan austrums fauli gaida	221
3	Las Waktars. La faule femme bohdahts	227
4	Rihts dseefma. Rad tumfcha nakts atstahjusees	232
5	Waktara dseefma. Jau deenina un winnas darbi beidsahs	235
	3	6 Zitta

- ~~_____~~
- 6 Zitta wakkara bseefma.
 Jan deenas darbi beidsahs 238
- 7 Ja Deewiba.
 Es tew peeluhgdams bseedaju 241
- 8 Deewa nepahrwehrschama buhschana.
 Lai mehš klannidamees nahtam. 246
- 9 Wafaules raddischna.
 Lai mehš preeksch Deewa klannamees 249
- 10 Deewa gihmis.
 Tu wiff = augsta Deewiba 254
- 11 Deewa baußli.
 Kungs, tawa Deewa = baußliba 257
- 12 Zekla rahditajs us taifnu dshwo-
 schanu.
 Ur Deewu sahš, ar Deewu beids 262
- 13 Deewa Jehrs.
 Keds, Deewa Jehrs pajetigs neß 269
- 14 Deewa gobds.
 Tas Deews tas swaigsmu pulkus tai-
 fijs 273
- 15 Usmohdinaschana tohs Deewa dar-
 bus wehrä nemt.
 Kad zilweks kabhä dshka tuffchä allä 275
- 16 Tahs Deewibas pehdas.
 Tu debbes = un tahs semmes Deews 279
- 17 Deewa darbi.
 Kas tas par swehtu, to Deews rahda 281
- 18 Deewa gobdaschana jaur swehtu dsh-
 wofchanu.
 Ut swehtiba, kad Deewa gobds at-
 skanna 283
- 19 Gaifa

- 19 Gaifa jaukums pehz pehrkona breef-
mas. 286
To ne fenn appuķkotu pasalli
- 20 Nahwes - uakes. 295
Ut kabda nakes
- 21 La muhschiba. 298
Besgalligs wahreds tabs garras muh-
schibas
- 22 Augsta eepreezinaschana. 302
Tas Deems, kas raddijis pafaules
- 23 No zilweta tapschanas. 305
Nohst noht ar baltahm lihgawin-
nahm
- 24 No Deema padohma pec zilweta huh-
schanas. 311
Tu wiff pirma huhschana-

Missetas weetas.

Tappâ lihniija ja laffa:

26	3	— —	widdus = wehisch.
26	10	— —	atshh.
33	3	— —	feenas = sehjuma.
45	8	— —	appaksch = puttu.
—	20	— —	sehohs brijnumus.
48	19	— —	faules gihmi.
60	23	— —	plebschahs.
69	4	— —	prischahm.
80	13	— —	appaksch.
98	17	— —	atpakka.
111	19	— —	preekschschahwedama.
133	7	— —	stahwu = swaigsnehm.
134	21	— —	Ta ohtra Bahju = swaigs sne.
156	13	— —	mubschigs.
278	1	— —	fahktohs.

